

Odlikovanje za uspehe pri izgradnji JE

Delavcem podjetij

KRŠKO — V Delavsko-kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem so včeraj, 19. decembra, podelili visoka državna odlikovanja delavcem, ki so sodelovali pri izgradnji krške jedrske elektrarne. Dobili so jih Ivan Medvedec (red zaslug za narod s srebrnimi žarki), Janez Dular, Danilo Feretič, Zdravko Gabrovšek, Boris Hren, Tone Kropušek (red dela z zlatim vencem); Franc Kositer in Roman Piberšek (red zaslug za narod s srebrno zvezdo); Ivan Antolič, Petar Bilčar, Vida Bohinc, Djuro Brguljan, Luka Čačić, Miroslav Herceg, Milorad Kapor, Jadranko Karuza, Vladimir Kranjc, Ivan Lizatović, Tješimir Petković, Franc Predikaka, Tomo Pršir, Jozo Radan, Rafael Schmidbauer, Jože Vide in Boris Vrandečić (vsi red dela s srebrnim vencem); Dušan Divjak, Pavao Dorić, Žarko Flego, Omer Furlan, Josip Grokša, Franjo Ivanšič, Dalibor Iveković, Božidar Jovanović, Elizabeta Klaić, Redžo Kruško, Jožefa Kuhar, Antun Luketič, Davor Mance, Aleksa Puric, Petar Račić, Branko Stanišić, Mustafa Šestan, Pero Vasilic in Smajil Zalić (vsi medaljo dela).

JUTRI SLAVNOSTNA AKADEMIJA OB DNEVU JLA

ČRNOMELJ — V Črnomlju bo v okviru praznovanja dneva JLA v petek, 21. decembra, ob 19. uri v kulturnem domu slavnostna akademija, na kateri bodo sodelovali vojniki črnomaljske garnizije, učenci tamkajšnje osnovne in srednje šole ter vrtničarji. Ob dnevu naših oboroženih sil bodo v občini pripravili še vrsto drugih dejavnosti, med njimi tudi sprejem prionirjev in mladine iz osnovnih in srednjih šol v garniziji Bela krajina, izbrali bodo najboljšo šolo na izobrazbo SLO in DS ter pripravili vrsto športnih tekmovanj.

LIVOLD: STO LET GD

LIVOLD — Gasilsko društvo Livold pri Kočevju bo v nedeljo, 23. decembra, praznilo 100-letnico obstoja. Ob tej priložnosti bodo odprli nov gasilski dom ter podelili zaslužnim članom republiška, občinska in društvena priznanja.

V ISKRAH REFERENDUM USPEL

NOVO MESTO — Pred dnevi so v dveh novomeških Iskrah, Tovarni napajalnih naprav v Bršljinu in Eli na Cikavi, izglasovali referendum za združitve, ki naj bi bila 1. januarja 1985. V bršljinški tovarni se je za predlagano skupno pot izreklo 57,4 odst. volilcev, v Eli pa kar 80 odst. zaposlenih. Formalno bo nova delovna organizacija, ki spreminja tudi ime — tozdr Energetska elektronika — začela delati z novim letom, vendar čez noč ne bo možno izpeljati vseh nalog združitve. Tehnološka prerezopreditev bo sledila postopoma.

VPREGA TOVARNA — NJIVA

Sodeč po razpoloženju ljudi, se lanske napovedi o letošnjem letu niso uresničile. Vendar pa nam vlada in vsi drugi dejavniki za prihodnje leto spet obetajo težko gospodarsko leto. Komentar Gospodarskega vestnika je celo zapisal, da se nam obeta prava gospodarska Suteska. Torej bo kar držalo, da se moramo pripraviti na težave. Opozorilo pa je bilo slišati tudi ob obisku predsednika republiškega izvršnega sveta Dušana Šinigoja v trebanjski občini. Dejal je namreč, da je v Sloveniji 60 do 80 tisoč preveč zaposlenih. In ko bodo začeli delovati zakoni ekonomike, bo marsikdo začel v stisko. Zato ne gre za vsako ceno posevati deagrarizacije, ki je bila v preteklih letih preveč intenzivna. Kdor ima premalo zemlje, naj ne gre v tovarno, ampak mu je potrebno najti dopolnilno delo. Odvečno silo pa bo potrebno prerezoprediti tudi v drobno gospodarstvo in še kam. Torej kombinacija tovarna — njiva in tej podobne ne bodo več tako bogokletne.

J. SIMČIČ

Uspešna Ribnica

Gospodarsko najtrdnjša v ljubljanski regiji

RIBNICA — V ribniški občini ni posebnih gospodarskih težav in zato tudi političnih ne. Poslušajo najuspešnejše v ljubljanski regiji in so edina občina v tej regiji, kjer v nobeni delovni organizaciji nimajo povprečnih osebnih dohodkov pod 20.000 din.

Čeprav so lahko zadovoljni z uspehi, pa so na programski seji občinske konference SZDL, ki je bila 17. decembra, tudi kritično ocenili svoje delo. Poudarili so, da jih uspehi ne smejo uspavati. Ugotovili so, da nekaterih vprašanj ne morejo razrešiti že več let. Pri tem so omenili nujno reorganizacijo KS Ribnica, manj uspešno delo nekaterih društev oz. organizacij, saj je ponekod zamrlo in ga je treba ožviti. Delegati iz vse občine so govorili o težavah, ki jih tarejo.

Predsednik OK SZDL Vinko Drobnič je med drugim opozoril na nesprijemljivo obnašanje na nekaterih področjih. Tako imajo v elektrogospodarstvu visoke osebnostne dohodke, hkrati pa zahtevajo od združenega dela, da samo gradi trafostajne, plačuje drag tok in še razne prispevke. Pri železničarjih je slišati, da bodo vozili blago le tistim, ki bodo kupili vagon, itd. Omenil pa je še banke, ki zadržujejo devize in denar ozdov tudi po več mesecev, če ozd zamudi s plačilom, pa mora plačevati visoke obresti.

J. PRIMC

Delo je edino pravo zdravilo

Predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj je skupaj z Milanom Kneževičem obiskal trebanjsko občino — Republika bo podprla kmetijstvo

TREBNJE — »Pridno delajte« je dejal predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj, ko je konec preteklega tedna skupaj s predsednikom republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Milanom Kneževičem obiskal trebanjsko občino. V tej kratki izjavi pa je vseboval tudi recept za rešitev vseh naših gospodarskih težav.

Seveda pa je potrebno pridno delati tam, kjer je moč pričakovati rezultate, isto pa velja tudi za naložbe. Zato je bila osrednja tema pogovorov kmetijstvo, kjer je trebanjska občina že dokazala svoje sposobnosti, zdaj pa so v pripravi projekti za bistveno povečanje pridelave.

Potem ko je predsednik trebanjskega izvršnega sveta Nace Dežman na kratko predstavil gospodarski utrip občine, zlasti pa kmetijstvo, je bilo največ govora o nameranih agromelioracijah v Mirenski dolini. Gre za obsežen projekt odvodnjavanja in agromelioracij na 1700 hektarov velikem kompleksu. Deloma so že bila opravljena posegi na okoli 300 hektarjih površin v naslednjem obdobju pa naj bi prišle na vrsto še ostale. Izvedba projekta naj bi potekala do leta 1990. Šinigoj je dejal, da bo izvršni svet podprl te projekte, saj kmetijstvo ostaja še naprej prednostna gospodarska panoga. Opozoril je, da odvodnjavanje ni vse, ne samo zaradi morebitnih posledic za okolje, na katere opozarjajo strokovnjaki, ampak tudi zaradi pričakovanih učinkov. Potrebno bo izvesti tudi vse druge potrebne ukrepe, kot so komasacije, arondacije, da bo zemlja dajala toliko, kolikor bo vanjo vloženo. Slovenija namreč ne bo odstopila od svojih kmetijskih načrtov, nekaterim panogam,

recimo, prašičereji pa se bo treba tudi odpovedati zaradi cenovnih nesorazmerij. Ukrep je grob, toda zakoni ekonomike so tudi neusmiljeni.

Milan Kneževič pa je dejal, da so v kmetijstvu še velike rezerve. Največja

● Ko je Šinigoj govoril o IMV, je dejal, da s pritiski na skupnost in izvršni svet ne bo moč nič doseči. Opraviti je treba temeljite analize, kaj lahko v IMV ostane in kaj gre preč. Takega IMV, kot je bil dozdaj, ni več. Lahko sicer životari še nekaj mesecev, dokler pa ne bo dorečen njegov nadaljnji koncept, tudi denarja za njegovo reševanje ne bo. Potrebne pa so akcije, izvršni svet lahko daje samo usmeritve, saj denarja nima.

pozornost bo posvečena intenzifikaciji kmetijske pridelave, zato bomo v Sloveniji vlagali v zemljišča in manj v objekte, kjer smo dobro preskrbljeni. Zlasti pomembna je živinoreja, ki ima primerjalne prednosti, vendar pa bo tudi tu potrebno poceniti rejo, saj nagata s koruzo še nekaj časa ne bo odpravljen. Pomembno je tudi, da se površine s krompirjem ne zmanjšajo, ker

Kakšno hranilnico obrtnikom?

Skupna HKS v Posavju

KRŠKO — Odbor za drobno gospodarstvo pri posavski medobčinski gospodarski zbornici je posvetil vso pozornost pripravam na ustanovitev skupne hranilno-kreditne službe za drobno gospodarstvo v regiji.

Seje, ki je bila 14. decembra, so se udeležili predstavniki domala vseh obrtnih zadrug in obeh bank v regiji. Pred časom so poslali na ogled delovne skupine v kraje, kjer imajo s tem več izkušenj.

Obrtniki dandanes pogrešajo marsikaj. Poudarjeno je bilo, da trgovina ne opravlja in, žal, tudi še dolgo ne bo svoje osnovnega poslanstva. Tudi zadruge kot zgolj združbe članov ne morejo nabavljati več osnovnega materiala. Zadruga tožijo zaradi obilice dela s kontrolami ob trenutnih inventurah pri kooperantih.

Nova hranilno-kreditna služba naj bi obrtnikom pomagala pri gradnji obratov, svetovala pri izbiri programa, povedala, kaj je tržno zanimivo in kaj ne itd. Skupno službo bodo najverjetneje razvili pri sevniški zadrugi Bohor, ki ima za to tudi prostore. Posebna delovna skupina bo predloge proučila 16. januarja.

A. Ž.

JUTRI PROSLAVA

KOČEVJE — Jutri, 21. decembra, ob 17. uri v Šeškovem domu v Kočevju proslava ob dnevu JLA. Ob tej priložnosti bodo prebrana napredovanja vojaških starešin, predana bodo priznanja sveta za ljudsko obrambo, štaba TO in ZRVS, mladi prostovoljci pa bodo zaprisegli. Govoril bo predsednik občinske skupščine Jože Novak, izveden pa bo tudi kulturni program.

PLAKETE IN PRIZNANJA PIONIRJEVCEM

NOVOMESTO — Minulo soboto je bilo v Domu JLA tradicionalno srečanje Pionirjevih delavcev s podelitvijo jubilejnih nagrad in priznanj. Po kulturnem programu, ki so ga pripravili pevci mešanega pevskega zbora »Pionir«, skupina aerobike Mojce Hočvar in pionirji osnovne šole »Milka Šobar-Nataša«, so najprej podelili srebrne znake Pionirja. Prejeli so ga: Jure Perše, Anton Virč, Marija Košir in Marjan Zupanc. Bronasti znak Pionirja so si letos prislužili: Silvi Lopatič, Anton Grandovec, Franc Mihalič, Ivan Draginc in Dominik Klavžar. Ob tej priložnosti so podelili tudi Pionirjeva priznanja in jubilejna priznanja za 10-, 20-, 30- in 35-letno zvestobo kolektivu. Drugi del srečanja, ki so se ga udeležili tudi upokojeni delavci, se je nadaljeval v hotelu Šmarješke Toplice.

OGLEDALI SO SI KOLINSKO NA MIRNI — Maks Kurent, direktor HP Kolinske, tozda tovarna za predelavo krompirja, je predsednika Šinigoja seznanil z načrti za povečanje proizvodnje, hkrati pa mu je razkazal tudi proizvodne prostore. Glavni direktor Kolinske, Lojze Deželak, pa je poudaril pomen povezovanja med živilsko predelovalno industrijo in kmeti v trebanjski občini. Na sliki: gostje med ogledom tovarne na Mirni. (Foto: J. Simčič)

Z imeni že sedaj med ljudi

Volitve 1986 ne bodo le potrjevanje — Manj posavskih skupnih nalog, a tiste uredničje — RTV se ne odziva na pripombe s terena

BREŽICE — Medobčinski svet SZDL za Posavje je imel minuli teden sejo z obširnimi dnevnimi redom. Regijske družbenopolitične organizacije in organi so medsebojno uskladili delovne programe.

Spisek nalog za novo leto je na prvi pogled kratek, dotika pa se ključnih vprašanj, kjer so nekatera že dlje časa neresena. Tako vprašanje je zdravstvo, financiranje krajevnih skupnosti (kjer posebno Krčani opozarjajo

na nereseno vprašanje delavcev, ki delajo v novomeški občini), urejanje prostora, kadrovska politika. Omenjena je bila celo dostikrat vse preveč

● Stekle so tudi že priprave na volitve. V brežiški občini so ljudi že seznanili s predvidenimi kadrovske rešitvami. Koordinacijski odbor za družbenopolitični sistem opozarja na mnoge neresene stvari in ima tudi zanimive pobude, kako bi marsikaj izboljšali. Dosti razprave je bilo, ali na liste več kandidatov za eno funkcijo ali ne. Že na teh programskih sejah SZDL naj bi pričeli z evidentiranjem.

pozabljen posavska zelena knjiga o dolgoročnem razvoju regije. Rečeno je bilo, da je knjigo treba ponovno vzeti v roke in videti, kaj je v njej še aktualnega.

Ugodno so bile ocenjene programske seje krajevnih konferenc SZDL. Na splošno priprave in same seje ocenjujejo kot pomembne vzvode za podružljanje politike in kraj, kjer se zbi-ajo pobude in kritika.

Vsi trije občinski sveti za informiranje v Posavju so izčrpano obravnavali predlog programov RTV Ljubljana.

Kot rdeča nit v vseh teh razpravah se je vlekla trditve, da se televizija ne odziva na pripombe v tej razpravi, saj se to ne pozna ne v programu, kaj šele, da bi kdo odgovoril na kritiko. Ni bistvenih pripomb na sporede radija, čeprav je nekateri programe težko loviti. Še težje je s TV sliko.

A. ŽELEZNIK

SPREJEM V ZVEZO KOMUNISTOV

ČRNOMELJ — Pred kratkim so v Črnomlju svečano podelili knjižice in potrdila 26 slušateljem uvajalnega seminarja za vstop v Zvezo komunistov. Večina novo sprejetih članov je mladih in neposrednih proizvajalcev. Črnomaljska občina je ena tistih v Sloveniji, kjer članstvo v ZK ne upada, ampak narašča, zato so se na občinskem komiteju odločili, da bodo spomladi prihodnje leto pripravili še en sprejem novih članov v Zvezo komunistov na semiškem območju, predvidevajo pa, da bodo takrat sprejeli v svoje vrste okrog 20 članov.

V soboto bo poslabšanje vremena. Dež utegne preiti v sneg vse do nižin.

V PRIČAKOVANJU NOVEGA LETA — Še dobrih deset dni nas loči od novoletne noči. Novomeški Glavni trg že dobiva podobo novoletnega blišča. Še nekaj dni in postal bo prava pravljica ulica, polna stojnic, okrasov in raznobarnih luči. Ko se bo na ta trg pripeljal še dedek s spremstvom, bo to višek radosti in napeh pričačkanj, ki se otroku najbolj vtisnejo v spomin. Na sliki: letos so trgovci skorajda prehiteli komisijo za okraševanje, ki jo vodi Nikola Padevski. Izložbe trgovin že krasijo otroške risbe, pa tudi marsikatera arka je že ozaljšana z raznobarnimi žarnicami. (Foto: J. Pavlin)

Servis na pomoč

V Novem mestu odprt servis za vzpostavljene stikov med združenim delom in drobnim gospodarstvom

NOVO MESTO — Od 1. januarja 1985 bo pri Medobčinski gospodarski zbornici za Dolenjsko zaposlen strokovnjak, ki bo zbiral informacije o potrebah združenega dela po uslugah drobnega gospodarstva in dajal interesentom konkretne napotke in pomoč.

Podatki o dosedanjem sodelovanju delovnih organizacij celotne Dolenjske z drobnim gospodarstvom družbenega in zasebnega sektorja kažejo na precejšnjo kooperativno zunaj regije. Po drugi strani domače drobnogospodarstvo samo navezuje tako sodelovanja tudi z združenim delom širom po državi, gotovo pa bi bilo smotnejše povezovanje v kooperacijo domače zmogljivosti v raznih strokah.

Po prvih, na hitro zbranih podatkih, ki pa niso popolni, imajo v IMV, tovarni Krka, SGP Pionir, tovarni Iskre, črnomaljskem Gorenju, Tescnih Trebnje, Beti Metlika in Trimu Trebnje celo vrsto kooperacij z obrtniki za izdelovanje drobnih predmetov iz kovine, plastike, lesa, papirja in usnja, za pletenje, tiskanje, pleskanje itd. Večino teh del bi bili zmožni prevzeti domači kooperanti, če bi se za sodelovanje dogovorili.

R. B.

Sistem dopolniti, ne spremeniti

Na volilno-programski konferenci SZDL v Trebnjem ugodno ocenili lansko delo

TREBNJE — »Sodeč po dobro pripravljenem poročilu in razpravi na seji, lahko rečem, da pri vas Socialistična zveza v resnici stoji v areni življenja.« je dejal Marjan Jelen, član izvršilnega odbora PRK SZDL, na seji volilno-programske konference SZDL pretekli teden v Trebnjem. Pohvala ni iz trte izvita, saj v trebanjski občini ni vprašanja, ki bi bilo obravnavano frontno, med članstvom v krajevnih konferencah SZDL in potem tudi na občinski ravni.

Seveda pa le ni šlo brez kritičnih besed. Največ razprave je bilo posvečeno prav problemom gospodarstva, ki so ta čas v žarišču družbene pozornosti. Trebanjsko gospodarstvo v tem letu ni cvetelo, tudi napovedi niso najbolj ugodne. Ugodnih in perspektivnih programov ni, akumulacijska sposobnost pada, prilivanje trajnih poslovnih sredstev v obratna ima lahko dolgoročne posledice, še posebej, ker je tudi v trebanjski industriji oprema precej iztrošena. Motnje so še toliko hujše, ker je trebanjska industrija usmerjena večinoma v proizvodnjo finalnih proizvodov.

Na volilno-programski konferenci pa so delegati še posebej pregledali svoje delovanje v delegacijah, društvi, krajevnih konferencah. Možnosti za delovanje delegacij so različne, ponekod delegati niso dovolj dejavni. Prihajajo pobude, naj bi delegacije za sorodna področja združili, nasploh pa naj bi zmanjšali družbeno režijo od občine do federacije. Razbohotila pase je tudi v organizacijah združenega dela. Že v poročilu je bilo poudarjeno sodelovanje med krajevnimi konferencami in občinskimi vodstvom, pa tudi potem na seji je bilo slišati besede pohvale. Vendar se krajevne konference srečujejo pri svojem delu tudi s problemi. Največ jih je finančne

narave, saj mnoge nimajo niti za znamke.

Socialistična zveza je pomembno vlogo opravila tudi s problemskimi konferencami, ki niso zgolj formalizem. Na njih je bilo razrešeno marsikatero vprašanje. Usmeritve za delo-

vanje v naslednjem obdobju pa so jasne. Še več pozornosti bo treba posvetiti delovanju delegatskega sistema, upreti se bo treba »dekaridelizaciji« sistema, ki je v osnovi dober, potrebno ga bo dopolniti, ne pa spreminjati. Zlasti pa je potrebno, da se Socialistična zveza vključi v razprave o spremembah volilnega sistema. Pripravljena mora biti, da bo lahko usmerjala razprave, sicer se lahko zgodi, da jih bo kdo drug.

J. SIMČIČ

Z ljudmi, ne mimo njih

MS SZDL za Dolenjsko ocenil seminar v Dol. Toplicah — Podpora ohranitvi enote pedagoške akademije

NOVO MESTO — Če je socialistična zveza odtrgana od ljudi, ne da bi znala prisluhnuti utripu ulice, vasi in zaselka, ne more biti učinkovita, četudi se njena predsedstva, aktivni in druga telesa še tako marljivo sestajajo. To seveda velja tudi in še posebej za krajevne organizacije.

O vlogi socialistične zveze v sedanjih družbenih razmerah je bil pred dobrim mesecem v Dolenjskih Toplicah seminar, na katerem so predsedniki in sekretarji krajevnih organizacij iz dolenjske regije prišli do enakih ugotovitev. Medobčinski svet SZDL za Dolenjsko, ki je seminar pripravil, jih je na seji minuli ponedeljek v celoti potrdil, meneč, da se bodo te oblike še poslužili.

Na tej seji je bila tudi strnjena javna razprava o programih ljubljanske

RTV za leto 1985. Iz posameznih občin je bilo več pripomb, še posebej glede televizijskega programa. Zastavljali so jih v zvezi z drugim programom, ki ga v dolenjski regiji še ni moč gledati, z nekaterimi aktualnimi oddajami, ki so prepozno na sporedu, s filmskim sporedom, ki včasih ne ustreza, in podobnim. Ena od pripomb je bila uperjena zoper nemoč občine, da bi vplivala na vsebino RTV programov. Pripombe in predloge bodo poslali RTV Ljubljana.

Medobčinski svet je podprl predlog srednjeročnega načrta izdaj v novi zgodovinski zbirki, ki jo je osnoval Dolenjski muzej. Ravnatelj muzeja Franc Šali je dejal, da bodo že prihodnje leto izdali troje del (»Osvoboditev Novega mesta«, »Šmarjeta« in »Mokronoska četa«), če bo denar. Prav tako je medobčinski svet podprl prizadevanja, da bi v Novem mestu ohranili dislocirano enoto ljubljanske pedagoške akademije, ki je sicer predvidena za ukinitve. Slednjič so člani medobčinskega sveta soglašali, da bi v okviru črnomaljskega centra usmerjenega izobraževanja uvedli naravoslovno-matematično usmeritev.

I. Z.

Zamisel o gretju je premalo

Potrebni so še načrti, denar in predvsem dobra volja — Če bi vse to Ribničanje danes že imeli, bi se bolje greti šele čez 2 do 3 leta

RIBNICA — Z ogrevanjem je tudi v Ribnici vedno več težav, zato so pretekli teden sklicali poseben posvet. O tem smo se pogovarjali z inž. Miho Umekom iz Inlesa, ki vodi posebno skupino za izdelavo študije o daljinskem ogrevanju, oz. kot rečejo, »toplifikaciji« Ribnice.

V Ribnici je zdaj ogrevanje urejeno tako, da se iz Inlesove toplarne ogrevata delovni organizaciji Riko in Inles. V tej toplarni je en kotel z zmogljivostjo 7,5 MW toplotne energije, ki ga kurijo z lesnimi odpadki, in še en kotel 7,5 MW na mazut, ki je predvsem rezerva za pokrivanje konic, oz. če pride do izpada novega kotla.

Ostali družbeni objekti imajo svoje toplotne postaje s skupno močjo 10 do 11 MW. Načelno stališče, sprejeto že na več ravneh, je, naj bi pri Inlesovi toplarni dogradili objekt in postavili še en kotel z zmogljivostjo 7,5 MW. Ta kotel bi nadomestil sedanje lastne male toplarne po stanovanjskih objektih in preostalih OZD oz. ustanovah (razen v Inlesu in Riku).

»Za uresničitev tega pa ni narejena še nič. Izdelati je treba celoten investicijski program in projekt in zagotoviti potreben denar. Ko bo vse to urejeno, bo možno izpeljati investicijo v dveh do treh letih,« meni inženir Umek.

Miha Umek

Na ta toplovod se bodo lahko pod določenimi pogoji priključevali tudi lastniki zasebnih hiš in stanovanj, vendar je treba dodati, da ogrevanje ne bo bistveno cenejše.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Franc Lapajne pa je v zvezi s posvetom o ogrevanju dodal še, da bo

v skladu z novim občinskim odlokom kotelnic na obeh trgih prevzela v upravljanje Komunala, medtem ko so jih imeli doslej v upravljanju kurilni odbori.

J. PRIMC

Bolj življenjsko!

Kočevje: SZDL se mora bolj posvetiti življenjskim vprašanjem

KOČEVJE — Na seji občinske konference SZDL Kočevje, ki je bila 12. decembra, so razpravljali o letošnjem delu konference in njenih organov, sprejeli programske usmeritve za prihodnje leto, razpravljali še o možnosti za uvedbo novega samopriskevka in o pripravah na volitve, ki bodo leta 1986.

Delegati so ugotovili, da je bilo delo konference in njenih organov v glavnem uspešno na občinski ravni in do organov na medobčinski in republiški ravni, manj pa so bili uspešni pri pomoči krajevnim organizacijam in sploh pri reševanju zadev, ki tarejo občane.

Več razpravljalcev je opozorilo tudi, da bo stabilizacija ena glavnih nalog. To je še posebno pomembno za kočevsko občino, ki je znotraj ljubljanske regije dosegla ob devetmesečju zelo slabe gospodarske rezultate,

Miro Hegler

V ponedeljek, 17. decembra, smo se na kočevskem pokopališču za vedno poslovili od Mira Heglerja, znanega družbenopolitičnega delavca in gospodarstvenika, ki je bil med drugim tudi predsednik občinske skupščine Kočevje, nazadnje pa generalni direktor Tekstilane.

Rodil se je pred 56 leti v Kočevju. Oče je bil rudar, mati pa tekstilna delavka. Tudi Miro je začel priložnostno delati v rudniku že s trinajstimi leti. Med NOB je pomagal na terenu. Po vojni, leta 1946, je bil sprejet v SKOJ, dve leti kasneje pa v KPJ.

Zaposlil se je v Rudniku rjavega premoga in se kmalu izučil za elektromonterja. Prizadevno je delal v samoupravnih organih rudnika pa

tudi v političnih in drugih organizacijah v občini, bil pa je tudi član republiškega in zveznega odbora sindikata rudarstva in metalurgije.

Leta 1960 je postal predsednik občinskega odbora SZDL. Po končani enoletni partijski šoli je bil leta 1962 izvoljen za sekretarja OK ZK Kočevje, leta 1967 pa za predsednika občinske skupščine Kočevje in na tej dolžnosti delal do 1974. V Tekstilani je bil najprej direktor prodaje, zadnji dve leti pa generalni direktor.

Za svoje obsežno delo je prejel mnoga priznanja in odlikovanja, omenimo naj le red republike z bronastim vencem in red za vojaške zasluge s srebrnimi meči.

Ob zadnjem slovesu so mu med drugimi poslednji spregovorili v imenu občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij predsednik občinske skupščine Jože Novak, v imenu kolektiva Tekstilane Jože Štefančič in v imenu pobratene občine Dolina nekdanji župan Dušan Lovrih.

J. P.

Nagrajeni za pomoč odraslim

Zaključeno tekmovanje mladih članov RK — Med najboljšimi Ribničani in trebanjci

LJUBLJANA — V p. storih skupščine Rdečega križa Slovenije, so v ponedeljek, 17. decembra, razglasili rezultate 6-mesečnega tekmovanja mladih članov RK in mladine v pomoči starejšim občanom in invalidom. Na tekmovanje se je prijavilo 60 občinskih organizacij RK iz vse Slovenije. Skupaj so izvedli 4272 raznih akcij.

Med nagrajenimi skupinami so tudi predstavniki aktivov mladih članov Rdečega križa iz dolenjskih osnovnih šol. Med tistimi, ki so dosegli največ točk in so se uvrstili v I. skupino nagrajenih, sta tudi aktivna mladih članov RK osnovne šole France Prešeren Ribnica in aktiv mladih članov RK osnovne šole Jože Slak — Silvo Trebnje. V 2. skupini so aktivni mladih članov RK iz osnovnih šol Cerklje in Do-ova, aktiv mladih članov RK osnovne šole Jurij Dalmatin Krško in aktiv mladih članov RK osnovne šole Ivan Kovačič — Efenka Mirna peč. V 3. skupino so se uvrstili pionirski odred osnovne šole iz Črnomlja, aktiv mladih članov RK osnovne šole Podzemelj in krajevna skupnost, pionirski odred ter aktiv mladih članov RK osnovne šole Savo Kladrnik Sevnica. Ostali aktivni in odredni so se uvrstili v preostale skupine. Med nagrajenimi posamezniki so tudi pionirji dolenjskih šol: Edita Horvatiček iz Brestanice, Nataša Miklavčič iz Kostanjevice, Blaž Ciglič iz Metlike in Anita Toriz Mirne peči.

J. P.

Ivan Slapnik — Blisk

Minuli teden je v Novem mestu umrl znani družbenopolitični delavec, 67-letni Ivan Slapnik-Blisk. Mladost je preživel v Motniku pri Kamniku, zadnjih dvajset let pa je živel in delal v Beli krajini in Novem mestu.

Že v zgodnji mladosti se je začel kaliti v revolucionarja. Leta 1941 so ga Nemci poslali v zloglasni Buchenwald, 1943 pa je po prihodu domov takoj odšel v partizane. Bil je v Šlandrovi

brigadi, v 12. SNoub, v enotah partizanske bolnišnice Rog pa na raznih dolžnostih belokranjskega in novomeškega vojnega področja.

Po osvoboditvi je kot aktiven pripadnik JLA služboval v Beogradu, nato pa v Črnomlju in nazadnje v Novem mestu, kjer je bil komandant garnizije. Upokojen je bil v činu polkovnika. Vsa leta zatem je bil eden najaktivnejših delavcev v družbenopolitičnem življenju kraja in pokrajine. Več let je imel zelo odgovorne dolžnosti v ZZB, SLO in pri ZRVS, bil je član predsedstva občinske organizacije ZZB NOV in predsednik skupnosti borcev 12. brigade in 15. udarne divizije vse do prerane smrti. Za svoje vestno in predano delo je prejel vrsto vojaških in civilnih priznanj ter odlikovanj.

Delaven, kot je bil, je šel v bolnišnico naravnost iz pisarne, po šestih tednih bolovanja pa je podlegel.

Posebno aktiven je bil pri prenašanju tradicij NOB na mlajši rod, srcecm in dušo pa je bil tudi lovec.

Vsi, ki so pokojnega poznali, so cenili njegovo preudarnost in bogate življenjske izkušnje pa tudi vedrino in optimizem, s katerima je znal bodriti, kjerkoli so se pokazale težave. Ivana Slapnika-Bliska bodo poleg njegovih najbližnjih pogrešali zlasti številni soborci, prijatelji in znanci.

NAŠA ANKETA

Grožnja onesnaženosti

Naše okolje je skoraj povsod vse bolj onesnaženo, naj gre za zrak, vodo ali splošno onesnaženost narave z najrazličnejšimi odpadki. Vse večja je tudi nevarnost onesnaževanja in pravih ekoloških katastrof zaradi kemičnih snovi in odpadkov. Težko bi že našli kraje, ki ne čutijo posledic naglega, tako rekoč brezkompromisnega razvoja, ki se s problemom čistega in zdravega okolja ni ukvarjal. Tudi v naših okolici imamo vpijoče primere malomarnosti.

MAKS POGAČAR, predsednik komisije za varstvo okolja KS Krško: »Kdoč je malo pozna razmere, lahko reče, da so glede onesnaženosti nasploh grozljive. To velja tudi za Krško. Vsak buldožer mora imeti za vožnjo po cesti spremstvo, cisterne z nafto in raznimi strupenimi kemikalijami pa ne. Kakšen nesmisel! Naša pitna voda je zelo ogrožena, saj so ceste spljane mimo glavnih zalog, in to brez predpisanih lovilec olj. Že pred leti sem opozoril, da bi lahko bila konkretna akcija NNNP, kako ukrepati ob morebitni nesreči s klorom v Celulozi.«

IRENA PER, obrtnica iz Štravske vasi pri Semiču: »Do okolja imamo zelo mačehovski odnos. Zastrupljamo sami sebe. Vsak posameznik bi moral več prispevati k čistejšemu, zdravemu okolju, a tudi odgovorni bi morali reči kakšno besedo. Zgodi se, da se boje zamere v tovarni, ki daje delo več ljudem. Mislim na Krupno, ob kateri živim, ki je sedaj zastrupljena s PBC zaradi človeške malomarnosti, neodgovornosti, tretjič: zastrupili se bomo in si nakopali bolezni.«

VIKTOR BARLE, črpalkar iz Trebnjega: »Skrb za okolje je zame skrb za človeka. Mi smo tu neposredno ogroženi od svinčevega tetractila, toda že 18 let ni bilo nobenega zdravstvenega pregleda. Sicer pa imamo na črpalki predvidene vse varnostne ukrepe za primer nesreče. Imamo lovilec maščob, pripravljeni smo tudi za primer požara. Nasploh se mi zdi, da ne skrbimo dovolj ne za okolje ne za človeka. Na to opozarja vrsta nesreč pri nas in po svetu.«

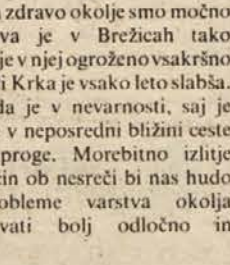
TONE ŠOBAR, svetovalec za kmetijstvo, gospodarstvo, lov in ribolov pri SOB Ribnica: »V Ribnici imamo industrijo, ki ne onesnažuje zraka in vode. Včasih so bile pritožbe zaradi saj iz Inlesovega dimnika, zdaj pa je nova kotlarna in pritožb ni več. Nekaj let so bile tudi težave, ker čistilna naprava na Trgu v Vlahoviču ni delala dobro. Zdjaj pa že znajo upravljati z njo. V okviru regije se bomo morali odločiti, kaj naj bo odlagališče predvsem nevarnih kemičnih odpadkov, ki jih je vedno več.«

MILAN SIMIČIČ, tajnik občinske gasilske zveze Kočevje: »V Kočevju se čutim neprimerno manj ekološko ogroženega, kot bi se v Ljubljani, čeprav slišim, da to ali ono podjetje onesnažuje zrak, da je onesnažena Rinža, da pitna voda ni kakovostna, pa tudi mesto občani močno zasmetimo. Pravo stanje lahko zremo le, če strokovne organizacije opravijo meritve o onesnaženosti okolja. Občani naj bi bili seznanjeni z dejanskim stanjem.«

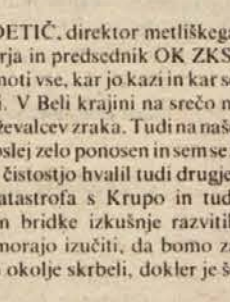
IVAN KAPUŠIN, delavec UNZ iz Brežic: »Skrb za zdravo okolje smo močno zanemarili. Sava je v Brežicah tako onesnažena, da je v njej ogroženo vsakršno življenje, pa tudi Krka je vsako leto slabša. Tudi pitna voda je v nevarnosti, saj je osrednje zajetje v neposredni bližini ceste in železniške proge. Morebitno izlitje strupenih tekočin ob nesreči bi nas hudo prizadelo. Probleme varstva okolja moramo reševati bolj odločno in odgovorno.«

IVAN HROVATIČ, vodja DS SIS stanovanjskega in komunalnega gospodarstva v Novem mestu: »Ogroženega se ravno ne čutim, je pa agresija okolja zelo občutna. Osebnost me prizadeva predvsem onesnaženost zraka, saj živim blizu IMV. Sicer pa so trenutno najbolj ogrožene vode. Splošna je onesnaženost izvirov in vodotokov, ki se niti s tehniko ne da popraviti, ker je posledica dolgoletnega takšnega odnosa do narave. Dalje je na vsakem koraku polno odpadkov, ki so praktično neuničljivi, kar kaže na onesnaženost kulture občanov.«

JANEZ VIDETIČ, direktor metliškega tozda Mercatorja in predsednik OK ZKS: »V naravi me moti vse, kar jo kazni in kar se ne da prečistiti. V Beli krajini na srečo ni velikih onesnaževalcev zraka. Tudi na naše vode sem bil doslej zelo ponosen in sem se za našo ekološko čistostjo hvalil tudi drugje, sedaj pa ta katastrofa s Krupo in tudi Lahinjo! To in bridke izkušnje razvitih predelov nas morajo izučiti, da bomo za čisto in zdravo okolje skrbeli, dokler je še čas.«

VIDA KOS, poslovodja prodajalne Tkanine v Stillesu iz Šmarja: »Žal imamo hišo v neposredni sosesčini Jugotanina. Še poleti ne moremo spat pri odprtem oknu. Zračiti moramo le za kratek čas, ko veter slučajno vleče drugam. Skoraj ni seje v krajevni skupnosti, da ne bi potožili o tem onesnaževanju, vendar je vse kot bob ob steno. V Belinki nekaj govori o filtrih za Jugotanin, ne povedo pa, kdaj jih bodo postavili.«

kmetijstvo

OBISKALI MANJ RAZVITA OBMOČJA V NEMČIJI

TREBNJE — Pred dnevi se je v Zvezni republiki Nemčiji mudila šestčlanska študijska delegacija, ki si je pod okriljem FAO tamkaj ogledala manj razvita območja na Bavarskem. Člani delegacije, v kateri so bili tudi trije Trebanjci, Janez Koželj, Lojze Metelko in Alenka Urbančič, so si ogledali več kmetij in se seznanili z načinom spodbujanja razvoja na teh območjih. Posebej so se zanimali za dopolnilne dejavnosti kmetov, ki imajo premalo zemlje ali pa jih ta ne more preživljati.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — Zadnji ponedeljek je bila novomeška tržnica v znamenju novoletnih praznikov. Na več stojnicah so obrtniki prodajali raznovrstne okraske za novoletno jelko, pa tudi kičastih dedkov Mrzov in manjkalo. Na živilskem delu tržnice so veljala jajca 24 din, solata je bila po 150 din kilogram, mandarine 150 din itd. Prvič v tej sezoni se je pojavil teloh, prodajali so šopke po 30 din. Kljub dežju je bilo med kupci precejšnje zanimanje za razne obrtniške in konfekcijske izdelke, kar je sicer običaj v predprazničnih dneh.

Sejmišča

NOVO MESTO — Na ponedeljkovem sejmu je bilo naprodaj 342 prašičev, od tega 252 starih 7 do 10 tednov in 90 starih 10 do 12 tednov. Lastnika je menjalo 248 prašičev. Mlajši so stali 5.000 do 6.500 din, starejši pa 6.500 do 7.500 din. BREŽICE — Na sobotni sejmu so rejci pripeljali 408 prašičev, starih do 3 mesece, in 16 prašičev, starih nad 3 mesece. Prodali so 282 mlajših in 11 starejših živali. Za prve je bilo treba odšteti 300, za druge pa 220 din za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Nova izkušnja s koruzo

Jesen je prinesla še eno izkušnjo slovenskim kmetijem, predvsem pa rejcem živine. Kljub skorajda rekordni letini koruze njena cena noče navzdol na sprejemljivo višino, zapostavljanje setve pšenice pa kaže, da se vojvodski kmetje nadejajo, da bo tudi v prihodnje tako. Razlog več, da spodbudimo pridelovanje koruze ter tako postanemo manj odvisni od drugih. Že dolgo ne velja več, da je koruza le žito toplih krajev. Selekcija in vzgoja novih sort je pomaknila to poljščino proti severu in v hribovite kraje. Avstrija in Švica, ki imata ostrejšje podnebje, kot je pri nas, sta v zadnjih desetih letih povečali obseg pridelovanja kar za dve tretjini. In da je zgled za posnemanje še večji: izdatno sta Slovenijo prekosili tudi po povprečnem hektarskem donosu. Tu je tudi naša največja rezerva v prizadevanjih, da bi zmanjšali odvisnost od drugih. Naša republika mora namreč ob 265.000 tonah lastnega pridelka kupiti drugod še 350.000 ton koruze.

Dodatnih 100.000 ton koruze bi lahko pridobili že s tem, da bi hektarski donos zvečali na srednjeevropsko povprečje. To ni nedosegljivo, saj pri nas uspevajo zaradi toplejšega podnebja tudi poznejši hibridi, ki zaradi daljše rastne dobe lahko več dajejo. Rajo-nizacijo moramo izvesti kar se da dosledno, izkoristiti pa tudi tehnološke izkušnje, pridobljene v dosedanjem pridelovanju.

● Začne se pri pravilnem kolobarjenju. Koruza ne spada več kot tri leta na isto njivo, četudi kaže, da se kar dobro prenaša. Sejati se sme le vitalno seme, ki uspešno prenese hladen preizkus (cold test). Dosej so bili primeri, ko so vitalnost semena podcenjevali, potem pa preoravali preslegasta polja. Izkušnje tudi kažejo, da je tudi pri koruzi, in ne le pri pšenici, koristno dušična gnojila trositi v dveh obdobjih, drugič, ko so rastline pol metra visoke. Odveč je izgubljati besede o brezhibnosti strojev in dela z njimi.

Seveda je treba podpreti in spodbujati izboljševanje domačega sortimenta koruze, tako imenovane Lj-hibride in ne na koncu: s strokovno pospeševalnim delom izboljšati tudi pridelovanje silažne koruze, ki se je tako razveseljivo razširilo.

Inž. M. L.

Nazaj k žlahtnejšim belim vinom

Pot iz vinogradniške krize v Posavju zahteva velik preobrat

BREŽICE — Predstavniki Slovina so 17. decembra na seji odbora Medobčinske gospodarske zbornice seznanili člane in druge udeležence z dolgoročnim programom vinogradništva te delovne organizacije v občini in zunaj njenih meja.

Predlog programa obsega družbeni in zasebni sektor. Družbenih vinogradov je v brežiški občini 100 ha, zasebnih 1000 ha. Vinogradništvo je v krizi, kakršne v povojnem obdobju še ni doživelo. Povzročajo jo draga pridelava, nizke cene in zasičenost z vini na domačem in tujem trgu.

POGOZDOVALI SMO

Učenci sedmih razredov smo se letošnjo jesen vključili v pogozdovnalno akcijo v Rorah nad Krškimi. Gozdarja Marko in Jože sta nam pokazala, kje in kako bomo sadili drevesca. Dečki so v razdalji dveh metrov kopali jame, deklice pasmo za njimi sadile smrečice. Čeprav nas je pri delu oviral grmičast teren, smo v dobrem tednu posadili okrog 6 tisoč smrečic.

SONJA BOSNAR, 7.c
OŠ Jurij Dalmatin
Krško

Kadar veje sežejo čez mejo

Iz pravne prakse

Spori med sosedami so bili in bodo, celo s krvjo so bili že poškopljani. Povzročiti jih lahko tudi dreve, ob meji in bralce sprašuje, kako je s pravnimi določili glede tega.

V nekaterih zahodnoevropskih deželah so uzakonjene razdalje, ki veljajo za sajenje dreves od meje, pri nas pa se držimo zakona o temeljnih lastninskih pravnih razmerjih, ki temelji še na nekaterih prastarih pravilih. Nične ne sme zlorabljati svoje lastninske pravice, tako da bi sosedu nagajal in mu povzročal škodo. Vsak lastnik zemljišča lahko izruje korenine tujega drevesa ali poseka veje, če visijo nad njegovim zračnim prostorom, ter pobira sadje, ki pada na njegovo zemljišče ali zori na vejah, ki segajo v njegov zračni prostor.

zanimivost

Pri morebitnem sekanju ali žaganju vej pa ni dovoljeno nasloniti lestve na deblo prek meje (sosedov zračni prostor), naslanjamo jo lahko ne deblo v svojem zračnem prostoru. Vejo je treba odžagati ali odrezati na meji, ne v sosedovem zračnem prostoru. Tako pravica pripada tistemu, kateremu segajo veje iz tujega prostora in s tujega drevesa. Pri tem pa ogroženi sosed ne more lastnika drevesa s tožbo prisiliti, da bi posekal take veje ali izruval korenine, v tem primeru mora torej delo opraviti kar sam.

Seveda je daleč največ vredna sporazumna odprava spora, če želite prido od njega. (Iz revije »Moj mali svet«)

Na rentabilnost vpliva zadnje čase tudi to, da v zasebnih vinogradih prevladujejo rdeče sorte, povpraševanja po rdečih vinih je pa vedno manj. Zato bodo v prihodnje spremenili razmerje med rdečimi in belimi sortami. Zdjaj je to razmerje 60 proti 40 v korist rdečih sort, dosegli pa naj bi ravno obratno. Bolj se bodo posvetili kakovosti in zaradi tega med belimi sortami zmanjšali delež rumenega plavca in kraljevine. Namesto njiju bodo ponovno sadili več laškega rizlinga, šipona, sovinjona, renskega rizlinga, belega burgundca in zelenega silvanca. Hkrati bodo med tretjo obnovo poskušali povečati število trt in pridelka na hektar.

Dolgoročni program pripravlja za svoje območje tudi Agrokombinat

VINO ZA DRUŽINO NI OBDAVČENO

BREŽICE — Pri napovedi količin vina in žganja za leto 1984 bo davkarja pri obračunu prometnega davka priznala gospodinjstvom po 400 litrov vina na vsakega člana, starega več kot šestnajst let. Pri žganju bodo upoštevali po deset litrov na člana, starega nad osemnajst let. Za kolo in razpis se vsakemu proizvajalcu vina priznava 60 odst.

Referendum bo še enkrat

V novomeški zadrugi so bili za združitev, pri Standardu pa bodo del referenduma ponovili

NOVO MESTO — Referendum o združitvi slovenskih delovnih organizacij Mercator in KIT, kamor se navezuje tudi novomeška kolektiva KZ Krka in Standard, je v splošnem uspel, v Novem mestu pa bodo del referenduma pri Standardu ponovili. Glasovali so namreč ob nerazčističenih pomembnih vprašanjih.

7., 8. in 9. decembra so imeli v novomeški zadrugi referendum, na katerem so se odločali o združitvi v novi sozd Mercator-Kit, glasovali pa so tudi za združitev nekaterih domačih tozdov. In sicer: Mercator-Standard,

Krško. Predlog vsebuje za zdaj le družbeni sektor, zato ga bodo še dopolnili. Za sevniško občino bodo v Posavju pripravili dolgoročni program s skupnimi močmi, da bo tako posavski vinorodni rajon predstavljen kot celota, v kateri bodo nakazane vse stične točke.

J. TEPPEY

ZAVRNJENA PODRAŽITEV

RIBNICA — Na petkovi skupščini samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ribnica so delegati zavrnil predlog o z. priporočilo zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, naj bi z novim letom podražili stanarine za najmanj 35 odstotkov.

Ta odločitev je naletela že v občini na različne odmeve. Nekateri to tolmačijo kot mlajnost dela SSS, zaradi česar se še bolj oddaljuje od ekonomskih stanarin, spet drugi pa menijo, da je bila odločitev povsem pravilna. Republiški predlog je bil namreč poslan v občine brez vsakega sprejemnega gradiva, ki bi tako podražitev utemeljevalo in ki bi bilo osnova za razprave delegatov z volilci. Ribničani zahtevajo tudi pojasnila, kolikšne so zdaj stanarine za enakovredna stanovanja po posameznih občinah.

tozd Oskrba novomeške zadruge in splošne zadržne trgovine v Škocjanu, Novem mestu, Mirni peči in Straži naj bi se združile v novi tozd »Standard-trgovine in mesarstvo«, vendar v okviru KZ Krka Novo mesto. Razen tega so imeli volitve v samoupravne organe novega sozda.

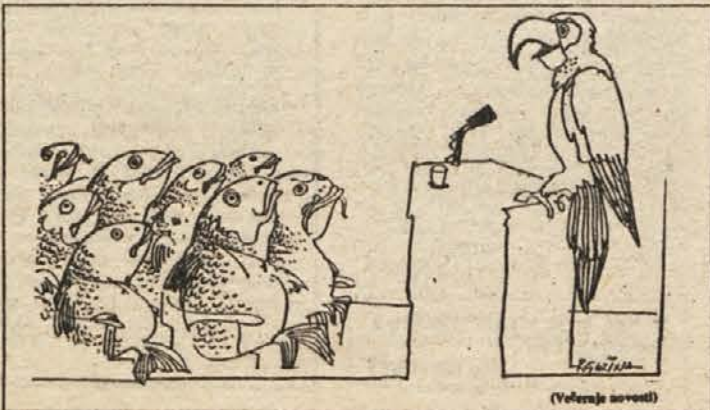
Medtem ko je referendum v celoti uspel v novomeški zadrugi, pa v kolektivu Standarda ni uspel v tistem delu, ki govori o združitvi domačih tozdov v novo trgovinsko organizacijo. Družbeni pravobranilec samoupravljanja, ki je zadevo preverjal in ugotavljal vzroke za neuspeh del referenduma, predlaga delavskima svetoma zadruge in Mercatorja, naj se predvsem dokončno dogovorita o doslej nerazčističenih vprašanjih, zaradi katerih je del referenduma propadel. V Standardu naj zatem neuspeh referenduma razveljavijo in razpišejo ponovno glasovanje. V obeh delovnih organizacijah te predloge sprejemajo.

R. B.

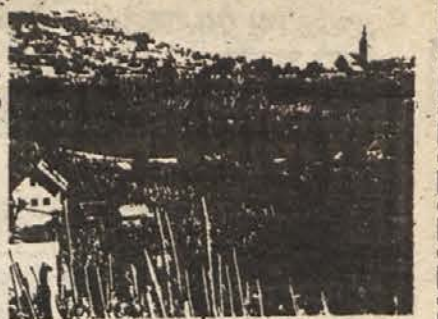
JE TO AGRARNA POLITIKA?

Narava je bila, kljub temu da je do jeseni kazalo drugače, prav milostna. Obdarila nas je z dolgo, suho jesenjo, primerno za setev, pri kateri bi lahko nadoknadili zamujeno. To pa se razen v Sloveniji ni zgodilo in tudi izgovor je sploval po vodi. Ostalo je dejstvo, da smo v Jugoslaviji, kjer je kmetijstvo — to se vse bolj kaže — naš največji naravni »resurs«, zasejali s pšenico skoraj 250.000 ha nji v manj, kot je bilo predvideno na papirju. Ob običajni letini bo to pomenilo malone milijon ton pridelka manj in nujen uvoz bo dodatno obremenil že tako komaj skrpano devizno bilanco Jugoslavije. Koruza, boljše rečeno gospodarski nesmisli, ki so jih počeli z njo, so zadali še en hud udarec, ne oziraje se na vse dobre namene, akcije in brezštevne razprave. Resnici na ljubo: prav ta koruza lahko delno pomaga iz zagate, saj bo imela spomladi na voljo več njiv, ki so zdaj ostale prazne. Če...

(Veležje novosti)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Zakaj niso vinogradniki prodali grozdja

Delavci v kletih družbenih organizacij se jezijo na vinogradnike in jim očitajo, da so krivi za letošnji slabi odkup grozdja. Vzrokov, da vinogradniki niso prodali grozdja družbenim kletem, je več in jih bo treba v bodoče upoštevati. Vzroki so:

1. Slabi medsebojni odnosi. V Delu je 24. oktobra novinar Utenkar napisal, »da kooperantski odnosi med vinogradniki in delovnimi organizacijami na Slovenskem razen na Primorskem niso najboljši. Vez med vinogradniki, zadrugami in vinskih kletmi je največkrat le odkupna cena grozdja.« Objaviti, da od tega dne odkupujemo grozdje po tej ceni, še ni kooperacija. Pravo sodelovanje (kooperacija) mora sloneti na enakopravnih odnosih obeh pogodbenih strank, ne pa le na trgovskem razglašanju odkupnih cen.

2. Neustrezne cene grozdja. Napovedane letošnje akontacijske cene so odvrnile od prodajne iste vinogradnike, ki so grozdje nameravali prodati družbenim kletem. Poslovna skupnost za vinogradništvo je na sestanku delovnih organizacij v Brežicah predlagala začetno akontacijsko ceno za kilogram grozdja le 18 din in po tej ceni so nekatere družbene organizacije tudi začele odkupovati. Razumljivo, da taka cena ni bila sprejemljiva. Zato se ni čuditi, da je odkup grozdja odpuščal celo v sosednji hrvaški Plešivici in Jastrebarskem, kjer je bogat pridelek, tamkajšnji vinogradniki pa po večini nimajo kot pri nas lastnih preš in kleti za predelavo in shranjevanje vina. Pozneje so grozdje odkupovali po 32 do 51 din, povprečno po 37 din kilogram, kar je še vedno premalo. Vinogradnik računa, da dobi iz 2 kg grozdja najmanj 1,2 litra vina, in sodi, da bi za 2 kg grozdja moral dobiti toliko, kolikor stane liter vina. Danes je liter neustekleničenega dolenskega cvička po 100 din, ustekleničenega po 120 din liter, belega po 120 do 140 din.

T. DOBERŠEK

Dogovor sam ne strelja divjadi

Škode zaradi divjadi ponovno pred občinsko skupščino — Normativi za pridelke

SEVNICA — Odkar so kmetje, so tudi škode zaradi divjadi. Vseeno pa stvari ne smejo čez vsako razumno mejo, sploh sedaj ne, ko v družbi dajemo vse prednosti predelavi hrane.

V sevniški občini so kmetijci in funkcionarji, ko so pred tremi leti v duhu slovenskih načel o večji setvi krušnih žit hodili po terenu, slišali hude pripombe kmetov zaradi divjadi. Sledilo je nekaj bolj ali manj burnih sestankov z lovci na občini. Na koncu so, najprej za posavsko lovsko gojitveno območje in zatem še za novomeško, prišli do posebnega družbenega dogovora o teh vprašanjih.

Prišla je ponovno jesen, z njo pa je ponovno prekipevala tudi jeza kmetov. Slednjič je posebna razprava o tem na programu za zadnje sejo vseh treh zborov občinske skupščine za sredo, 26. decembra.

Komaj stran in pol dolgemu spremnemu gradivu lahko zamerimo predvsem to, da ne zajema nikakršnih podatkov o letošnjih odstreljih. Tudi lanski niso zavidljivi. Še najbolj so se načrtni lovci približali pri srnjadi: odstrelili naj bi 488 živali, so jih pa 456.

● Država odмира, toda zapuščila močan vtis. (Iz Novosti)

Sentjanža), s poti naj bi jih spravili 920, so jih pa 661.

Od damjakov — teh tod nekaj sploh ni bilo, temveč je jih lovci prinesli z Brionov — jih je bilo predvidenih za odstrel 10, na mušico pa lovci niso vzeli niti enega. Tudi divji prašiči so bili lahko dokaj brez skrbi. Odstreliti bi jih morali 93, zadeli pa so jih 72. Bojda je v občini 2.450 vran (najhujše so v okolici

Pač pa je v tem gradivu natanko popisana vsa pot prijavljanja škode zaradi divjadi. Vse skupaj bi se moralo reševati v 15-dnevnih rokih. Če bi kmetje vse prijavljali, bi mala armada ocenjevalcev lahko samo hodila po terenu. Kdo bo še kaj drugega delal? A. ŽELEZNIK

Petletni odvzem zemlje?

Prvi predlogi za oddajo neobdelanih zemljišč kooperantom — Druge akcije neuspešne

NOVO MESTO — Pristojni občinski upravni organ za kmetijstvo je dobil predlog, naj bi z ustreznim postopkom, kakršnega predvideva zakonodaja, začasno odvzeli 12 hektarov neobdelanih zemljišč sedmim lastnikom v Suhi krajini in zemljo s kmetijo na Javorovici. Lastniki bi dobivali najemninno, po petih letih pa zemljo lahko spet prevzamejo v obdelavo, če to želijo.

Po novi zakonodaji od leta 1981 so v novomeški občini zdaj prvi primeri predlogov za ukrepe, da bi okrog 750 hektarov slabo obdelane ali povsem neobdelane zemlje postopoma iztrgali pušč. Kot so ugotovili strokovnjaki kmetijske zemljiške skupnosti, pospeševalci zadruge in kmetijski inšpektor, je glede neobdelanih zemljišč najbolj kritično v Suhi krajini, in to na desnem bregu Krke. Samo okrog vasi Ratje je 150 hektarov zemljišč, ki se prehajajo v puščo.

Lastniki teh zemljišč se s kmetijstvom ne bavijo, ker so ali ostare-

ni ali pa so po službah v Ljubljani in jim kmetijstvo ne pomeni vira za preživljanje. Niso hoteli sprejeti predloga za ustanovitev skupinskih pašnikov, kakršnega so strokovnjaki predlagali. Dva ali trije so bili za sodelovanje, čez čas pa so si zaradi vaškega miru tudi oni premislili.

Leto dni časa so jim dali na razpolago, da bi medtem sami zemljo začeli obdelovati ali pa da bi se dogovorili s kom iz sosesčine, ki bi proti najemni zemljo obdeloval. Ti poizkusi kljub večkratnim pogovorom niso uspeli, zato so predlagali začasni odvzem zemljišč, ki jo dobi v uporabo kmetijska zemljiška skupnost, ta pa jo dodeli kmetom kooperantom. Med začasnim odvzemanjem neobdelane zemlje dobiva lastnik, ki ostane lastnik tudi v bodoče, odškodnino.

Zaenkrat gre šele za predlog, kaj pa se bo iz tega izcimilo, bo pokazal čas.

R. BAČER

Plačaj in dobiš

**Želje po novih ambulan-
tah uresničljive le za
imovite — kaj pa drugi?**

NOVO MESTO — Delegat šentjernejske Iskre je na nedavnem zasedanju občinske zdravstvene skupščine izjavil, da njihov kolektiv hoče zobno ambulanto, da imajo zanj prostor in da so pripravljene plačevati tudi zobozdravnika in asistentko. Taki, sicer zelo redki primeri izredne skrbi delovne organizacije za zdravljenje zaposlenih so hitro rešljivi. Tak odgovor je dobil tudi šentjernejski delegat, čeprav bo potrebno pridobiti še strokovno mnenje in ovrednotiti predlog. Želje po novih zobnih ambulan-
tah uresničljive le za imovite — kaj pa drugi?

Tudi v Straži in v Stopičah imajo za ambulanto že prostore, celonekaj opreme, ampak nič drugega. Ker je občinska zdravstvena skupnost v hudih finančnih težavah, zdravstveni dom pa v izgubi, verjetno navzlic potrebam in dobri volji ne bo mogoče vsem ustreči. Kdo bo v ostalih primerih plačeval osebne dohodke zdravnikov in asistentke?

Da je v celotnem sistemu zdravstva marsikaj narobe, kaže tudi Iskrin primer, čeprav je hvalevreden in ga nihče ne namerava kritizirati. Ker jim gre dobro in ker želijo zdrave delavce, so pripravljene dodatno delo dohodka nameniti potrebam zdravstva. Ker pa dodatnega denarja nimajo — morda poslušajo na meji rentabilnosti, potrebe po zobni ambulanti pa vseeno so — bodo delavci še naprej imeli skrbase zobe.

R. BAČER

Znak človečnosti

V novomeški občini je čez 500 ljudi včlanjenih v Društvo invalidov, vendar je invalidnih oseb okrog 2.000. S kolikerimi, za zdrave ljudi povsem nepomembnimi težavami se srečujejo invalidi vseh vrst, dobro ve Joža Škufca, tajnica občinskega društva, h kateri se največkrat zatekajo po nasvete.

«Ob ponedeljkih in petkih, ko imamo uradni dan, si stranke pri nas podajajo kljuko. Prihajajo po nasvete glede stanovanjskih in socialnih težav, po pravne nasvete, včasih pa tudi le na pogovor. Da potožijo nekemu, ki ga skuša razumeti!»

Joža Škufca: »Arhiv še vedno nosim v cekarju domov.«

— V javnosti je razširjeno mnenje, da imajo v delovnih organizacijah kaj malo razumevanja za invalide. Celotno za tiste, ki so v domači sredini postali invalidni. Jeto res?

«Imamo nekaj zelo delavnih aktivov invalidov: v Novoteksu, bršljiški Iskri, v Labodu in tovarni Krka. Iz svojih izkušenj pa lahko rečem, da imajo daleč najboljšo razumevanje za invalide osebe v Novoteksu. Razumemo, da dostikrat v delovnih organizacijah težko najdemo za invalida ustrezno, njemu primerno delo, vendar je pri tem premalo iznajdljivosti in preveč togosti. Večje delovne organizacije bi morale imeti že v kadrovskih planih predvidena mesta za invalide, ne pa, da začnejo taka dela in naloge iskati šele takrat, ko pride do nesreče.

— Kakšna je trenutno osrednja problematika društva?

«Dve leti moledujemo za prostorček, kjer bi lahko uradovale in razvijali dejavnost, a ga še nimamo. To pa je slika razumevanja širše družbe za našo dejavnost.»

R. BAČER

Delegati spet »ušli« pred koncem

Največ razprav o romskem vprašanju in zazidalnih načrtih

NOVO MESTO — Ob novembrskem prekinjenem zasedanju zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti zaradi nesklepnosti so se delegati 12. decembra spet sešli, a tudi tokrat že ob 14. uri sklepnosti ni bilo.

Morda je 16 točk dnevnega reda prehud zalogaj za delegate, morda bi morali z delom začeti prej, kajti sejo, sklicano ob 11. uri, so prvi že ob 13. uri začeli zapuščati. V razpravi so se zadržali pri trgovini, pri poročilu o mladoletniški kriminaliteti, ki so ga tokrat dali v javno razpravo do konca januarja 1985, zaostrijo pa se je spet pri romskih vprašanjih.

Na zahtevo delegacije tovarne Krka so tokrat delegatom poročali o vseh sredstvih, ki so šla za Rome letos v najrazličnejših dejavnostih, in se odločili, da bodo romsko problematiko z zazidalnim načrtom za Žabjek ponovno obravnavali januarja. Vmes je bilo še veliko pripomb, nekatere so izhajale iz nepoznavanja že objavljenih podatkov, več pa se jih je nanašalo na informacijo, da bodo iz občinskega proračuna v bodoče črtana sredstva, s katerimi so doslej po-

zahtevalo odločanja brez dobro pripravljenih gradiv.

Prav med razpravo, v kateri se je dvigala temperatura, pa so ugotovili nesklepnost v zboru krajevnih skupnosti.

RIA BAČER

**NE PARKIRAJTE
V DNEH ŽIVŽAVA**

NOVO MESTO — V dneh novoletnega Živžava novomeški Glavni trg pričakuje množico radovednih otroških oči. Vse tri dni — 27., 28. in 29. decembra — bo zato prepovedano parkiranje med 12. in 20. uro, popolna zapora prometa čez trg pa bo veljala od 15. do 20. ure. V času prihoda povorke bo časovno zaprt tudi del Trdinove ulice na Grmu in prihod na most s Ceste komandanta Staneta preko Društvenega trga. Vozniki naj bodo strpni in naj manj parkirajo tudi v času okrasitvenih del na Glavnem trgu, saj bodo s tem prispelavi, da bodo dela potekala brez nepotrebnih težav.

KADROVSKI NOVICI

Pri SGP Pionir je delavski svet delovne organizacije imenoval Karla Vardijana za direktorja delovne skupnosti interne banke, prejšnji direktor te banke Miro Berger pa je postal član poslovnega odbora za štiriletno mandatno obdobje.

**UPOKOJENSKA
POSOJILA**

NOVO MESTO — Odbor za reševanje stanovanjskih vprašanj upokojencev pri Samoupravni stanovanjski skupnosti v občini Novo mesto je razpisal pogoje za pridobitev posojil za dograditev, doizdavo, preureditev in izboljšavo stanovanjskih hiš iz sredstev za leto 1985. Razpis bo objavljen pri Samoupravni stanovanjski skupnosti in vseh matičnih društvih upokojencev občine Novo mesto, kjer lahko zainteresirani dobijo ustrezna pojasnila in obrazce za posojilo.

Prosilci so lahko starostni, invalidski in družinski upokojenci, ki prejema pokojnino iz naslova delavskega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Rok za vložitve prošnje je do 31. 1. 1985.

Le Krka resno začela?

Družbeno akcijo »Imaš hišo — vrni stanovanje« so v novomeški tovarni Krka resno zastavili

NOVO MESTO — Stanovanjska komisija v tovarni Krka je vsem zaposlenim, ki so že pred leti dobili posojila za gradnjo hiš, a še vedno zasedajo družbena stanovanja, poslala dopis, naj takoj sporočijo, v kakšni fazi je gradnja in kdaj računajo na preselitev. Pri nekaterih so naleteli na užaljenost.

Ob vse večjem pomanjkanju stanovanj in vse dražji gradnji ter ob splošni družbeni akciji »Imaš hišo — vrni stanovanje« so v Krki stanovanjski komisiji delavcem poslali vprašalnik, nanj pa so v roku odgovorili samo trije od enajst prizadetih. Na ponoven opomin so dobili še pet odgovorov.

Iz prejetih odgovorov so razbrali, da graditelji v glavnem opravljajo zaključna dela, nekateri so tudi navedli rok izselitve v letu 1985. Nekateri odgovori pa kažejo tudi na hudo užaljenost. V Krki so ugotovili, da omenjene akcije večina prizadetih ne

jemlje resno. Razpravljali pa so že tudi o številnih primerih v domačem kolektivu, ko stanovalci v družbenih stanovanjih gradijo vikend ali zidnico, ko bi mnogi lahko ta sredstva namenili gradnji hiše ali nakupu stanovanja. Tem bo težje priti do živega ob zdajšnji stanovanjski zakonodaji, lahko pa bodo potrkali le na zavest posameznika.

Krka stanovanjska komisija bo v kratkem prispel odgovore obravnavala in sprejela tudi ustrezne sklepe. V občini pa pripravljajo tudi širši pregled nad prejemniki stanovanjskih posojil, tako da Krka ne bo osamljena. Akcija pa bi zagotovo lahko stekla tudi v drugih delovnih organizacijah, če bi delavci sami zahtevali od stanovanjskih komisij ravnanje po zgledu Krke.

R. BAČER

**KRKA: ŠE PREVEČ
NADUR**

V novomeški tovarni Krka namerava preko sindikalne in partijske organizacije začeti resnejšo akcijo za zmanjševanje nadur. V devetih mesecih letošnjega leta so imeli samo v skupnih službah čez 9.000 nadur, kar je sicer 2.000 nadur manj kot lani v tem času, še vedno pa veliko preveč, da bi smatrali prizadevanja za uspešna. Kot kažejo dosedanja podatki, so bile nadure opravljene večinoma ob zamenjavi odsotnih delavcev in zaradi nujnih del, verjetno pa bi lahko ob premakljivem delovnem času vsaj v skupnih službah še marsikatero plačano naduro odpravili.

**BOLNIŠKI IZOSTANKI
NARAŠČAJO**

NOVO MESTO — V novomeški občini je letos do konca septembra vsak dan izostalo od dela zaradi bolniške poprečno 567 zaposlenih, pred letom dni pa je poprečno znašalo le 524. Zaradi boleznij je vsak dan manjkalo pri delu poprečno 340 ljudi, zaradi neresč pri delu je bilo v poprečno 45 odsotnih, zaradi nege družinskih članov pa znaša poprečna dnevna odsotnost 182.

PREHODNO ZASTAVICO ŽABJI VASI — V hotelu Metropol je minulo soboto potekal enodnevni seminar za člane štabov CZ enajstih krajevnih skupnosti, ki ga je pripravil štab CZ pri SKS Novo mesto. Poleg predavanj o aktualnih nalogah in temah o delu ekip in štabov v civilni zaščiti, so bili člani štabov tudi ocenjevani. Najbolje svoje delo opravljajo člani štaba CZ iz KS Žabja vas (slabo točko manj pa so dosegli člani štaba CZ iz KS Regerča vas (na sliki). Tretji so bili člani štaba CZ iz KS Ločana — Mačkovec. (Foto: J. P.)

Če je treba, delajo tudi ponoči

Prostori v Betnim metliškem konfekcijskem tozdu postajajo pretesni — Pol milijona kopalk na leto — Pripravljajo se na novo naložbo

METLIKA — Med petimi konfekcijskimi temeljnimi organizacijami Beti je največja prva, matična, toz Konfekcija Metlika, ki je hkrati tudi edini konfekcijski toz v Metliki, ostali so v Črnomlju, Žakanju, Mirni peči in Dobovi. V metliškem konfekcijskem tozdu se zadnja leta število zaposlenih stalno vrti okoli 300, od tega je manj kot desetina moških, ki delajo v glavnem kot mehaniki, transportni delavci in rezalci travok, medtem ko so v šivalnici same ženske.

Od skupnega števila zaposlenih v tem tozdu je okoli 240 strojnih šivilj. «To so v glavnem priučne delavke, zadnja leta pa iz Betine šole prihajajo poklicne konfekcionarke, v zadnjem času pa tudi konfekcijski tehničari,» je povedal Niko Kezele, mladi direktor tozda. Čeprav v metliški konfekciji delajo tako rekoč vse, kar Beti konfekcijskega dela, so njihov glavni program kopalk. Od milijon kopalk, kolikor jih Beti naredi na leto, jih polovico naredijo v Metliki. Kopalk so tudi njihov glavni izvozni artikel; tu gre za čisti izvoz, in to konvertibilni, saj so Betin tako material, kot kreacija in delo. Precej pa je tudi tako imenovanega izvoza v obliki storitev, ko za znane nemške firme šivajo perilo, majice, trenirke, oblačila za prosti čas itd.

Niko Kezele: »Veliko si obetamo od nove krojilnice s procesnim računalnikom.«

razlike v osebnem dohodku, saj pridna in sposobna delavka lahko zasluži še enkrat več kot taka, ki na primer ne izpolni norme,» pravi Kezele.

Sedanje število zaposlenih je za te razmere najvišje in prostori že niso več ustrezni. To naj bi se uredilo z načrtovano naložbo prihajajočega leta, ko nameravajo zgraditi in seveda opremiti novo krojilnico, ki bo delala za vse Betine konfekcijske tozde. Gradnja naj bi po načrtih začela aprila. Krojilnica pa naj bi bila nared prihajajoč jesen. Celotna naložba, se pravi gradnja in oprema, med katero je gotovo najpomembnejši procesni računalnik, bo veljala okoli 160 milijonov dinarjev. Ta, na prvi pogled velika naložba se bo, kot predvidevajo, izplačala v kakšnih štirih letih, kajti v novi Betini krojilnici bodo prihranili dva do tri odstotke materiala, ta prihranek pa pri današnjih cenah materiala zneso več deset milijonov dinarjev na leto, saj na primer kilogram lycra, tkanine za kopalko, stane 4 do 5 tisočakov.

A. BARTELI

● Vse lepe stvari kupujte z denarjem IMF. (Iz Novosti)

**0 delovni sposobnosti
in objektivnih okoliščinah**

Poudarki iz razprave na seji OK ZKS Metlika

METLIKA — Čeprav je prva točka dnevnega reda zadevala minula dogajanja, druga pa prihodnja, je bilo na zadnji seji občinskega komiteja zveze komunistov v Metliki precej govora tudi o zelo konkretni sedanjosti. Ko beseda teče o gospodarstvu in o usmeritvah za prihajajočo leto — obravnavali so namreč gospodarjenje v devetmesečju in osnutek resolucije — je sedanje stanje na tem področju še kako pomembno, saj je neposredna posledica preteklega in temelj bodočega.

Temu primerna je bila tudi razprava, ki pa je mestoma zahajala tudi na stranske, manj pomembne poti. Precej nelagodno so se člani komiteja počutili tudi ob nepotrebnih dolgih in izmikajočih se pojasnjevanjih predstavnikov organizacij, ki sta zašli v izgubo in tudi druge težave. Take pa tudi nekatere podobne poskuse v širšem obsegu, kakršnim so ljudje, ki pogosto sodelujejo na takih in podobnih sestankih, večkrat priče, je precej natančno opredelil tisti razpravljalec, ki je dejal približno takole: «Če so gospodarski ali drugi rezultati dobri, je to posledica delavnosti zaposlenih in sposobnosti vodilnih, če so slabi, pa je za to takoj pri roki polno objektivnih okoliščin.»

Kakorkoli že, z devetmesečnim poslovanjem so zlasti glede na sedanje razmere v občini dokaj zadovoljni, saj podatki kažejo, da je metliško gospodarstvo v tem obdobju poslovalo bolje, kot to velja za dolensko regijo. Res pa so za boljše gospodarske rezultate v metliški občini »zaslužni« tudi nižji osebni dohodki, čeprav se tudi ti hitreje povečujejo kot v regiji. Za dokaj dobre rezultate imata največ zaslug tekstilni delovni organizaciji Beti in Komet, ki se tudi najhitreje prilagajata novim razmeram. Tekstilna industrija zaposluje kar 70 odst. delavcev, zaposlenih v gospodarstvu metliške

občine, v devetih mesecih pa je ustvarila skoraj tri četrtine vsega dohodka in kar 84 odst. vse akumulacije v občini v tem obdobju.

Da bi tekstilna industrija vse to zdržala tudi naprej, pa je nujno več vlagati v obnovo včasih že kritično iztrošenih strojev in v posodabljanje proizvodnje in tehnoloških procesov. V zvezi s temi prizadevanji je v razpravi o osnutku resolucije direktor Kometa kritično govoril o težavah gospodarstva glede načrtovanje, saj jim to marsikaj onemogočajo zvezne industrije, ker gospodarstvo ni pravočasno seznanjeno, kakšne bodo poglavitine konkretne zadeve, od katerih so odvisni pogoji za gospodarjenje. Tako na primer, še danes ne vedo, s kakšnim deležem deviz bodo razpolagali oz. v kolikšni meri bodo sploh lahko res svobodno razpolagali, koliko bodo lahko dali za nakup prepotrebnih sodobnih strojev.

Iz kmetijstva so opozorili, da se bodo investicije v kmetijstvu ustavile, če bodo obveljale izjemno visoke obresti. Razpravljalka iz metliške osnovne šole pa je že na začetku bridko ugotovila, da o težavah v šolstvu vsepovedno toliko govorijo, da jih nihče več ne jemlje resno. Pa bi jih bilo potrebno, zlasti žalostna dejstva, da so šolarji iz revnejših občin v primerjavi s svojimi vrstniki iz razvitejših in bogatejših občin zapostavljeni in vsako dodatno izobraževanje, za katero šole v revnejših občinah nimajo denarja, gre zgolj v breme staršev. To razlikovanje pa obujejo tudi učitelji. Obseg njihovega dela in obveznosti predpisuje republika za vse enako, plačani pa so z občinskimi denarjem, in to na tiste iz revnejših občin gotovo ne deluje spodbudno. Vsekakor pa je prosveta zelo občutljivo področje, katerega pomen je vedno dolgoročen.

A. BARTELI

Ena gospa je rekla, da bi zdaj, ko ve vse o zastripitvi v Indiji, rada vedela tudi kakšno malenkost o sanaciji novomeškega vodovoda.

**IZ NOVOMEŠKE
PORODNIŠNICE**

V času od 5. do 13. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Branka Cenin iz Drnovega — Patricija, Tatjana Vidic iz Šmihela — Leo, Ana Grozina iz Drnovega — Katarino, Danica Bučar iz Šentjerneje — Barbaro, Katarina Bukovec s Potoka — Nino, Doroteja Pirkovič s Sela — Katarino, Silva Ozimek iz Arčelce — Tanjo, Marjanca Raletič iz Dobov — Jeleno, Jožica Kraševc iz Zalovič — Dejana, Branka Turk iz Trebnjega — Jasmino, Jerneja Andrejčič iz Šentjerneje — Roka, Danica Golobčič iz Črnomlja — Ano, Jera Draginc iz Bušine vasi — Roberta, Ana Kerin iz Straže — Mojca, Zlata Kovačič iz Škaljevca — Nikija, Jožica Sladič iz Goljeka — Dušanka, Jožica Zupančič iz Velikega Podljudna — Danijela, Branka Bec iz Krmelja — Klemenca, Terezija Cesar iz Nestoplje vasi — Mitja, Marica Harmandič iz Prečne — Mojca, Marta Krivec iz Zdinje vasi — Jasno, Nada Bučan iz Metlike — Jureta, Magdalena Golob iz Praproč — Nino, Milena Radojčić iz Črnomlja — Natalijo, Branka Radensček iz Krmelja — Uroša, Nada Tanasič iz Črnomlja — Nebojša, Justina Tomažič iz Nove Lipe — dečka, Majda Macedoni iz Šmarjete — dečka, Anita Badovinac iz Stopič — deklico, Ida Zagorec iz Dolenjega Maharovca — dečka, Ana Kapele s Sela pri Otovcu — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Lidija Ozimek z Ragovske 6 — Gašperja, Stoja Matič iz Jeretove 8 b — Darka, Martina Ivančič iz Šegove 20 — Dejana in Marjetka Hrovat z Drske 58 — deklico. Cestitamo!

Sprehod po Metliki

30. DECEMBRA BO PARTIZANSKI Trg v Metliki poln otrok in starejših, ki bodo prišli gledat sprevod dedka Mraza. Metliško mularjijo bo obiskal ob 15. uri. V njegovem spremstvu bodo Snežna kraljica, snežinke, palčki, gozdne živali, vso to pisano družino bodo vlekli konji na okrašenih vozovih. Poleg tega bo še zanimiv program, ki ga bosta vodila Mateja Kolečnik in Toni Gašperič. Nastopali pa bodo otroci iz vrtca, osnovne šole in iz srednje tekstilne šole.

OBČINSKI RDEČI KRIŽ pripravlja za soboto, 22. decembra, v Kulturnem domu Edvarda Kardelja proslavo s podelitvijo priznanj dolgoletnim aktivistom RK v občini. V kulturnem programu bodo nastopili: oket Vitis, recitatorji osnovne šole ter učenci glasbene šole Novo mesto, oddelek Metlika. Na proslavo so povabili tudi predsednico RK Slovenije Ivico Žnidaršič.

TELOVADBA ZA ŽENSKO

METLIKA — TVD Partizan iz Metlike pripravlja vsak ponedeljek rekreacijo za dekleta in žene. Telovadba je v prostorih tamkajšnjega otroškega vrtca, prične pa se ob 19. uri.

NOV ČASOPIS — Svet za informativno dejavnost pri črnomaljski občinski skupščini je pred kratkim izdal v nakladi 5.000 izvodov tiskanega Poročevalca, ki so ga, oz. ga bodo prejela vsa gospodinjstva v občini.

NIČ NE DIŠI PO NOVEM LETU — Po vzdušju v črnomaljskih gostinskih lokalih sodeč, se še prav nič ne približujemo novemu letu. Poznavalci vedo povedati, da je bilo nekdanj v tem času težko dobiti v gostilni stojišče pri šanku, kaj šele stol pri mizi.

KAR SE JANEZEK NAUČI, TO JANEZ ZNA, pravi pregovor. Ta misel pa se utrne človeku tudi, ko opazuje osnovnošolce, ki »vstopajo« v Semeču na avtobus.

Ribniški zobotrebci

SILVESTROVANJE PRED VRA-TI — Kot vsako leto bo tudi letos v ribniški občini poskrbljeno za veselo silvestrovanje. Obisk bo gotovo dober, saj cene niso pretirane.

INKASAN TI POHITELI — Inkasanti ribniškega AMD so pohiteli z zbiranjem članarine za prihodnje leto. Članarina znaša za vzojke motornih vozil 700 din, motornih koles 490, člani brez vozil 360 in podmladek 25 din.

ZIVAHNO V DECEMBRU — V domu JLA v Ribnici je tudi letošnji december živahno in bo tako do konca leta. Vrstijo se kulturne, zabavne in športne prireditve.

Drobne iz Kočevja

CENEJE KOT V OPATIJI — Silvestrovanje v restavraciji NAMA, na katerem bodo igrali »Kočevski medvedje«, bo veljalo 1.700 din, v hotelu Pugled, kjer bo igrala »Corona«, pa 1.600 din.

PO OČALA — Še pred novim letom bomo v Kočevju dobili še eno optično delavnico (v prvi stolpnici v Kidričevih ulici). Je res nujno potrebna, saj skoraj noben Kočevjec ne vidi dejanskega stanja, kot je.

URNI LOVCI — Že na začetku iese ni prijavljeno škodo po divjadi na njivi v Podgorski ulici v Kočevju tovariši zdaj niso prišli ocenit. Seveda tistih ostankov solate in zelja na njivi že zdavnaj ni več.

Sosedje na Trgu Veljka Vlahovića so se včasih pritoževali zaradi saj iz kurilnice centralne kurjave...

Zdaj pa je kurilno olje drago, kurjajo malo in pritožb ni več.

Trebanjske iveri

DIREKTOR »DANE« NI PROTESTIRAL — Ko se je pretekli teden mudil na obisku v trebanjski občini predsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj, so v občinski skupščinski dvorani postregli v Presadovim sadnim sokom.

KUPCEV MANJ KOT PESNIŠKOV — V antologiji pesnikov Dolenjske — Pesmi dolenske dežele — so zastopani kar številni Trebanjci. Menda jih je devet. Kot kaže, pa trebanjski knjigarni, ki je naročila točno deset izvodov te knjige, ne bo uspelo prodati niti deset izvodov.

SPREJETI PROGRAMI ZA PRIHODNJE LETO

ČRNOMELJ — V teh dneh so se zaključile programske konference osnovnih organizacij ZK v črnomaljski občini. Na njih so kritično ocenili uresničevanje sklepov in nalog, ki so jih sprejeli po 13. seji CK ZKJ.

PRIHODNJI TEDEN OBISK DEDKA MRAZA

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini v okviru noveletnega praznovanja že dva tedna v vseh večjih krajih potekajo prireditve, kot so lutkovne igrice, cicibanove igrice in drugo.

DOM ŽE PREUREJAJO KOČEVJE

KOČEVJE — Dela v zvezi s temeljito preureditvijo gasilskega doma v Kočevju, ki bodo veljala okoli 12 milijonov din, so se začela. Najprej bodo postavili nove drvarnice in tako pridobili prostore v domu, kjer so zdaj drvarnice, za potrebe gasilstva.

Sad spoznanja

Kar 7 samoprispevkov

TREBNJE — V zadnjih mesecih je bilo v trebanjski občini izglasovanih 7 krajevnih samoprispevkov. Levji delež zaslug imajo tudi krajevne organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Taka je ocena ob koncu letnih sestankov krajevnih konferenc SZDL, ki so se v trebanjski občini vrstili minuli in ta mesec. Seveda lahko pripisemo zasluge za dobro izpeljane letne sestanke tudi občinski konferenci. Vez med fronto in vodstvom ni bila vzpostavljena samo na papirju.

»Proti« bi pomenil korak nazaj

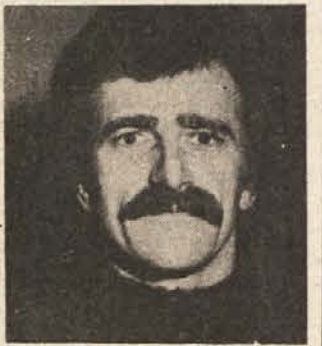
V nedeljo glasujejo za podaljšanje samoprispevka v krajevni skupnosti Trebnje — Isti dan bodo prvič glasovali za samoprispevek tudi v KS Štefan

TREBNJE, ŠTEFAN — Potem ko je vrsta trebanjskih krajevnih skupnosti že izglasovala podaljšanje krajevnih samoprispevkov, se zdaj odloča za to tudi krajevna skupnost Trebnje.

KS Trebnje so doslej že imeli samoprispevek, katerega plačevanje pa bo poteklo ta mesec. Ker je iz programa prejšnjega ostalo še nekaj nedokončanih del, na vidiku pa so še nova, in ker sredstva iz proračuna zadostujejo komaj za delovanje uprave, so se vodstva družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti odločila za podaljšanje samoprispevka.

Seveda ta denar ne bo zadostoval za vse, kar nameravajo narediti. Vrednost del, ki naj bi jih opravili v prihodnjih štirih letih, bo namreč dvakrat večja. Torej bodo nekaj denarja dobili od komunalne skupnosti, okoli tretjino pa bodo morali prispevati krajanje še kako drugače. Načrt del je vse prejet kot je.

Kot je povedal predsednik sveta KS Štefan, Franc Kravcar, doslej je tej krajevni skupnosti niso imeli samoprispevka. Lani so se skupaj s krajevnimi skupnostmi Trebnje in Štefan odločili za širjenje telefonskega omrežja.

Lojze Fabjan

Pomoč invalidom

To je le ena od stvari, za katere so se zavzeli Beltovi sindikati

ČRNOMELJ — Konec preteklega in v začetku tega tedna so imeli v treh osnovnih organizacijah v Beltu letne sestanke. Ugotovili so, da so kljub siceršnjemu zastojju pri razvoju samoupravljanja pri njih naredili korak naprej.

V Beltu so še posebej ogroženi tisti, ki so prisiljeni biti dlje časa v bolniški. Imamo namreč zelo stroga merila, kdo sme na bolniški dopust, saj tisti, ki so v bolniški, izgubijo velik del osebnega dohodka.

Na letnih sestankih niso mogli mimo invalidov, ki jih je v Beltu že 56. Ker niso uspeli z zahtevo na občinski ravni, da bi zgradili invalidsko delavnico, so sindikati zahtevali, da se v temeljne plane njihove delovne organizacije do leta 1990 vneso tudi gradnja invalidske delavnice znotraj Belta.

Delovni program, ki so ga zastavili za prihodnje leto, temelji predvsem na ugotovljenih pomanjkljivostih.

B. M.

Dedek Mraz trka na vrata

Po mnogih letih v Kočevju spet noveletni sejem

KOČEVJE — Izjemoma bomo v občini Kočevje tudi letos še imeli prireditve in obdaritve dedka Mraza v okviru delovnih organizacij, predlagamo pa, naj bi darilni paketi ne presegali vrednosti 650 do 800 din na otroka.

V skupni občinski sklad bodo tudi letos prispevale OZD po 40 din na zaposlenega. Ta denar bo porabljen za darila otrokom, ki ne bodo obdarovani v OZD (tudi za socialno ogrožene).

J. SIMČIČ

Pri planincih za milijon izgub

Prinaša jim jo planinski dom na Mirni gori — Tudi v gostišču Rog v Črnomlju vse manjši promet — Iz težav s sanacijskim programom — Prelomnica leta 1986

ČRNOMELJ — Tukajšnje planinsko društvo upravlja z gostiščem Rog v Črnomlju in domom na Mirni gori. Z zaslužkom v Rogu naj bi planinci pokrivali tudi primanjkljaj v planinskem domu, kar je bilo pred leti še mogoče, danes pa nič več.

Obisk doma na Mirni gori ni tako množičen, kot bisi želeli tukajšnji mladinci. Delno so k temu prispevale tudi bencinske težave. Čeprav naj bi bil po programu planinskega društva dom odprt do novega leta in potem zopet od sredine aprila naprej, so ga zaradi bolnični oskrbnika in oskrbnice morali zapreti že novembra.

Tako niso opravljena vzdrževalna dela v domu na Mirni gori in njegovi okolici, ki naj bi po predračunu veljala 2,3 milijona dinarjev. Sredstva naj bi prispevale večje delovne organizacije, a so zaenkrat v njih opravili le pogovore, računajo pa, da bo prišlo nekaj denarja v društveno blagajno po zaključnih računih.

Z novim letom nove cene

Dražja nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč — Odslej bodo plačevali tudi v Semeču in Vinici

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini plačujejo nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča od leta 1972, nazadnje pa so ga povišali pred sedmimi leti. Ker je bil junija letos sprejet nov zakon o stavbnih zemljiščih, mora občinska skupščina svoj odlok s tega področja uskladiti s tem zakonom.

Višina nadomestila se bo v primerjavi s ceno, določeno leta 1977, povečala povprečno za 100 odst. za stanovanjske površine in 70 odst. za poslovne površine.

J. P.

takoj najti primerno kadrovske rešitve za Mirno goro ter sredstva za sanacijsko izgube.

716 krvodajalcev

Vesna Lavrič darovala kri že 48-krat

RIBNICA — V ribniški občini potekajo te dni občni zbori sindikalnih organizacij, na katerih podeljujejo tudi priznanja večkratnim krvodajalcem. Skupno bodo podelili 216 priznanj in značk.

Tajnica občinskega odbora RK Ribnica Nada Lavrič je povedala, da je letos darovala kri iz ribniške občine v treh odzemnih dneh skupno 716 občanov. Število darovalcev krvi se že nekaj let bistveno ne spreminja in so s tolikšnim številom krvodajalcev zadovoljni.

Nada Lavrič

Tudi zbiranje oblačil ocenjujejo v občini kot zadovoljivo. Ribniška posebnost pa je, da občani ne zbirajo oblačil le na dan vsesplošne akcije, ampak jih prinašajo na OO RK vse leto.

V decembru in januarju bodo volilne skupščine krajevnih organizacij RK. Zdjata sicer delavnice (Sodražica in Loški potok, medtem ko dejavnost ribniške opravljata kar občinski odbor RK), vendar nameravajo poživiti delo tudi v ostalih krajevnih skupnostih.

J. P.

Ohraniti že doseženo

Krajanji mokronožke krajevne skupnosti bodo v nedeljo glasovali za samoprispevek

MOKRONOG — V nedeljo, 23. decembra, bodo krajanji mokronožke krajevne skupnosti glasovali za podaljšanje samoprispevka. Čeprav zveni kot oguljena faza, je vendarle res, da bodo glasovali za ohranitev dosedanjih dosežkov in za prihodnost. O tem so prepričani tudi vsi trije naši anketiranci.

FRANC LINDIČ, upokojeni revirni gozdar iz Dolenjih Lanknic: »Samoprispevkov smo že navajeni in vsak količnik razgledan človek ve, da brez njih ne gre. V preteklih letih smo veliko naredili s tem denarjem in velika škoda bi bila, če bi doseženo zanemarili. Resda v naši

Franc Lindič

vasi ne bomo veliko pridobili, vendar je prav, da glasujemo za prispevek. Želimo pa si, da bi bila cesta med Mokronogom končno že asfaltirana, čeprav hkrati vemo, da je ne moremo sami modernizirati.»

PAVEL JEVIKAR, upokojevec Varnosti iz Mokronoga: Samoprispevku se lahko zahvalimo, da smo razvoj v naši krajevni skupnosti premaknili z mrtve točke. V resnici smo veliko naredili in sleherni izmed nas je na to lahko ponosen. V programu podaljšane samoprispevka sicer ne vidim svoje neposredne koristi, vendar menim, da ne smemo biti egoisti.

J. S.

Ko bomo glasovali, moramo imeti pred očmi prihodnost in naše

Pavel Jevnikar

otroke. Dosežena ne smemo prepustiti propadanju.» MARIJA BERCE, kmetovalka iz Slepšča: »Če pogledamo na razvoj Mokronoga v preteklih letih z dobromernimi očmi, potem lahko ugotovimo, da smo veliko naredili. Hkrati kraj oživlja tudi drugače, saj imamo zdaj novo Iskrino tovarno. Induplati se bo širil, kmalu bomo dobili tudi večje telefonsko omrežje itd. Vse to pa brez dobrih cest, urejenih komunalnih naprav nima takega sijaja. Zato sem seveda tudi jaz za podaljšanje samoprispevka, zlasti ker ne bomo sprejeli nobene dodatne obveznosti.»

Marija Berce

Vodovodu že bije zadnja ura

Brežičani bodo še leto dni pilli oporečno vodo — Do takrat bo zgrajeno novo črpališče v Glogov brodu in priključeno na omrežje — Denarja je malo

BREŽICE — Centralni vodovod že nekaj let napaja velik del občine, čeprav je bil sprva mišljen samo za mesto. Okoliške kraje so postopoma priključevali nanj. Poraba vode se povečuje, a ne samo zaradi tega, ampak tudi zaradi širjenja Brežic. Črpališče v Brežini nima tako globoke dna, da bi lahko črpali iz njega neomejene količine. To se pozna na kakovosti vode, ki je že nekaj časa oporečna. Ima vonj po trnobi in večkrat priteče kalna iz pip. Zdravju še ni škodljiva, vendar je vseeno veliko ljudi raje ne pije.

Komunalna interesna skupnost in KOP sta dala pobudo za raziskavo novih vodnih virov in jih tudi sofinancirala. Geološki zavod je začel vrtati pri Artičah, precej stran od sedanje vodnjaka, kjer je zaradi bližine ceste in železniške proge velika nevarnost za onesnaževanje.

Nova lokacija za črpališče je zelo ugodna. Je zunaj mesta in stran od velikega prometa. Zdjaj sta tam dve vrtini. Prvo so izvrtali lani in je globoka 65 metrov. Drugo so napravili letos. Ta je veliko globlja. Svedri so se zavrtali 200 metrov v zemljo in vrtina je narejena kot vodnjak. Pitno vodo bodo črpali iz vodonosnega sloja v globini 91 do 200 metrov. S poskusi so ugotovili, da so zaloge za potrebe občine dovolj velike in da lahko načrpajo 100 litrov vode na sekundo. Analize so pokazale, da je voda kemijsko in bakteriološko neoporečna in da koncentracija radioaktivnosti ne presega dovoljene norme.

Po izjavi Zlatka Kuševiča, dipl. gradbenega inženirja in direktorja Komunalno-obrtnega podjetja v Brežicah so letos porabili za vodnjak in druge vrtine, za ureditev platoja ter pripravljalna dela 23 milijonov dinarjev. SKIS je dal 4 milijone od 0,70

Rojstvo krškega taborništva

Izjemno zanimanje med mladimi in starejšimi

KRŠKO — V krški občini bodo (čeprav poslednji v Sloveniji) le ustanovili taborniško organizacijo. Pripravili so že več seminarjev za vodnike, ki ga je uspešno končalo 46 mladih tabornikov. Pomagali so jim gmotno in organizacijsko tudi občinski sekretariat za ljudsko obrambo, štab za teritorialno obrambo, komite ZK, občinska konferenca SZDL in telesnokulturna skupnost.

Devet vodov so že formirali, načrtujejo pa, da bo en odred pokrival Krško, Leskovec in Rako, drugi Kostonjico s Podbočjem in tretji Senovo, Brestanico in Koprivnico. Izjemno veliko zanimanje je med mladimi, saj je samo iz naselja Spodnji Grič včlanjenih več kot 20 murnov, razveseljivo pa je, da starši in starejši sploh ne stojijo ob strani, temveč so pripravili tudi sami pomagati, da bi na novo ustanovljena taborniška organizacija res zaživela. Ustanovno skupščino naj bi imeli to soboto, in če bodo obeti uresničeni, bo 22. december rojstni dan taborništva v krški občini.

Kritično o TV

Več pripomb sveta za informiranje OK SZDL

SEVNICA — Na seji sveta za informiranje pri OK SZDL ni manjkalo pripomb na predložene programe naše osrednje RTV. Kazno je, da imajo v nekaterih delih Sevnice večje težave s sprejemom programov, posebno drugega ljubljanskega programa, kot tujih postaj (posamezniki namreč dobijo prav zavidljivo sliko avstrijske, italijanske in celo španske televizije).

Je program naše televizije sploh namenjen delavcu? Dostikrat se zanimive oddaje vlečejo tako pozno v noč, da jim človek, ki mora rano vstajati, ne more slediti. Žal naša RTV izredno mačehovsko ravna s pripombami. Sevničani tudi menijo, da preko malih zaslonov premalo spoznavamo ostale jugoslovanske republike, redko slišimo na naši RTV koroško sodobno zabavno glasbo, ravno tako tudi glasbo iz dežel v razvoju. Televizija bi se po zgledu radia lahko večkrat potrudila na kontaktne oddaje na teren, saj ima od sarajevske olimpiade več tehnične za delo na terenu izven Ljubljane in Maribora. Nasploš so ljudje dosti bolj zadovoljni s s sporredni radijskih programov, pri televiziji pa — največkrat obrnejo gumb na Zagreb.

A. Ž.

so pokrili občani, ki plačujejo po 20 din pristojbine od kubika porabljene vode.

Prihodnje leto bo KOP potreboval 30 milijonov dinarjev za dokončno izgradnjo črpališča. Načrtuje tudi povezavo črpališča z omrežjem, ker ljudje komaj čakajo, da bi spet pili dobro, zdravo pitno vodo. Investicije pa s tem ne bodo zaključene. Zamenjati bodo morali stare cevovode, načrtujejo pa še študijo za povezavo krajevnih skupnosti s centralnim vodovodom, na katerega bodo postopoma priključili vso občino.

JOŽICA TEPPEY

Skupna streha in ime še ne povezujeta vsebine

Zavod za kulturo v Brežicah spet na rešet

BREŽICE — O vlogi in organiziranosti Zavoda za kulturo ter o problemih posameznih enot zadnje čase v občini vedno pogosteje razpravljajo, vendar se iz tega do zdaj ni izcimilo še nič dokončnega.

»Dokler je bila blaginja,« je dejal predsednik kolektivnega poslovalnega organa Franci Hedl, »stvari niso bile tako pereče. Začelo se je z upadanjem obiska v kinu, katerega izgubo so sprva solidarno pokrivala druge enote (Radio, Delavska univerza in Knjižnica), od letos naprej pa to odklanjajo. Vse v finančnih težavah. Kot čista kulturna dejavnost je dotirana samo knjižnica. Radio sofinancira družbenopolitična skupnost s 15 odstotki, Delavsko univerzo delno izobraževalna skupnost, medtem ko Kino ne dobi nobenega dinarja. Rešitev zanj je, da mu priznajo dejavnost posebnega družbenega pomena. Kulturna skupnost bi potem pokrivala izgubo pri mladinskih, domačih in drugih filmih z umetniško vrednostjo. Nase naj bi prevzela tudi del drugih stroškov.«

Hedl je pojasnil, da ne gre za noben privilegij. Kinematografski dejavnost drugod po Sloveniji priznavajo poseben pomen in jo sofinancirajo. Brežički kino tega ni nikoli zahteval, ker je imel do leta 1981 dovolj obiska in se je sam vzdrževal ter solidarno prispeval celo za druge dejavnosti. Zdjaj podpirata njegovo zahtevo pri kulturni skupnosti tudi svet za kulturo pri OK SZDL in izvršni svet občinske skupščine.

V težavah je tudi Delavska univerza, pri kateri se osipajo izobraževalne oblike in slušatelji. Zanj predlagajo nove organizacijske rešitve. Postala naj bi izobraževalni center brežičkih delovnih organizacij, če bi jo bile pripravljene financirati. Druga možnost je združitve treh občinskih DU v eno posavsko in tretja, da postane enota Šolskega centra v Brežicah. Do konca leta bodo o tem povedali svoje mnenje v Šolskem centru in izobraževalni skupnosti.

Radio Brežice naj bi še naprej ostal v sklopu Zavoda za kulturo, dokler se kadrovske ne okrepi za osamosvojitve. V prihajajočem letu pričakuje večji delež sofinanciranja. Prostor za pripravo programa je samo zaslon urejen in novinarji si gotovo zaslužijo boljše delovne pogoje.

»Izoliran« udarec

Alli v naši energetski politiki levica res ve, kaj dela desnica?

SEVNICA — Občinski izvršni svet je na zadnji seji obravnaval osnutek odloka o obdavitvi zasebnih stanovanjskih hiš in vikendov.

Zadeva ne bi bila posebno sporna, zakaj proračune je treba pač od nekod napolniti, če osnovna davčna zakonodaja in veljavni pravilniki za točkovanje hiš ne bi vsebovali nekaj prav po balkansko zadržih rešitev. Pustimo ob strani to, da bo dobil pribitek točk tisti, ki ima v hiši več instalacij, ploščice v WC in podobno. Hud nesmisel je to, naj bi bil dodatno obdavčen (s po petimi točkami), če ima hišo toploto in zvočno izolirano! V družbi smo se že odpovedali delu prometne davka na izolacijski material, da bi nekako le spodbudili prihranke pri energiji, sedaj pa bi po takih spet udarili? Znano je, da v svetu banke za te namene dajejo zelo nadvse ugodna posojila. Če zaradi splošne zadolženosti česa takega ne moremo, spodbujajmo ljudi h gradnji energetsko manj potratnih hiš vsaj z davčno politiko!

A. ŽELEZNIK

Pritožba staršev

Nad čim se pritožujejo starši kapelskih otrok

KAPELE — Dobovska osnovna šola ima 74 vozačev, od tega 48 iz Kapel. To število sicer zadostuje za samostojen prevoz, vendar jim občinska izobraževalna skupnost zaradi varčevanja prizna le vozovnice. Učenci imajo res možnost, da se pripeljejo do šole z redno linijo Kumrovec — Brežice, vendar je prav na jutranjem avtobusu velika stiska. Z njim se vozijo tudi učenci srednjih šol in zaposleni, ki začnejo delati ob sedmih. V nabiti avtobus se šolarji težko zrinesejo, zato so starši zelo nejevoljni.

Kapelski učenci so razen tega prikrajšani za interesne dejavnosti. Solo morajo zapustiti petnajst minut pred iztekom šeste ure, da o pravem času prispejo na avtobus, ki vozi v smeri proti Bizeljskemu. V težavah so tudi učenci kapelske podružnične šole iz Rakovca in Jerešlavca. Od šole so oddaljeni več kot štiri kilometre, nimajo pa organiziranega brezplačnega prevoza, do katerega imajo zakonsko pravico. Ali je potem zakonski predpis uresničljiv samo za nekatere?

J. T.

ČETRTKOV INTERVJU

Drugačen odnos do znanja Idejnopolično usposabljanje komunistov

SEVNICA — V kriznih obdobjih se je Partija vedno vračala k idejnopoličnemu usposabljanju komunistov. Toda v zadnjih štirih letih je padel odstotek odskupnega števila članov ZKS, ki so se idejnopolično usposabljali, od 10 na komaj 4,8! Posavski komunisti pa se niso ne poboljšali ne poslabšali, saj je v zadnji izobraževalni sezoni 1983/84 eno izmed sedmih oblik usposabljanja končalo 197 komunistov, ali 6,6 odst. članov ZK v Posavju. Medobčinsko študijsko središče Politične šole CK ZKS v Brežicah ta podatek uvršča na 5. mesto med dvajsetimi MŠS v Sloveniji (mimogrede: novomeško MŠS je na 6. mestu s 5,7 odst. komunistov, vključenih v IPUK).

V pogovoru s predsednikom sveta Medobčinskega študijskega središča Brežice Kamilom Krošljem, sicer direktorjem občinske uprave za družbene prihodke v Sevnici, smo zvedeli, kje in zakaj se zatika.

»Lanski program idejnopoličnega usposabljanja smo uresničili okrog 40-odstotno, in čeprav smo dosegli večjo aktivnost udeležencev IPU in zmanjšali osip, nikakor

Kamil Krošelj: »Bolj bomo spremljali slušatelje po usposabljanju.«

nismo povsem zadovoljni. Približno polovica osnovnih organizacij ZK ima izdelane letne programe IPU, toda le dobra tretjina jih tudi izvaja. V osnovnih organizacijah želijo, da bi občinski komiteji več pomagali, najsi bo z literaturo ali pa s strokovno dovolj dobro podkovanimi predavatelji.«

— Število novosprejetih članov je v zadnjem letu v Posavju nazadovale. Je moč pojasniti vzroke za ta nič kaj spodbuden pojav?

»Morda je razlog tudi v tem, ker kandidate za sprejem preslabo pripravljamo že v osnovnih organizacijah, zato je idejnopoličnega usposabljanja toliko težje in osip toliko večji. Seminar za kandidate so pripravili le v Krškem in Sevnici. Seminar za novosprejete člane je bil le v Krškem, v Sevnici pa ga ni bilo že štiri leta. Pozitivne rezultate Krčanov pri občinski politični šoli in predvsem njihove izkušnje skušamo uporabiti še v Brežicah in Sevnici. Žal še mnogi smatrajo seminar za obveznost, dolžnost, ne pa tudi za potrebo.«

— Na seji MS ZKS za Posavje je eden izmed članov dejal, da bi bilo dobro, ko bi bili mladi in starejši komunisti oboroženi tudi z znanjem o aktualnih dogodkih, alternativnih, dachauskih procesih, Golem otoku ... Kaj menite vi?

»Predvsem bi se moral spremeniti odnos do znanja, Bodimo manj deklarativni in bolj učinkoviti. Zato je dovolj, če je program idejnopoličnega usposabljanja za sezono 1984/85 le na eni strani. Še bolj je bilo, če bi ga lahko ob letu le preklopili in okljukali realizacijo, kot meni predstojnik našega MŠS Miha Haler. Če bomo hoteli več idejnopoličnega usposabljanja v osnovnih organizacijah, jim bomo morali bolj pomagati, individualno samozobrazovanje pa ponuditi vsem komunistom. Pereče teme naj bodo sestavni del vsega tega.«

PAVEL PERC

Samoprispevek za ceste izglasovan

Zanje se je v nedeljo izreklo 53,7 odst. volilcev

BREŽICE — Odziv občanov na nedeljskem referendumu za peti občinski samoprispevek je bil izredno dober. Od 18 207 volilnih upravičencev jih je glasovalo 17 405 ali 95,6 odst. Za samoprispevek se jih je izreklo 9774 ali 53,7 odst. proti pa jih je glasovalo 7 126 ali 39,1 odst. Neveljavnih glasovnic je bilo 505 (2,8 odst.). Referendumasta se vzdržala 802 volilca ali 4,4 odst.

Po izidu glasovanja v prid samoprispevku vodi krajevna skupnost Velika Dolina z 79 odst. Sledijo ji Pečice — Križe z 78 odst., Pišce s 76 odst., Mrzlava vas s 73 odst in Kapele s 70 odst.

V Brežicah se je le 50 odst. volilcev izreklo za samoprispevek, premalo, da bi bil izglasovan. Najslabši rezultat je bil v Šentlenu s 36 odst glasov za samoprispevek. Tudi Glasovi ZA samoprispevek so bili v manjšini tudi v Bukošku (46 odst.), v Velikih Malenah (39 odst.), v Krški vasi (46 odst) in na Bizeljskem (49 odst), medtem ko so v Artičah za las prevesili tehtnico z 51 odst. V Cerklah je bilo ZA 57 odst. volilcev, v KS Čatež 56 odst., v Globokem 62 odst., na Jesenicah 67 odst., v Skopicah 52 odst in v Sromljah 37 odst.

KOLIKO BO KDO PRISPEVAL ZA CESTE

BREŽICE — Od 1. januarja 1985 do 31. decembra 1989 bodo zaposleni občani plačevali poldrugi odstotek samoprispevka od neto osebnega dohodka, kmetje 1,5 odst. od katastrskega dohodka, obrtniki in drugi občani s samostojno dejavnostjo pa 1,5 odst. od bruto osebnega dohodka. Prispevek za ceste bodo ob registraciji plačevali tudi lastniki motornih vozil. Za osebne avtomobile do 1000 cm³ je prispevek 500 din letno, za osebne avtomobile od 1000 do 1500 cm³ 700 din, za avtomobile nad 1500 cm³ pa 1500 din. Lastniki motornih koles bodo plačevali po 250 din na leto. Za tovorna vozila od pet ton nosilnosti bodo občani prispevali letno po pet tisoč din, za tovornjake od pet do deset ton deset tisočakov in za tovornjake nad deset ton petnajst tisočakov. Prispevek za lastnike kombijev je tri tisoč din.

AMATERJI ZA DAN JLA

SEVNICA — Občinski odbor ZRVS, občinski štab teritorialne obrambe in oddelek za ljudsko obrambo prireajo v soboto ob 18. uri v sevniskem gasilskem domu proslavo v počastitev dneva JLA. V pestrem kulturnem programu bodo sodelovali: oktet Boštanjski fantje, mešani pevski zbor Lisce, kulturno društvo osnovne šole Sivo Kladnik, in Odr mladih s plesno skupino.

BUČKA: TUDI TRETJIČ »ZA«

BUČKA — V nedeljo so krajanje te krajevne skupnosti glasovali o uvedbi tretjega samoprispevka, saj se jim sedanj izteče konec leta. Na volišča je prišlo 91,22 odst. vseh volilnih upravičencev. Od tega jih je za samoprispevek glasovalo 69,05 odst., v Dulah celo 82,95 odst. Samoprispevek bodo po stopnji 1,5 odst. plačevali tudi nadaljnjih pet let. Denar bodo namenili za usposobitev krajevnega peskokopa in vaške ceste in poti.

OBČNI ZBOR ŠSD

Nedavno smo imeli prvi občni zbor ŠSD osnovne šole Senovo. Najprej smo pregledali vsa poročila in ugotovili, da smo bili v preteklem šolskem letu zelo uspešni, saj smo poleg dobrih uvrstitev na občinskih tekmovaljih prejeli zlato plaketo v republiškem tekmovalju za najbolj samoupravno organizirano ŠSD v republiki. Na tem tekmovalju smo sodelovali trinajsto leto. Na občnem zboru smo izvolili novo vodstvo in sprejeli program za šolsko leto, ki je zelo pester. Prizadevali si bomo, da bodo vse panoge dobro obiskane ter da bomo uspešni tako na šolskih kot občinskih tekmovaljih.

BRANKA GERŠAK, 7.b OŠ XIV. divizije Senovo

Krške novice

PROTI BARAKI — Krčani nasprotujejo, da bi Kovinarica postavila barako, ki bi močno skazila pogled ob prihodu v mesto z Drnovega. Upravnim organom na občini predlagajo, naj skušajo doseči, da bodo postavili barako na tovarniškem dvorišču. Pa naj jim bo v okras ali za tako nujno uporabo...

NAGLICA — Posebna delovna skupina občinskega izvršnega sveta je pripravila delovno zasnovno reorganizacije strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti v občini in ko je gradivo za javno razpravo šele nastajalo, ga je že dve uri po eni izmed sej komisije izvršnega sveta občinske zdravstvena skupnost zavrnila na hitrih sklicanem zboru delavcev. Tako imenovani uporabniki pravijo, da ne imeli nič proti, ko bi strokovne službe sivo v vsakem primeru tako naglo ukrepale, kajti tokrat so lahko prehiteli, ker so imeli svojega človeka v komisiji, pa še kaj jih je peklo...

KAVA OSTAJA — Na policah krških trgovin je dovolj kave in trgovci se bojijo, da bo celo prestara za prodajo, če ne bo cena zelo postarala — je niža...

LISCA: TUDI V DRUGIČ PROTI

SEVNICA — Minuli petek so tozdu Krojilnica in tozdu Šivalnica Lisici ponavljali referendum, kjer naj bi med drugim ustoličili kolektivno vodstvo v podjetju. Referendum uspel le v tozdu Krojilnica, ne pa v Šivalnici. Zanimivo je, da je med konfesionarkami na zborih vladala popolna tišina, ni bilo niti običajnih razprav pod točko »razno«, kjer so vedno razgovorile.

Sevniški paberki

DOPOLDNE S ČEBELARJI — V nedeljo ob 8.30 bo v sindikalni dvorani redna letna konferenca sevniških čebelarjev. Sestanek bodo izkoristili za strokovne pogovore, z diaprojektivno bodo prikazali uspešno zatiranje trdovratnih čebeljih boleznih. Najbolj služnejšim bodo izročili priznanja.

ČIM SLABŠE, TEM BOLJE? — Poročilo občinske konference SZDL za programsko sejo v ponedeljek med drugim dobesedno beremo: »Srečujemo se z novo kvaliteto življenja, saj so življenjski stroški v tem času izredno hitro naraščali, tako da je življenjski standard naših občanov občutno padel... Takšnega stavka sedaj ne bi bili več veselji niti na Kitajskem.«

VEČ REDA PRI GRADNJA — Pred časom je občino po dolgem počez »prečesala« močna komisija, ki si je na kraju samem ogledala sportske lokacije. Komisija je svoje delo opravila res temeljito. Izvršni svet je na kraju 30 graditeljem prižgal zeleno luč, 13 primerov pa jih je bilo takšnih, da jim na noben način niso mogli ugoditi. Za dva primera je soglasje pogojno, bosta morala graditelja seveda upoštevati pripombe komisije.

Program izpolnjen leto poprej

V KS Boštanj presegajo naloge, zadane po krajevnem samoprispevku

BOŠTANJ — Krajevna skupnost je imela na nedavni programski seji krajevne konference SZDL kaj povedati. Dobro leto in pol pred iztekom sedanjega samoprispevka imajo uresničenih že večino zadanih nalog!

S čim podobnim se ne morejo pohvaliti občinski načrtovalci. Niso redki primeri, ko ljudje segajo dodatno v žep tudi po pet in več starih milijonov, da dobijo vodovod, telefon ali asfalt. V času, ko si sevniška trgovina kotajda upa popraviti kakšno streho ali renovirati kakšen star lokal, vaški odbor na Logu snuje novo trgovino z večnamenskim prostorom z za domače kulturno in športno društvo.

Velika delovna zmaga je asfalt do Vrha. Krajanje so večino denarja sami zbrali. Akcija je bila na programu še v prihodnje leto. Tudi najhujši klanec

ki delajo med delavljivimi krajanje združno. Vsega obsojanja vreden je bil na sebi naveden primer uslužbenca oddelka za ljudsko obrambo na občini Ivana Novaka, ki si je, čeprav sploh ni plačal prispevka Elektru, priključil elektriko na svoji zidani, medtem ko trije domačini, ki so delali pri akciji in tudi vse plačali, še vedno nimajo elektrike. Po drugi strani je večkrat grozil predsedniku vaškega odbora na Lukovcu, nazadnje, da le-ta sploh ne bo dobil elektrike. Delegati KK so terjali od pristojnih, naj se primer obsodi in ukrepa.

Kam pa bi prišli, če bi vsak od družbe le imel?

A. ŽELEZNIK

Enajst zgodovinskih del

Toliko naj bi jih do leta 1990 izšlo v novi publicistični zbirki »Gradiva za zgodovino NOB okrožja Novo mesto«, ustanovljeni pri Dolenjskem muzeju

NOVO MESTO — V Dolenjskem muzeju posvečajo posebno skrb novejši zgodovini. Zbirajo, urejajo in predstavljajo gradiva NOB in socialistične revolucije ter povojnega razvoja Dolenjske. To delo snuje, spremlja in usmerja poseben svet, ki deluje v okviru oddelka NOB. Še posebej pomembno vlogo imajo komisije, ki se podrobneje ukvarjajo z zgodovinsko problematiko. Tako je glavna naloga komisije za programiranje raziskovalnega dela zbirati in objaviti besedila, ki obravnavajo dogodke in pojave na območju nekdanjega novomeškega okrožja OF (današnje novomeške in trebanjske občine v celoti ter delov krške in litijske občine).

Svet oddelka NOB je izdelal predlog za izdajanje pomembnih zgodovinskih besedil v srednjoročnem obdobju 1985 — 1990. Ta besedila, ki pomenijo znaten prispevek k zgodovini nekdanjega novomeškega okrožja, saj zelo zanimivo osvetljujejo dogajanja tistega časa, bodo izšla v novi zbirki, in sicer pod skupnim naslovom »Gradiva za zgodovino NOB okrožja Novo mesto«. V ta namen so pri Dolenjskem muzeju ustanovili namenski sklad (pred tem je bil sklad za tiskanje takih del pri občinski konferenci SZDL), kamor nakazujejo svoje denarne deleže družbenopolitične organizacije, delovne organizacije in drugi. Sklad trenutno premore borih 250.000 dinarjev, kar ni dovolj niti za izdajo tanjših brošur, kaj šele za načrtno uredništvo programa. Zato je Dolenjski muzej te dni razposlal na razne naslove prošnje za denarne prispevke, ker bi morali v nasprotnem primeru program izdat bistveno skrajši ali pa celo čakati boljših časov za uresničitev.

Načrt predvideva, da bi do leta 1990 obelodanili enajst za novejšo zgodovino Dolenjske pomembnih besedil. Že prihodnje leto naj bi v zbirki »Gradiva za zgodovino NOB

okrožja Novo mesto« izšlo dvoje del: Danijela Lepina spis o delu železničarjev za NOB v novomeškem železniškem centru od 1941. do 1943. in »Mokronoška četa« izpod peresa Rezke Traven. Za leto 1986 sta predvidena za natis pričevanje Francke Slak—Vilfan o njenem bratu, narodnem heroju Jožetu Slaku—Silvu, in znameniti in od najrazličnejših zgodovinarjev že velikokrat citirani dnevniki Slavke Kersnikove s podrobnim opisom dogodkov v Dolenjskih Toplicah v letih 1942—1945. Leto zatem naj bi izšli prispevki za kroniko NOB Suhe krajine, ki ga je napisal France Smrke—Jošt. Samo eno delo naj bi izšlo tudi leta 1988, in sicer »Na obronkih Bele krajine—Rudija Roglja. Leta 1989 bi izšli dvoje krajskih zgodovinskih spisov: Jožeta Pence »Razvoj organizacijske mreže OF v obdobju 1941/42 in NOO leta 1942 na ozemlju med Krko in Gorjanci« ter Ivana Kuharja delo »Mladina nekaterih krajev pod Gorjanci v NOB«.

Poleg omenjenih del bodo delavci oddelka NOB do leta 1990 sami pripravili trije daljši besedil, ki naj bi izšla pod temi naslovi: »Leto 1941 na Dolenjskem«, »Letalske operacije na Dolenjskem« in »Novo mesto od konca 19. stoletja do današnjih dni«.

Če se bo ta založniški program posrečil, bo bistveno zapolnjena vrzel, ki zdaj na področju dolenjskega zgodovinskega tako na široko zeva, hkrati pa bo Novo mesto ujelo ali pa vsaj zelo skrajšalo razdaljo do tistih območij na Slovenskem, ki so bila pri pisanju in izdajanju tovrstnih publikacij marljivejša. Ob tem je kajpak vsi zavedajo, da gre za zahteven projekt, ki ga bo moč uresničiti z večjim razumevanjem denarnih pogojev, kot ga kaže trenutno stanje v namenskem skladu Dolenjskega muzeja.

I. Z.

Sklep o ukinitvi prenačrtjen?

Dolenjska bo poskušala prepričati PIS za pedagoško usmeritev, da ukinitve novomeške enote Pedagoške akademije v Ljubljani ni upravičena

NOVO MESTO — Ko so tu v šolskem letu 1972/73 ustanovili oddelk ljubljanske Pedagoške akademije, s tem niso samo omogočili študentom iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki so želeli postati učitelji razrednega pouka, da se izločajo doma oziroma nedaleč od svojega kraja, temveč se je s tem nadaljevala tudi dolgoletna pedagoška tradicija učiteljskega poklica.

Vpis v prvi letnik oddelka za razredni pouk se je gibal od petnajst do petindeset študentov, medtem ko je bilo na oddelku za glasbeno vzgojo, ki je nekaj časa deloval v okviru te dislocirane enote Pedagoške akademije, po dvanajst študentov. Do zdaj je v Novem mestu diplomiralo 211 rednih in 93 izrednih študentov, kar je bilo dovolj za tako imenovano enostavno reprodukcijo učiteljskega kadra na območju sedmih občin oziroma dolenjske in posavske regije.

V letošnjem študijskem letu je novomeški oddelk prvič ostal brez prvega letnika. Spoštoval je predlog odbora za mrežo šol pri posebni izobraževalni skupnosti za pedagoško usmeritev, da ne vpisuje novih študentov, pač pa naj zainteresirani začno tovrstni študij v Ljubljani. Odziv je bil boren, saj je taki usmeritvi sledila komaj omembe vredna peščica — samo štirje študenti. S tem se je v celoti uresničila napoved poznavalcev, da se bo zani-

Proti takim sklepom in odločitvam seveda lahko najprej prijavijo nastopijo sami argumenti. Dolenjski Belokranjci in Posavci jih imajo dovolj, zato bi se jim ob normalnem poteku razreševanja ne nič kaj preproste problematike ne bilo treba bati za zanje ugoden izid. Eden od pomembnih, čeprav ne glavnih, je ta, da je povprečna študijska doba v dislociranih enotah krajša kot na matičnih šolah, kar precej zniža stroške. Najpomembnejše pa so prav gotovo same potrebe po učiteljskem kadru.

Po podatkih osnovnih šol iz vseh sedmih občin bo potrebno v obdobju 1985 — 1990 zaposliti 118 učiteljev razrednega pouka. Če upoštevamo, da se bo več delovnih mest izpraznilo tudi zaradi predčasne upokojitve učiteljev, bodo dejanske potrebe po diplomantih še večje. Te potrebe bi bilo moč pokriti z letnim vpisom 30 študentov. Ker je letošnji vpis dolenjskih, belokranjskih in posavskih študentov za matično šolo v Ljubljani pokazal, da po tej poti šole ne bi prišle do novih učiteljev, bodo morali v Ljubljani ponovno pretehtati na novomeško dislocirano enoto nanašajoče se odločitev in spet prižgati zeleno luč za vpis v prvi letnik v Novem mestu.

I. Z.

LJUDSKA MEDICINA IN JANEZ TRDINA

NOVO MESTO — Danes ob 17. uri bo v predavalnici Dolenjskega muzeja strokovno predavanje o temi »Zdravilna zelišča in ljudska medicina v pisateljski zapuščini Janeza Trdine«. Predaval bo dr. Milan Dolenc. Zanimivo predavanje je za svoje člane in druge obiskovalce pripravila dolenjska podružnica Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije.

AKCIJA ZA KNJIGE STEKLA LE POLOVIČNO

ČRNOMELJ — V sindikalno akcijo, v kateri naj bi vsak delavec v črnomaljski občini p.ispeval 20 dinarjev za nakup knjig za matično knjižnico v mestu, se je do sredine decembra vključila približno polovica delavcev. Pričakovali so, da bodo zbrali okrog 100 tisoč dinarjev, a je doslej prišlo le 42 tisočakov, zato so akcijo podaljšali do konca leta, saj upajo, da jim bo uspelo pritegniti vsaj tiste večje delovne organizacije, ki se doslej na akcijo še niso odzvale. Od 29. novembra pa je v črnomaljski knjižnici razstava okrog 65 knjig, kupljenih z denarjem, ki so ga prispevale sindikalne organizacije.

Podpora knjigi

Založništvo potrebuje kredite pod ugodnejšimi pogoji

LJUBLJANA — Na podelitvi nagrad Prešernove družbe prejšnji teden v Ljubljani je predsednik republiške konference SZDL Franc Šetine povedal nekaj spodbudnih misli tudi o slovenski knjigi. Posebej je podčrtal naloge, ki jih ima SZDL v akciji za dobro slovensko knjigo. Med drugim je dejal:

»Nekaj teh nalog je prenesenih tudi v resolucijo o razvoju Slovenije v letu 1985, kjer je zapisano, da bo treba uveljaviti najugodnejše oblike kreditiranja naše knjige. To bo veliko pomembilo za založništvo, ki je bistveno odvisno od bančnih posojil. Tako usmeritev bo SZDL podpirala in usklajevala, prizadevala si bo, da družbeno pomembni knjižniški projekti ne bi bili ogroženi. Zavzela se bo za večjo odprtost slovenskega knjižnega trga v vseh smereh, še posebej v jugoslovanski prostor, med Slovence v zamejstvu ter med slovenske zdomce in izseljence, ki jih moramo bolj povezati v enoten slovenski kulturni prostor.«

Miha Mate med Ribničani

Bral jim je svoja dela in se z njimi pogovarjal o zamisli za literarno kolonijo v Ribnici

RIBNICA — Pisatelj in urednik pri Mladinski knjigi v Ljubljani Miha Mate je imel 11. decembra v tukajšnjem domu JLA literarni večer. Svojim rojakom — rodil se je v Gorici vasi pri Ribnici — je prebral odlomka iz svoje prve knjige »Široka usta« in iz »Leskove mladosti«, predstavil pa jim je tudi druge svoje knjige, ki jih je doslej izšlo sedem, naslednje leto pa bo še osma (»Kurja vojska«). Mladinska knjiga je ob tej priložnosti pripravila prodajno razstavo svojih knjig.

Pisatelj Mate se je tudi pogovarjal z Ribničani in odgovarjal na njihova vprašanja. Oobisk na literarnem večeru je bil razmeroma skromen, na podobnih prireditvah v drugih krajih je običajno večji. Med poslušalci je bila večina učencev ribniške osemletke.

Po literarnem večeru se je pisatelj Mate pogovarjal z domačimi kulturnimi delavci o kulturnem življenju v Ribnici. Posebno pozornost so pretresli predlog, oblikovan na nedavnem posvetu o kulturi v Ribnici, naj bi poleg likovnih kolonij poslej organizirali tudi literarno. Kolonija naj bi imela humoristični značaj, saj je humor ena izmed ribniških značilnosti. Prva taka kolonija bo, če bo šlo vse po načrtih, že prihodnje leto.

J. P.

USTANOVNI SESTANEK S PREDAVANJEM

NOVO MESTO — Minuli teden so tu ustanovili regijsko enoto Andragoškega društva Slovenije. Udeležencem ustanovnega sestanka in drugim poslušalcem je o smislu in pomenu izobraževanja odraslih v današnjem svetu in pri nas predeloval prof. dr. Ana Kranjc z oddelka za pedagogiko Filozofske fakultete v Ljubljani.

SPET DVA NASTOPA

ČRNOMELJ — Zabavni orkester črnomaljske glasbene šole nadaljuje s svojimi nastopi po raznih krajih. Tokrat je igral v domači Beli krajini, in sicer je minuli četrtek nastopil kar dvakrat. Najprej so bili njegovi poslušalci mladi v Dragatušu, zatem pa učenci črnomaljske osnovne šole Loka.

O RAZVOJNIH MOŽNOSTIH

NOVO MESTO — V sredo, 26. decembra, se bosta na zadnji letošnji seji sestala oba zbora skupščine novomeške kulturne skupnosti in obravnavala gradiva v zvezi s srednjeročnim in dolgoročnim planiranjem. Gre predvsem za analizo razvojnih možnosti kulturne skupnosti v obdobju 1986 — 1990 in za podobno analizo razvojnih možnosti do leta 2000. Skupščina kulturne skupnosti bo na tej seji sprejela tudi izhodišča za pripravo programov prihodnje leto, obravnavala informacijo o Jakčevem domu, poleg tega pa sprejela spremembo finančnega načrta kulturne skupnosti za leto 1984.

Za konec bo »Učna ura«

Slovensko srečanje gledaliških skupin se bo končalo v soboto z nastopom gledališča MI iz Murske Sobotice

DOLENJSKE TOPLICE — Jesenko zajetje letošnjega, 27. srednjega gledaliških skupin Slovenije, ki poteka v tem znanem zdraviliškem kraju, se bo končalo v soboto, 22. decembra, nastopom gledališča »MI« iz Murske Sobotice. Sobočani bodo uprizorili znano Ionescovo delo »Učna ura«. Prvotno je bilo določeno, da bi kot zadnji nastopili Novomeščani s Frischevim »Dobrnikom in požigalci«, vendar je njihov obisk odpovedan. Jutri pa si bodo obiskovalci lahko ogledali Šehovičeve »Kurbe«, s katerimi bo gostovala trboveljska »Zarja«.

Minuli petek so imeli Topličani v gosteh gledališnice iz Črnuče, ki so v okviru zaključne prireditve 27. srečanja gledaliških skupin nastopili s komedijo Petra Ustinova »Komaj do srednjih vej«. Dan kasneje, v soboto, pa jih je obiskala »Vrba«, amatersko gledališče iz Vrbeja pri Žalcu, in jih razvedrila z »Miraklom o sveti Neži«, delom slovenskega sodobnega avtorja Ervina Fritza. Sicer pa so od 1. decembra, ko se je srečanje začelo, do zdaj lahko videli že pet predstav, ki so prav gotovo obogatile topliško kulturno življenje.

I. Z.

KOMORNI KONCERT V NOvem MESTU

NOVO MESTO — V ponedeljek, 17. decembra, je v Domu kulture nastopil komorni orkester ljubljanske RTV in pod dirigentskim vodstvom Stojana Kureta izvajal Marcellove, Tartinijeve, Vivaldijeve in Griegove skladbe. Kot solistka je nastopila violinstka Monika Skalar.

Obilo razstav

V Ganglovem razstavišču v Metliki razstave vse prihodnje leto

METLIKA — Pretekli teden je bila v Metliki letošnja zadnja seja razstavišnega sveta pri občinski kulturni skupnosti, na kateri so obravnavali pravilnik Ganglovega razstavišča ter sprejeli program razstavne dejavnosti v prihodnjem letu. Poudarili so, da je pri pripravah razstav zelo pomembno medobčinsko sodelovanje, saj sicer zaradi pomanjkanja denarja obiskovalcem ne bi mogli ponuditi toliko razstav, kot si želijo.

Ganglovo razstavišče v okviru Belokranjskega muzeja je za prihodnje leto tako rekoč že zasedeno z razstavami, nekaj prostora je le še aprila in junija. Za ta dva termina lahko zainteresirani še pošljejo prošnje na razstaviški svet. Januarja bodo pripravili likovno razstavo metliški mladinci, februarja si bo moč ogledati arheološke najdbe iz Moverne vasi, ob 8. marcu pa bodo člani filatelističnega društva iz Črnomlja razstavili znamke na temo žena — gospodinja, delavka, političarka, vladarica, herojinja. Konec aprila bo Belokranjski muzej pripravil razstavo 40 let v svobodi, majaja bodo s svojimi izdelki predstavili metliški vrtičkarji, junija pa belokranjski jamarski klub, ki bo praznoval 20-letnico delovanja. Avgusta bodo metliški mladinci zopet pripravili razstavo z naslovom Likovna razmerja, septembra Belokranjski muzej etnološko razstavo, oktobra bodo na ogled dela mladih belokranjskih likovnikov, konec novembra pa bodo v Ganglovem razstavišču predstavili še likovno ustvarjanje Belokranjske Cite Potokarjeve, ki prav takrat praznuje visok življenjski jubilej.

»ZLATO JABOLKO« ZA MLADINO

ČRNOMELJ — Minuli teden je v Črnomlju in Semiču gostovala lutkovna skupina iz Lendave z igrico »Zlato jabolko«, ki jo je po prekmurski pravljici napisal krški rojak Rajko Stupar. Bile so štiri predstave, eno je črnomaljsko društvo prijateljev mladine podarilo otrokom za dedka Mraza.

kultura in izobraževanje

Z bojznijo v »petletko«

BREZICE — Brežičani z dokajšnjo bojznijo pričakujejo novo kulturno »petletko« in kot je razbrati iz analize razvojnih možnosti, ne brez razloga. Ugotavljajo, da je stanje v kulturi, ki naj bi bilo izhodišče za sestavo plana, vse prej kot ugodno.

Najbolj bode v oči dejstvo, da se dejavnost širi, da je nalog čedalje več, denarja pa vse manj. Toda nadaljnje omejevanje sredstev ni več dopustno, zatirajo, saj bi to pomenilo ne samo siromašenje, ampak tudi stagnacijo ene najpomembnejših dejavnosti posebnega družbenega pomena.

Odskočna deska torej ni ohrabrujoča. Kljub temu so se odločili pripraviti planske dokumente, ki bodo nekoliko agresivnejši do tistih, ki imajo v rokah odločujoče škarje. Z delovanjem, z dejavnostjo bodo zavrnil očitke, da je kultura strošek, ki povečuje tako imenovano skupno porabo.

Novemu obdobju naproti ne gredo z veliko žlico. Zavedajo se, da bi bila to iluzija. Tak realizem bo razviden tudi iz planskih dokumentov. Vse naj bo v okviru možnosti, ki se nakazujejo. Tudi zahteva, da razvoj kulture v srednjoročnem obdobju 1985 — 1990 ne zdrkne pod že doseženo stopnjo. Ob tem bodo skušali popraviti, kar je bilo v preteklosti zapostavljeno.

Ker je znano, da papirji še ničesar ne spreminjajo, bo morala za kulturo več narediti sama kulturna skupnost. Predvsem poskrbeti, da bo vraščanje kulture v oblike družbenega življenja doseglo stopnjo, ki bo kulturi omogočala enakopravno mesto za mizo z drugimi družbenimi dejavnostmi.

Če se bo to posrečilo, bodo v oceno, kaj je pomembnega dala ta »petletka«, lahko z zadovoljstvom zapisali, da je bil to najpomembnejši premik. Sicer pa se ta »petletka« še ni začela. Počakajmo!

I. ZORAN

KOSOVELOV VEČER V NOvem MESTU

NOVO MESTO — Drevi ob 18. uri bo v študijski njiznici Mirana Jarca Kosovelov večer z otvoritvijo knjižne razstave del pesnika Srečka Kosovela, katerega 80-letnico rojstva praznujemo letos. O Kosovelu in prvi slovenski avantgardi bo govoril mag. Janez Vrečko, gledališki igralec Brane Grubar pa bo recitiral pesmi iz Kosovelove posmrtni zbirke »Integrirali«.

Predstavitev »Razkošja«

Prva pesniška zbirka Franca Šalija tudi že v prodaji

NOVO MESTO — Pri mariborski založbi Obzorja je te dni izšla pesniška zbirka »Razkošje«. Njen avtor je Franc Šali, dolgoletni kulturni in politični delavec, zdaj ravnatelj Dolenjskega muzeja. Zbirka je slavnostno predstavitev doživela minuli petek v mali sejni dvorani novomeškega Doma kulture. Šalijevo pesništvo, kakor je razvidno iz njegovega prvenca, je označil Herman Vogel, urednik v založbi Obzorja. Poudaril je, da prinaša Šalijevo poezijo v slovensko literaturo nekaj razvidno dolenjskega in svojevrsno metaforiko. Potem ko je nekaj pesmi iz »Razkošja« prebrala Staša Vovk in je avtor sam predstavil nekaj najnovejših verzov iz svoje pesniške delavnice, se je razvil zanimiv pogovor. Med drugim je Šali povedal, zakaj se je odločil svoje pesmi izdati v knjigi. Dejal je, da je knjiga odgovor na javni izziv, ki ga je kot človeka in ustvarjalca prizadel.

Romi brez vode in elektrike

Romsko naselje Šmihel zaradi neplačevanja ostalo brez vode in elektrike — Glavno bivališče v zelo slabem stanju — Tudi železniški prehod nevaren

V romskem naselju v Šmihelu živi trenutno 13 romskih družin s 45 člani. Od tega je 16 otrok, 4 mladoletniki, ostalo so odrasli. Zaposlen je en Rom, eden pa ima svojo obrt, 11 Romov je nezaposlenih. Trije Romi, od tega 2 ženski prejemajo družbeno denarno pomoč, ker so bolni in nesposobni za delo. Poleg provizorija za 8 družin, ki ga je leta 1978 postavilo SGP Pionir, imajo še eno brunarico, eno montažno in štiri lesene barake pa štiri manjše barake za drva, eno za seno in eno za živali.

V provizoriju živi 8 družin z 28 Romi, od tega 14 otrok. Precej jih je stalno bolnih. Stanovanje je dokaj neprimerno za bivanje, posebno pozimi in ob dežju. Zid poka, omet odpada, streha in vogali puščajo vodo, tako da je vlažno in se uničuje pohištvo. Romi si pomagajo tako, da stanovanje večkrat prebelijo, na zid pa lepijo tapete in druge predmete. V dežju je na hodniku in pred vhodom poplava, saj voda nima kam odtekat. Če bi bila čista, bi jim sedaj, ko so brez vode, prišla celo prav. Okrog stavbe in na poti pa je veliko blata. Romi so že dvakrat imeli delovno akcijo za popravilo poti, a so obupali, ker so zaman čakali na obljubljeni pesek. Romi motoristi in avtomobilisti pa rešilni avto in miličniki imajo zaradi take poti velike težave.

Da bi bilo stanje še težje, so tem Romom sedaj izklopili elektriko in zaprli vodo. Sosedje ne morejo dati vsak dan vodo za 13 romskih družin, ki imajo tudi 7 dojenčkov. Nekatere družine nosijo vodo z železniške postaje Kandija in pokopališča. Sanitarje so takšne, da lahko pride do epidemije. S čim pa naj odstranijo nesnago? Namesto elektrike gorijo sedaj smrdljive in škodljive sveče. Res je, da Romi niso redno plačevali elektrike in vode. Zaradi ene ali dveh družin, ki tudi do sedaj niso plačale porabljene elektrike in vode, pasu brez obojega tudi tisti, ki so dolgi že poravnali ali pa ga plačujejo po mesečnih obrokih. To ni prav, brez elektrike in vode naj bodo tisti, ki ne plačujejo, ne pa vsi. Neplačniki naj obravnava sodnik za prekrške. Vsaka družina pa ima pred vdomom števec.

Sprašujem se, če je prepovedano imeti v romskem naseljučasno cisterno z vodo? Za to naselje ne bi smeli zapreti vode. Takšnega mnenja je tudi KS Šmihel. Kaže, da zadnje čase tudi sanitarna inšpekcija zanemarija svojo dolžnost. Romi so v strahu. Preti

jim nevarnost, da se zaradi slabe gradnje provizorija podre streha, zaradi nesnage v sanitarijih pa epidemija. Nevaren je tudi prehod čez progno brez zapornic, posebno za otroke, kjer je tudi že prišlo do smrti. Odgovorni mi se niso odgovorili na pritožbo zaradi tega prehoda. Tudi Romi se ne znajo med sabo pogovoriti, kaj je prav in kaj ni, ne znajo najti skupne rešitve. Vsek delajo po svoje in večkrat pride do agresivnega zaključka.

Kje je sanitarna inšpekcija, zdravstveno varstvo? Kje so odgovorni? Kdo je kriv za slabo gradnjo provizorija? Ali res ni človeka, ki bi našel rešitev za te Rome?

RAJKO ŠAJNOVIČ
predsednik društva Rom
Novo mesto

ZAHVALA DAROVALCEM

Občinska skupnost otroškega varstva in občinska izobraževalna skupnost v Sevnici sta namenili za obdaritev vseh otrok v sevnici občini 540.000 din. Ugotovili smo, da ta sredstva ne bodo zadoščala za skromno obdaritev. Odločili smo se, da zaprosimo organizacije združenega dela, da nam pomagajo z dodatnimi sredstvi. Prva sta se odzvala Jutranjka in Mercator Sevnica. K solidarnostnemu zbiranju sredstev so pritegnili tudi Lisco in Kopitarno. Povsod so z razumevanjem sprejeli sklepe, da dodatno namenijo še po 150 din na zaposlenega delavca.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki so pomagali, da bomo tudi letos razveselili naše malčke in mlajše šolarje. Povsod bodo pripravili programe ob novoletnem praznovanju, tako na vseh šolah kot v VVO Ciciban, ki pripravljajo prireditve za vse cibeane v Sevnici. Občinska zveza prijateljev mladine Sevnica se vsem, ki z ljubeznijo delajo z otroki in za otroke, iskreno zahvaluje.

HERMINA SIMONČIČ
predsednica OZPM

GASILCEM KOMBI

PODPRESKA — Gozdarji so gasilskemu društvu v Podpreski v občini Kočevje odstopili po minimalni ceni kombi TAM. Gasilci so ga že preuredili v orodno vozilo za gasilske namene in ga minuli teden tudi registrirali. Gasilci so prej imeli terensko vozilo zastava, ki pa se pozimi ni dobro obneslo.

MLADI GASILCI

STARA CERKEV — Na osnovni šoli v Stari cerkvi pri Kočevju so 12. decembra ustanovili društvo Mladi gasilci, ki bo šlo blizu 30 članov — učencev 3. in 4. razreda. Sprejeli so program dela za to šolsko leto. Zunanji mentorja tega društva sta Franc Koncilija in Oto Dičeko.

Pri ostarelih

Trebanjski upokojenci obiskali svoje člane v domu ostarelih v Šmihelu

Konec novembra smo predstavniki društva upokojencev Trebnje obiskali naše člane v Domu starejših občanov v Novem mestu. V domu je 37 ostarelih iz trebanjske občine. Sprejeli so nas zelo ljubezljivo. Z upravnico Lojzko Potrč, s socialno delavko in glavno sestro smo se pogovarjali o življenju teh ljudi. Dom ima zasedenih vseh 240 postelj. Povpraševanje je vedno večje in na sprejem je treba čakati precej časa. Imajo nov oddelek za težje nepokretne bolnike, ki so potrebni posebne nege. Za varovance skrbi okrog 50 zdravstvenih delavcev in fizioterapij evtk. Upravnica je povedala, da ji ho, da bi njihove varovance pogostejše obiskovali svojci, prijatelji in znanci, saj jim obiski veliko pomenuje. Prav tako bi bilo lepo, če bi jih obiskovali predstavniki krajevne skupnosti, RK in borci.

Po pogovoru smo šli po vseh oddelkih, obiskali vse, ne samo naše člane, in tudi darila, ki smo jih prinesli, smo razdelili med vse, saj nismo mogli delati razlik. Ljudje so nas bili zelo veseli. Povedati smo jim morali, kaj je doma novega. Z njimi smo se zadržali kar dve uri. Iz pogovorov smo zaključili, da so ljudje v domu zadovoljni. Sklenili smo, da bomo naše ljudi obiskali še večkrat. Nato smo obiskali še naše tri člane, ki so v bolnišnici. Bili so veselo presenečeni.

REZKA MAJER

70 let Bradaševe mame

Frančiška Tisovec je ponosna na prehojeno pot

V krogu svoje družine je novembra praznovala 70-letnico rojstva Franciške Tisovec iz Gornjega Polja pri Dolenjskih Toplicah. Do takrat so tudi Bradaševi že skoraj v celoti opravili dela na polju, tokrat lažje, ker je kmetija deloma mehanizirana. Ker je

zaščitena, v otrocih tega rodu pa veliko volje do dela, bo kmetija gotovo živel naprej.

Včasih je bilo drugače, pravi Bradaševa mama, ki je leta 1934 prišla v Polje iz hribovitega Drenja. V njeni mladosti je bilo vse delo ročno. Prepotrebni dodatni zaslužek so si kmetije iz Polja zagotovili tako, da so z volji vozili žagan les iz Soteske v Stražo. Tudi pri Bradaševih je bilo tako. Mama Franciška pravi, da so bili tisti časi po svoje lepi, čeprav so zahtevali celega človeka, delo od »vida do vida«. »Če ne daš zemlji, kar zahteva, svoj znoj in ljubezen, ti ne bo dala sadov,« pravi. Spominja se, kako sta z možem ob košnji je ob treh zjutraj vihtela koso na travniku. In komaj sta si ustvarila družino, je prišla vojna. Možji je padel v nemški ocnizvi. Ta izguba jo je zelo prizadela, zlomila pa ne. Še bolj je prišla za delo, saj so bili tu majhni otroci. Za partizane je naredila nešteto voženj; ko jim je bilo najhuje za hrano, pa jim je dala tudi vola, tako da je ostal pri hiši samo eden. Med vojno in po njej je z vso zavzetostjo sodelovala pri RK.

Sedaj imajo pri Bradaševih prenovljen dom. Na poljih brni traktor, ki je zamenjal vole. Bradaševa mama gleda s ponosom na prehojeno pot. Njen pogled pa pravi, da bo do zadnjega diha zvesta svoji zemlji. Najvažnejše pa je, pravi, da ima domačija naslednika, da se bo še oralo in sejalo.

T. V.

NOVE CISTERNA

STARA CERKEV — Gasilsko društvo Stara cerkev pri Kočevju je dobilo te dni novo manjšo avto-cisterno, ki jo je kupila občinska gasilska zveza Kočevje. Namenjena je za posredovanje na vsem območju te krajevne skupnosti in tudi za zavarovanje kmetijskih farm.

J. ŽAGAR

PROTI SMETIŠČU

Občinska služba v Črnomlju je v neposredni bližini Kvasice, Goleka, Sel in Tanče gore določila lokacijo za javno občinsko smetišče brez pristanika najbolj prizadetih krajanov, ki lokacije ne dovolijo, ker je to izrazito kmetijsko področje. Vemo, da se razkrojki scejajo v vodo, na tem področju pa je visoka talna voda, ki ob dežju prepoji njive in travnike. Pridelki bi bili ogroženi. Rastline vsrkajo tudi strupene razkrojke. Kmetje s tega področja prodajo velike količine mleka, krompirja, pšenice in živine. V tem nižinskem predelu bi bili uničeni tudi studenci in potoki ter okužen zrak, saj razkrojki tudi izparevajo. Tu je veliko megle, ni večjih značnih tokov, pa tudi drevoja ni dovolj, da bi kot filter vsrkalo smrad in razkrojke. Krajani zahtevajo, da od te lokacije odstopijo.

I. Š.

SPOSOJENO TRNJE

Razvodenili smo teorijo, da bi jo lažje pretočili v prakso.

(Iz Novosti)

RAZVESELILI SVOJE ČLANE — Ostareli iz trebanjske občine, ki so varovanci Doma starejših občanov v Novem mestu, so bili zelo veseli obiska predstavnikov društva upokojencev Trebnje konec novembra. Zato so sklenili, da jih bodo obiskali še večkrat.

RAZVEDRILU ZA PREDŠOLSKE OTROKE — V Krkinem klubu v Novem mestu so vsako nedeljo dopoldne s pričetkom ob 10. uri v organizaciji OZPM Novo mesto ure razvedrila za predšolske otroke. Malčki s starši poslušajo pravljice, pečejo, plešejo, se pogovarjajo, gledali bodo tudi risanke in lutkovne predstave. Ure vodijo vzgojiteljice. Obkrajt doslej je prišlo k urici prek 30 malčkov. To bo poslednja oblika dela, h kateri bodo pritegnili še glasbeno zadrugo, plesni klub, glasbeno mladino. S starši bodo tudi pogovori o problemih pri vzgoji predšolskih otrok. Vabljeni!

Kmečki fantje in dekleta!

Poziv nekdanjim članom društev kmečkih fantov in deklet — Razstava maja 1985

NOVO MESTO — Dolenjski muzej Novo mesto, oddelek NOB in ljudske revolucije, bo maja 1985 priredil razstavo o delovanju predvojnih društev kmečkih fantov in deklet (DKFID) na območju današnjih občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje.

občina Metlika: Gradac, Miake in Rosalnice;

občina Novo mesto: Bela cerkev, Birčna vas, Dolenjske Toplice, Dvor, Gorenje Polje, Gotna vas, Mirna peč, Muhaber, Podgrad, Podhosta, Sentjerne in Vavta vas;

občina Trebnje: Dolenja Nemška vas, Sentrupert (—Rakovnik), Trebnje in Velika Loka.

Na ustanovitev društev so se pripravljali v še nekaterih krajih, tako na Preloki, v Starem trgu in Semiču v

črnomaljski občini, na Božakovem v metliški občini in v Dobriču ter na Trebelnem v trebanjski občini.

Iz bogate, nedvomno napredne in revolucionarne dejavnosti v nekaterih od imenovanih petindvajsetih društvih z okoli 1000 člani in članicami je ohranjenih več izvirnih fotografij, toda le malo dokumentov in še manj predmetov. Da bo razstava čim verneje predstavila življenje in vlogo DKFID, ki so v letih narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije predstavljala množično bazo aktivistov in sodelavcev Osvobodilne fronte ter partizanske vojske, prosimo vse nekdanje člane in članice, ki hranijo kakršnokoli gradivo, da nam ga podarijo ali posodijo proti obvezni vrnitvi. V poštev pridejo fotografije, dokumenti (članske izkaznice, diplome, vabila itd.), predmeti (značke — lesene ali kovinske štiripresene deteljice, kroji — uniforme, žigi, nagrade, podeljene na raznih tekmah, v okviru društev kupljeno kmečko orodje in drugo) in glasila (Kmečki list, Gruda). Po želji bo vsakogar, ki nam bo sporočil, da hrani karkoli od naštetega, obiskal delavec našega muzeja, enako tudi vsakogar, ki meni, da lahko osvetli dejavnost društva, katerega član je bil.

• Dokumentarno gradivo (priporočeno), po povzetju ali sporočila pošiljajte na naslov: Dolenjski muzej Novo mesto, Muzejska 7, 68000 Novo mesto.

ČLANI FOTO KROŽKA TUDI LETOS USPEŠNI — Na letošnjem jubilejnim 25. »PIONIRSKEM FOTU«, ki poteka na Jesenicah, so člani foto krožka O. Š. Katja Rupena med 31 krožki zasedli tretje mesto. Člana Alenka Pezdirc in Dejan Jazbec pa sta prejela diplomi za posamezno oz. za kolekcijo fotografij. Na posnetku: Alenka Pezdirc, Nežni zvoki (diploma za posamezno), in Dejan Jazbec, Romska zgodba 1 (diploma za kolekcijo).

MLADI DOPIŠNIK

PAPIR ZA DEBELI RTIČ

Naša šola se je vključila v akcijo RK Slovenije »Zbirajmo star papir za Debeli rtič«. Za mladinsko okrevališče smo namenili milijon starih dinarjev od izkupičku za oktobra zbrani star papir. Želimo, da bi se zbralo čimveč sredstev za izboljšanje pogojev.

IRENA SPREIZER
OŠ Črnomelj

ZA ZIMSKO ŠOLO V NARAVI

Za učence petih razredov nameravamo tudi letos organizirati zimsko šolo v naravi. Na Travnju imamo že rezervirano bivanje v januarju. Sedaj si želimo le snega. Do denarja — zimska šola precej stane — si pomagamo z različnimi akcijami. Jeseni smo nabrali okrog 330 kilogramov kostanja, sedaj pa za Tovarno celuloze in papirja Djuro Salaj v Krškem kar 6.700 kilogramov odpadnega papirja.

VITA ŠEBEK
DORIS KUKOVIČIČ, 5.a
OŠ Jurij Dalmatin
Krško

SKRIBIMO ZA OSTARELE

Tudi letos smo pionirji naše šole organizirali sosedsko pomoč, saj je v našem mestu veliko ostarelih občanov. Sosedsko pomoč nudijo učenci od tretjega do osmega razreda. Delajo pod vodstvom mentorjev RK. S tem se pionirji udeležujejo 14. jugoslovanskih pionirskih iger, ostareli pa so naše pomoči zelo veseli.

MOJCA FIR
OŠ Črnomelj

TEDEN PIONIRSKO SOLIDARNOSTI

V tednu pionirske solidarnosti smo pionirji osnovne šole »Milka Šobar—Nataša« posvetili posebno pozornost otrokom osvobodilnega gibanja Poljske v zahodni Sahari. Sodelovali smo v akciji prodaje novoletnih voščilnic in prodali 170 kompletov. Izkupiček je namenjen pomoči osvobodilnim gibanjem, del sredstev pa tudi izgradnji Doma pionirjev v Dolenjskih Toplicah. Pripravili smo tudi razstavo.

PETRA FLORJANČIČ, 7. b
OŠ Milka Šobar—Nataša
Novo mesto

ZAPRTA POT

Edino prehodno pot, ki povezuje Drganja sela, Reber in Dolenjske Toplice (nad Sitarjevimi klancem) je sedaj zaručil lastnik gozda. Po tej poti hodijo vsak dan delavci v službo v Dolenjske Toplice ali v trgovino na topliški vinogradniki v svoje vinograde v Reber. Lastnika gozda zato opozarjam, naj svoj les v nekaj dneh umakne s poti. Če tega ne bo storil, bomo prizadeti uporabniki poti les sami razžagali.

ALBIN POVŠE
Drganja sela 24

TREBELNO: OKVIRNI PLAN DELA

TREBELNO — Na nedavnem sestanku sveta krajevne skupnosti Trebelno so delegati sprejeli okvirni program dela za leto 1985. Zgradili naj bi cesto Dol. Podturn—Jagodnik in vodovod na Dol. Podturnu, razširili cesto na Vrh pri Trebelnem in Bognič vas, popravili cesto na Jelševce, zgradili most Luntovž, popravili staro šolo na Trebelnem in opravili še nekaj manjših nalog. Predlagali so tudi podaljšanje samoprispevka, ki poteka maja 1985. Sredstva bodo namenili za asfaltiranje cest. Dogovorili so se tudi, da je treba čimprej začeti z izgradnjo telefonskega omrežja, ki je bil v planu že lani, pa zaradi neresnosti gradbenih odborov doslej ni še nič narejeno. Pogovarjali so se tudi o problematiki preskrbe s kurilnim oljem v osnovni šoli Jelševce, ki jo zaenkrat rešujejo z drvmi.

POHOD NA JELOVKO

Prejšnjo soboto smo se vsi razredi naše šole odpravili na pohod. Šli smo v več smeri, na Dob, v Sentjanž, učenci petega in šestega razreda v Pečice, sedmošolci in osmošolci pa na Jelovko. Nekaj časa nas je pot vodila po cesti, potem pa skozi gozd. Šele tik pred ciljem smo opazili barake. Med vojno je v neposredni bližini Jelovke potekala nemška meja. Tam je bil leta 1942 ustanovljen Zahodnodolenjski odred. Ko smo obudili spomin na vojne dni, smo se spustili nazaj v dolino.

MARJANCA CUGELJ, 8. b
OŠ dr. Pavle Lunačkar
Sentrupel

NAGLUŠNA KAMERA

Fotografiral:
Janez Pavlinj
Milan Markelj

PO SVETU OKOLI

NI ŠLO — Poučeni, da aligatorji samo v nevihtah radi počenjajo tiste stvari, katerih naravna posledica je potomstvo, so v nekem zahodnonemškem živalskem vrtu priredili z močnimi zvočniki in reflektorji umetno nevihto. Grmečje in bliskanje je trajalo nekaj ur, vendar se leni aligatorji niso zganili. Biolog je neučakane dodatno poučil, da traja namreč včasih tudi 48 ur, preden se v aligatorju prebudi spolni nagon. Tako dolgo pa se umetnim nevihtarjem ni dalo vztrajati. Zdaj čakajo, da bo narava sama opravila svoje.

KAMERA V PIŠTOLI — Policaji v Los Angelesu slovijo po tem, da pogosto najprej streljajo in šele potem postavljajo vprašanja. Da bi to slabo navado preprečili, so v policijske pištole vgradili posebne miniaturne fotografske kamere, ki se sprožijo ob vsakem strelu in posnamejo cilj, v katerega je policaj streljal. Poslej bo torej mogoče nadzorovati, ali so hitrostrelci streljali zares iz tehtnih razlogov.

EGS IN NOGOMET — Angleže skrbi usoda njihovega nogometa, odkar v Evropski gospodarski skupnosti pripravljajo zakone, po katerih bi bili tudi nogomešči tuji delavci in bi se torej lahko svobodno zaposlovali v vseh državah, članicah skupnosti. To jih še toliko bolj skrbi, ker se pripravljajo tudi ukinitve predpisa iz leta 1978, po katerem sta smela za nogometni klub nastopati le največ dva tujca. Za nas je to morda priložnost. Izvoz naših žogobrcarjev v EGS bi lahko prinesel kakšno devizo, če bodo to robotojji klubi sploh iskali pri nas.

ROPAR NA SLONU — Letos so kriminalisti v Indiji zabeležili nenavaden cestni rop. Blizu mesta Nagpur je voznika manjšega tovornjaka zaustavil cestni ropar na slonu. Žival je z rilcem vrgla šoferja iz vozila, potem pa mu je ropar temeljito izpraznil žep. Voznik se je hitro, kolikor je mogel, odpeljal do najbližje policijske postaje, od tam pa je za roparjem krenila desetina policajev na kolesih. Sledil je prizor, vreden kakšnega Chaplinovega filma. Slon je z nekaj zamahi rilca pometal motorizirane čuvarje postave. Šele ko so se velike živali lotili zaspavali, so dosegli, da je slon obmiroval, tako jim je prišel v roke tudi ropar, ki je usmerjal slona v nezakonito sodelovanje pri ropu in oviranje organov pregona pri opravljanju dolžnosti. Ropar je v zaporu, slon pa se klati z drugimi, bolj pošteniimi tovariši po širnem podkontinentu.

Najslajša osvajalka človeštva

Kako je čokolada nastala in osvojila svet — Ni ljubezensko poživilo, a vsebuje »ljubezenske« snovi — Največ čokolade pojedjo Švicarji

Svedski naravoslovec Carl Linné, ki je v botaniko in zoologijo uvedel dvojno poimenovanje vrst, je že vedel, zakaj je nizki rastlini, ki raste med visokim drejnim tropskega gozda, dal lepo ime Theobroma cacao, kar bi v naš jezik prevedli kot »hrana za bogove«. Rastlini pravimo kakavovec, iz nje pa prihaja surovina za slaščico nad slaščicami — čokolado.

Staroselci ameriškega kontinenta so vedeli za kakavovec veliko prej kot ostali svet, saj je rastlina doma v tropskih gozdovih Srednje in Južne Amerike. V azteškem cesarstvu so kakavova zrna revnejši prebivalci imeli za dragoceno začimbo, uporabljali so jih kot nekakšen denar, medtem ko je azteško plemstvo zmelto kakavovo zrnje z dodatkom paprike in koruze uživalo kot poseben napitek, ki so mu pravili »xocoatl«. Ko je španski osvajalec Hernan Cortez v začetku 16. stoletja osvajal Mehiko, se je seznanil tudi s tem napitkom. Poslednji azteški cesar Montezuma je užival xocoatl (recimo mu kar po naše čokolada) iz zlatih posod, po vsakem pitju pa so posodo zavrgli. Španski osvajalci so poskusili napitek, a jim nišel kaj preveč v slast, saj je bil grenak, čeprav plemenitega okusa.

Na evropska tla je kakavovo zrnje prišlo leta 1528, kose je Cortez vrnil iz osvojenih dežel in je kralju Karlu V. med drugimi dragocenimi darovi poklonil tudi kakavova zrna.

Na španskem dvoru so azteški čokoladni pripravki prilagodili svojemu okusu tako, da so mu dodali sladkor in nekaj več vode. Tak vroč napitek je kmalu postal zelo priljubljen med španskim plemstvom. Zanimivo pa je, da so Holanci in Angleži, ki so danes vrhunski proizvajalci najboljših čokolad na svetu, tisti čas metali v morje vreče kakava z zaplenjenih španskih ladij, ki so vozile naropano blago iz Novega sveta, kot ničvredno stvar.

Celo stoletje po prihodu čokolade v Evropo je bila španski monopol. Drugi evropski narodi so zanj zvedeli šele kasneje, vendar so jo hitro vzljubili, posebno v bogatejših slojih, kjer so si novost edini tudi lahko privoščili. V Londonu, ki je bil tisti čas glavno mesto sveta, so se začele pojavljati prve čokoladnice kot konkurenca kavarnam. Krožile so tudi govornice, da je čokolada polna čude-

žnih moči. Imeli so jo za močan afrodisiak, za učinkovito zdravilo proti prebavnim težavam in vročici, najbolj navdušeni pa so celo menili, da uspešno podaljšuje življenje. Znan je primer stoletnika iz Nizozemske, ki je v 18. stoletju zadnjih 30 let življenja živel samo ob čokoladi, biskvitu in juhi.

Dandanes vemo, da čokolada nima nobenih čudežnih lastnosti. Zanimivo pa je, da so s sodobnimi analizami odkrili, da vsebuje nekaj feniltilaminov. To so posebne snovi, ki se naravno tvorijo v človekovih možganih, količina teh snovi pa se močno poveča, kadar človeka muči ljubezensko hrepenje. Posebno koristna lastnost čokolade je tudi ta, da v nji praktično ni holesterola in soli, hkrati pa je zelo hranljiva. V nekaterih vojskah jo uporabljajo kot učinkovito nadomestilo za porabljeno energijo. Naj omenimo, da je Edmund Hillary kot prvi človek na svetu priplezal na najvišjo goro sveta Everest čokolado v žepu in da ni ne sovjetske in ne ameriške vesoljske odprave brez čokolade v zalogi živil.

Z industrijsko revolucijo se je tehnologija pripravljavanja čokolade izboljšala in pripravke je postal cenejši ter tako dostopen najširšim slojem prebivalstva. Nastale so prve tovarnice čokolade, vendar so še vedno poznali to živilo le kot topli napitek. Šele leta 1828 je holandski kemik Conrad van Houten odkril način, kako

pripraviti čokolado v prahu in kakavovo maslo, to je maščobo iz kakavovih zrn. Dve desetletji kasneje je nastala prva čokoladna tablica, ko so zmešali kakavovo maslo, sladkor in pasto. Še pol stoletja pa je moralo preteči, da so ljubitelji čokolade dobili prvo mlečno čokolado. Za to čudovito stvar sta človeštvo osrečila Švicarja slaščičar Daniel Peter in kemik Henri Nestlé. Slednjega priimek se dandanašnji dobro poznamo, saj je sčasoma njegovo podjetje zrastle v nadnacionalnega velikana, ki obvladuje svetovno tržišče z najrazličnejšimi živalskimi proizvodi. Takrat pa Švica ni imela slovesa čokoladne veselice, kot ga ima danes. Veliki nemški pesnik Goethe je med potovanjem po tej deželi imel s seboj zalogo nemške čokolade. Ljubil je ta napitek in se ga ni hotel odreči tudi med popotovanjem, v Švici pa za čokolado takrat še niso kaj dosti marali.

Po odkritju mlečne čokolade so sledili dnevi pravega razcveta. Vsak slaščičar in proizvajalec je našel kaj novega, šlo je tako daleč, da so nastali proizvodi, ki imajo čokolado pravzaprav samo še v imenu, notri pa je vse kaj drugega.

Konkurenca je huda. Poraba čokolade se v svetovnih razmerah dviga, sajse družina narodov, ki so ljubitelji te slaščice, nenehno povečuje. Skoraj bi lahko rekli, da je čokolada znamenje razvitosti posamezne družbe. Na vrhu svetovne lestvice so Švicarji: letno pride poprečno 11 kg čokolade na prebivalca, za njimi se uvrščajo Britanci, Norvežani, Nizozemci, potem pridejo Američani, Saudski Arabci pa drugi zahodnoevropski narodi. Jugoslavija je že v spodnji polovici razpredelnice.

In za konec napišimo še nekaj najbolj slavni družbi, ki po mnenju poznavalcev izdelujejo najboljše čokolade na svetu. Med Švicarskimi proizvajalci so slavni predvsem Lindt in Sprüngli, Nestlé in Suchard-Tobler, velik ugled uživa tudi nizozemska trdka Godiva. Čeprav majhna, pa uživa sloves najboljših londonska trdka Charbonnel et Walker.

MIM
(Vir: National Geographic)

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Povsod so vidni sadovi

Sad socializma je napredek, ki nam ga nihče ne more vzeti — Pripombe na delo uprave — Poledica

TITOVA MISEL, da je treba očistiti našo pot vsega, kar nas ovira, je bliskovito prepotovala vso našo domovino in se vselila v srce vsakogar, komur je kaj za napredek. Da: v povojni graditvi smo dosegli lep napredek. Na vsakem koraku so vidni sadovi socializma. To je nekaj, kar je tu, kar je del nas samih in česar nam nihče ne more vzeti. V nas je dovolj sil, da lahko še hitreje in še lepše zgradimo to našo zgradbo — našo samoupravno socialistično Jugoslavijo, našo odprto skupnost.

V **NOVEM MESTU** dalj časa ni bilo mogoče kupiti tobaka za pipo. Ker je marsikdo po podražitvi cigaret in dokazih ameriških strokovnjakov o dejanski škodljivosti cigaret hotel preiti na kajenje pipe, je tudi povpraševanje po takem tobaku naraslo. Podjetje Tobak je zdaj založilo svoje prodajalne z lepo embalaranim, vendar precej močnim zrenjanjskim tobakom.

VEČ PRIPOMB je naperjenih na občinsko upravo oziroma odnos nekaterih uslužbencev do odbornikov in občanov nasploh. Ti uslužbenci premalo upoštevajo, da odborniki niso profesionalci, da včasih zmotijo in včasih kakega problema ne tolmačijo pravilno. V takih primerih pričakujejo, da bodo uslužbenci z njimi bolj vljudni in taktno postopali.

ŽIVLIENJE VOJAKA je danes docela drugačno, ne samo zaradi socialističnih odnosov in skrbnosti za človeka, kar je danes v naših enotah normalna stvar, temveč tudi neprimerno boljših materialnih pogojev življenja. Za mnoge vojaške pomenijo pogoji bivanja v armadi prelom v njihovem življenju.

PRETEKLI TEDEN je bila zjutraj tako močna poledica, da je marsikdo na poti v službo pristal na tleh v vodoravnilegi. Pa tudi avtomobili so plesali po cesti povsod, kjer ni bilo dovolj posipano z gramozom. Že okoli 11. ure pa je nastopila odtoplitev.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA
17. decembra 1964)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Naš oratar je konservativen

Za posnemanje dobrih zgledov mu primanjkujejo denarna sredstva — Električno zvonjenje — Vodovod na Raki — Pretep v ogrski zbornici

(K o m u r) so razmere pri nas v deželi znane, ta ve, da je naš oratar konservativen nasproti vsakim novim pridobitvam. To njegovo nezaupanje izvira v večji meri iz tega, ker mu poleg žalostnih ali ponesrečenih poskusov, pomanjkljivega poduka oziroma posnemanja vrednih zgledov, največkrat primanjkujejo denarna sredstva, ki so v to svrhu potrebna. Ako izobražence svojim sosedom kmetovalcem in ono novo boljše upeljavo in pridobitev v posnemanje priporoča ali nasvetuje, naleti navadno na nezaupnost, na tako zvane starokopitneže, ki se vsemu upirajo in le prerado se po tem sodi, da naš kmetijski stan v občini vzprejemenu poduku in se brani vsakemu napredku.

(E l e k t r i č n o) zvonjenje. Zadnja leta so vpeljali elektriko tudi v cerkvene zvonike. Na stolpu katedrale v Lincu so napravili električne motore, ki zvone. Zvonov je tu sedem, da zvoni, ni treba se vzpeti v zvonik, temveč se spusti iz zakristije električni tok. Vse je tako urejeno, da se lahko zvoni, s katerimi zvonovi se hoče.

(V e n d a r) enkrat se bo pričel delati potreben vodovod na Raki. Oddalo se je tvrdki Wagenfuever iz Dunaja za približno 30.000 K.

(V s e) pevске točke v proslavo jubileja rešile so pevkinje pod vodstvom občeznanega g. Ign. Hladnika nad vse častno. K večjemu pevskemu vspehu pa je gotovo pripomogla dvanajstletna Mimica Hladnikova, katera je vse pevске točke spremljala na pianinu z mojstrsko spretnostjo. Splošno je bilo čudenje mej poslušalci nad to nadebudno deklico. Zares prav od srca ji čestitamo k toliki muzikalični izurjenosti v njeni dobi.

(V o g r s k i) državni zbornici je bil 13. dec. veličanski pretep. Poslanci vladi nasprotne stranke napadli so z raznim orodjem novo straž, ki naj bi varovala red in mir v zbornici, in jo vrgli ven. Vojaštvo je pripravljeno na vse.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
15. decembra 1904)

Tudi moški so radi lepi

V letu dni se je prodaja kozmetike za moške potrojila — Skrb za obraz

Časi, ko je bil moški obraz podvržen le naravnim zakonom in se ga razen britvice ni dotaknilo kaj drugega, so minili. V svetu močno raste poraba najrazličnejših kozmetičnih pripomočkov za moške, v zadnjem času pa še posebno prodaja in poraba kozmetičnih preparatov za nego kože. Vse več je namreč moških, ki se pred ogledalom zadržujejo skoraj toliko časa, kot so sicer imele pravico le ženske.

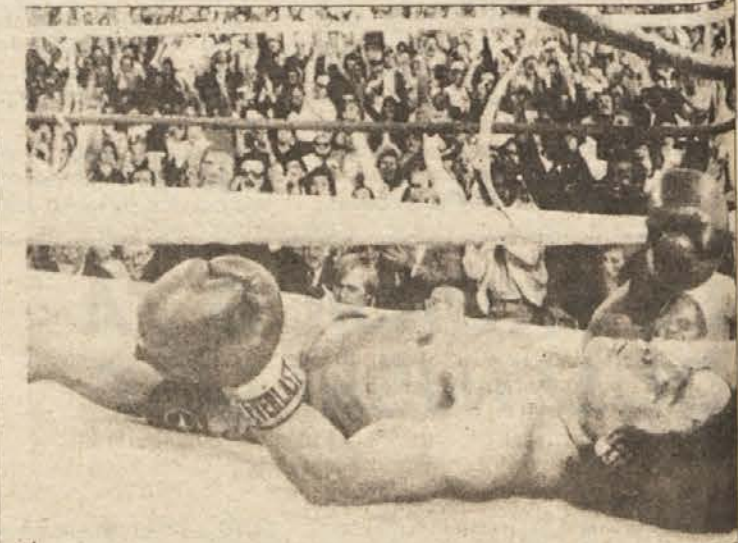
V kozmetični orožarni moških so podobne stvari kot v ženski: tonerji, drage kreme, nanosi za lepote maske, barvila in kozmetični toniki, vlažilci, losioni ipd.

Trgovci, ki zadevo še najbolj poznajo, ugotavljajo, da se je prodaja moških kozmetičnih proizvodov v zadnjem letu kar potrojila, močno pa so se povečali tudi obiski v kozmetičnih salonih za moške.

»Temu bi se moški še pred nekaj leti smejali, dandanašnji pa je kozmetična nega moškega nekaj povsem vsakdanjega,« ugotavljajo trgovci, proizvajalci in porabniki.

Manj pa so nad novostjo navdušeni dermatologi. Priporočajo, da tako moški rod le izgublja denar, kaj haska od tega pa ni. »Gre bolj za upanje kot za pomoč in večina preparatov koristi le enim: tistim, ki te stvari proizvajajo,« pravi dermatolog Arnold Klein.

MIM
(Vir: Time)

Zrtev športa: korejski boksar Duk Kim je obležal na tleh ringa s smrtno poškodovanimi možgani.

Bo boks kdaj prepovedan?

Ameriško medicinsko združenje je zahtevalo, da se prepove boks — Osnovni namen je poškodovati nasprotnika

Mnogi poznavalci športne medicine so sicer pričakovali, da bo vplivno Ameriško medicinsko združenje obsodilo boks kot nevaren šport, le malokdaj pa je verjel, da bo šlo združenje tako daleč, da je pokazalo pred tednom dni, ko so delegati letošnjega letnega srečanja v resoluciji zahtevali, da se boks prepove. Ta organizacija je že večkrat obsodila boks, vendar pa je tokrat zahteva naslonjena na trdne argumente, da »je osnovni namen boksa povzročiti poškodbe«. Dr. Joseph Boyle pravi, da je nerazumljivo, da je boj petelinov z zakonom prepovedan, medtem ko je boj ljudi v ringu zakonit.

Združenje je lani opravilo obsežno študijo, na osnovi katere so strokovnjaki dokazali, da ima boksanje škodljive zdravstvene učinke na udeležence. Dobrih 15 odstotkov poklicnih boksarjev je utrpelo poškodbe možganov, kiso najresnejše in za zdravje športnika najusodnejše, da vseh ostalih, manj težkih poškodb niti ne omenjamo. Očitno se je tudi pokazalo, da je boksaški ring nevaren, leta 1982, ko je v borbi umrl korejski boksar Duk Koo Kim.

Poznavalci ameriškega poklicnega boksa pravijo, da je združenje začelo dolgo in težko borbo. V ozadju poklicnega boksa se namreč skrivajo močni interesi, saj ta športna dejavnost prinaša mnogim velike dobičke. Tako je malo verjetno, da bo zahteva po prepovedi boksa naletela na odprta ušesa. Več možnosti je v dolgotrajnem izobraževanju javnosti. Če se bodo številni ljubitelji boksa, ki zdaj polnijo blagajne, zavedali, kdaj kruto in v bistvu nešportno dejavnost podpirajo z obiski, potem bo morda nekoč ob vse manjšem obisku upadeli tudi finančni interes in poklicni boks bo takšen, kot je zdaj, izginil z ringa.

Zagovorniki »plemenite večine« pravijo, da je v boksu manj težkih poškodb, kot jih je v poklicnem hokeju na ledu ali ameriškem nogometu (podoben je rugbyju). Vendar pa pozabljajo, da hokejski igralci in rugbyjaši ne stopijo v športno arena z namenom, da bi nasprotnika poškodovali in ga izločili, čeprav tudi do tega prihaja, a je zunaj osnovnim namenom in pravil igre.

NAGRADA V MAVČIČE

Za uspešno rešeno malo nagradno križanko je žreb izmed lepega števila reševalcev izbral in nagradil LUDVIKA GLAVAČA iz Mavčič s knjižno nagrado. Po pošti smo nagrajencu že poslali knjigo humoresk znanega dolgozejničarja Tonija Gašperiča, ki zna posmehljivo, a zato morda še toliko bolj krvavo zares priščeniti prenekatero našo slabost. Upamo, da se bo nagrajenec ob branju lepo zabaval. Današnja križanka rešite in pošljite rešitev najkasneje do 28. decembra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA. Žreb bo izbral dobitnika čudovite knjižne novosti Mladinske knjige, izbora najlepših novel Miška Kranjca z ilustrativnimi fotografijami njegovega sina Miška.

Upanje je izvor vseh velikih dejanj in vseh velikih grehov.

I. CANKAR

Glas lepote govori po tihem.

F. NIETZSCHE

Pravo in stanovito srečo utemeljuje toplo srce le v soglasju s hladno pretresajočim duhom.

J. TRDINA

Pravičnost je debelorita počestnica!

H. KONSALIK

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

DL	PTICA PEVKA	MIT. LOVEC	IZNAJOD-TEJ BINAMIJA	JUGOSLO-VANSKA LJUDSKA ARMADA	GERM. MIT. OREL	DL	MIT. POD-ZEMELJSKA REKA	RACMAN	M. IME
Z. IME						PRIPADNIK SLOVAN-SKEGA NARODA			
TOKOVNI ODJEMNIK						HIMALAJ-SKA KOZA FR. PISATELJI			
PRODAJALNA RIB									
SV. PIS. OSEBA VOZ S PLOVILOM					DOMAČA ŽIVAL	CLOVEK Z VELIKIMI OČMI PANJ			
DL	PAPEŽEVA KRBNA	ST. GR. POTUJOČI PEVEC GLASLO STRANKE		INDONEZ. LUKA	CASSIUS CLAY HUNSKI KRALJ		GR. MODRIJAN	SORAZ-MERNI DEL	AFRIŠKI VOJAK
MERA ZA TLAK				DOMAČE Z. IME					
REDKEJSE Z. IME				FIGURA PRI ČETVORNI ORGAN VIDA		PRETEP			
TUR. VELIKAS				TRNEK IVAN MESTRO-VIC		SPIS			
PRIVRZE-NEC RADI-KALNE STRANKE						STRELNO ORODJE RENJ			
VETRANICA					GR. OTOK				
									OBRATNIK LESNE STROKE

Temna bodočnost za grmičarje je nadaljevanje temne preteklosti.

Ljudstvo na robu propada

Žalostno življenje Grmičarjev "domovini" — Tisočletno lovsko-nabiralno kulturo bo požrl turizem

Grmičarji, eno od najstarejših ljudstev sveta, ki živi dandanes v puščavi Kalahari na jugu Afrike, so nekdanj posedovali ogromna ozemlja precejšnjega dela črnega kontinenta. Toda črna plemena in beli osvajači so jih zrinili v puščavo Kalahari, kjer drugi niso mogli živeti. Grmičarji pa so se zaradi svoje izjemne trdoživosti in legendarne lovske spretnosti obdržali tudi tu. Stoletja so blodili naokoli za hrano, si kopalj majhne vodnjake z golimi rokami in ohranjali eno najstarejših kultur lovsko-nabiralnega značaja. Zdaj pa jim grozi, da bodo popolnoma izgubili svojo kulturno identiteto in najbrž izginili.

Že zdaj so bili stisnjeni na ozemlje, katerega le tretjina je primerna za življenje, za njihov način življenja pa je bilo sploh premajhno. Če se bodo uresničili načrti južnoafriške vlade, pa bodo izgubili še to tretjino. Pregnani bodo v predele brez vode ali pa se bodo morali prepustiti civilizaciji in se zaposliti kot najemniški vojaki, najslabše plačani delavci in podobno. Na njihovem ozemlju namreč nameravajo urediti naravni rezervat za turiste. Le nekaj redkih grmičarjev bi v njem služilo kot lovski in turistični vodiči, oblečeni v živalske kože, skratka kot žive razglednice.

Propad se je začel ob koncu 19. stoletja, ko so jih začeli neusmiljeno preganjati beli naseljenci. Lovili so jih in pobijali za zabavo in jih neusmiljeno izganjali z njihovega ozemlja. Nasilno so jih zaposlovali v rudnikih, prepovedali so jim uporabo loka, kar je pomenilo, da so jim onemogočili tradicionalni način preživljanja. Nasilje je vse grmičarje pognojalo iz južne Afrike, okoli 30.000 jih je os-

Zgodovinska skušnjava je velikokrat bogato nagradila največjega lumpa in pustila irpeti ter žalostno umreti največjega pravičnika.

V. OŠLAK

Zakaj neki naj bi človek vse vedel in vse razumel?

B. ZUPANČIČ

Vsaka odločitev je strašna, kadar misliš o njej.

A. GIDE

Obraz na Marsu

Šele zdaj je iz ameriških vesoljskih krogov pricurjela vest, da je avtomatska vesoljska sonda Viking, ki je leta 1976 fotografirala površje Marsa, odkrila nekaj presenetljivega. Kot trdi Richard Hoagland, so kamere na Vikingu zabeležile ogromen obraz, vklesan v kamen, dolg nekaj kilometrov.

Poleg tega presenetljivega odkritja naj bi kamere odkrile tudi nenavadne formacije tal, ki naj bi predstavljale ostanke starodavnih mest.

Ker je nesporno dokazano, da planet Mars ni primeren za življenje, je mogoče poiskati odgovor na vsekakor skrivnostno vprašanje, od kod vklesan obraz na Marsu, v teoriji, po kateri naj bi naše osončje pred tisočletji obiskala inteligentna bitja z drugih svetov.

Koliko je resnice in koliko sta na delu slučajnost in domišljija, bomo zvedeli najverjetneje šele tik pred koncem tega tisočletja, ko naj bi po načrtanih programih v Marsovo orbito priletela sovjetska vesoljska postaja. Do takrat pa, verjemi, kdor hoče in more.

MIM (Vir: Newsweek)

Benetke brez gondol

Plastičnih ne marajo, pravih pa je malo

Vse kaže, da se bo redkim živalskim vrstam, ki jim grozi izginotje, pridružila tudi slavna beneška gondola. Po podatkih beneške občine je v tem svetovno znanem mestu samo še 450 gondol, večino od njih pa je zob časa že pošteno zglodal.

Nič hudega bi ne bilo, če bi gondoljerji odslužena plovila lahko zamenjali za nova, vendar je do nove gondole zelo težko priti, ker jih preprosto ni dovolj in še zelo drage so. To svetovno znano beneško plovilo izdelujejo iz osmih različnih vrst lesa, ki ga pripravijo po posebnih postopkih. Zahtevna je tudi izdelava vseh potrebnih okraskov. Skratka, gondolo lahko izdelate le izkušeni mojster. Prav teh pa je v vseh Benetkah samo še četverica in prav vsi štirje mojstri so stari več kot 70 let. Mladih Benčanov to delo ne mika, raje vozijo gondole in si tako služijo denarce.

Neka tovarna je predlagala, da bi začeli izdelovati gondole iz plastike, vendar so to zamisel mestni očetje z ogorčenjem zavrnili. Plastična gondola bi bila po njihovem mnenju žalitev za slavne Benetke.

Zato so osnovali posebno združenje, ki bo organiziralo posebno šolo za izdelavo gondol. Pouk na tej šoli naj bi se začel že prihodnji mesec.

IGNAC JEREB Koroška Bela

15 TOMO KRIŽNAR MOJE AFRIŠKE POTI

Sam ne vem, kako so našli zračni taksi, ki ga je najel sudanski geograf, da bi letel v Malakal.

Iz zraka še zadnjič vidim arest in postopajoče zelene uniforme, potem vse skupaj požre savana. S te višine je zemlja videti kot oguljena kamelja koža. Tam na desni je zakajeno, vidi se tudi ogenj, kmalu bo konec sušne dobe in pastirji požigajo svoje neskončne pašnike, da bi z dežjem, ki bo kmalu prinesel življenje, pognojili nežno zelenje. Opazim tudi orjaškega noja, kot iz slikanice vzetega, ki urno prečka obzorje. Kdo ve, kam teče? Te močne velike ptice so najhitrejši tekači na zemlji. Mesa nimajo kaj prida, love jih zaradi bahavega perja. Po več dni jih preganjajo zato, da se lahko kaka dama gov na severu okiti in baha s tujim perjem. Ponosni divji noj mora pasti zaradi stare ošabne godi.

Potem se podoba sveta pod letalom začne spreminjati. V zlato rjavi se pokažejo zelene lise. Vse več jih je. Ne vem, od kod se pojavi tudi voda. Od ene do druge strani obzorja je že vse temno zeleno. Pod nami je z visoko mokro travo poraslo nizko močvirje, brez gora in dreves. Pod nami so močvirja Nila, največja gnojna jama na svetu.

Čisto nizko letimo, ko zagledam čredo slonov. Do kolen stojijo v močvirju in se gugajo, stari, mladi, najmanjši. Cela čreda v enakem ritmu se guga naprej in nazaj... Uživajo!

Tu in tam opazim ozke izhojene potke, ki vodijo sem in tja. Na številnih vodnih poteh najdem ribiče. Goli krmarijo z dolgim kolom dolge drevake proti skupini okroglih koč iz slame. Ljudje obračajo glave, nam gledajo v obraz, tečejo za nami. Najmlajši jokajo. Psi v besnem laježu skačejo po meter visoko. Potem smo spet čisto sami. Brnimo naprej proti zelenim meglicam krivega obzorja.

Pravzaprav o teh krajih ni težko pisati. Tako malo stvari je tu na prostranstvih.

Na potovanju sem kot otrok, ki v igri odkriva nove in nove pustolovščine. Več barv, več luči, več življe-

nja... Potovanje je življenje pod več sonci... In kolikokrat so mi rekli: »Doma bodi, tu ti je dobro, tu imaš vse...«

Ob srebrni, z luño obsijani reki se pokaže mesto. Malakal, komercialno in strateško pomembno mesto, središče spodnjega Nila. Iz zraka je videti kot ogromno odlagališče stare pločevine. Zarjavela od pekočega sonca in od tropških nalivov razrte strehe, po strani viseči električni drogovci s povešenimi žicami, prekopane jamaste ulice, polne luž in gnjivih kupov odpadkov.

V pristanu je vse črno ozkih drevakov, z bombažem preobloženih splavov in večnadstropnih lesenih barkač. Vse, kar plove po Nilu gor ali dol, se ustavi tu. Malakal je na tri tedne dolgi plovbi navzgor v obmejno Jugo eno tistih redkih naselij, kjer se da kupiti hrana, bencin, orodje.

Blizu pristanišča je še vedno stara kolonialna bolnica. Vratar je nejevoljen. Pravkar se je nabasal s pasuljem in čebulo in zaprl je s šiluskimi bradavicami ozaljšane oči, ko ga, ves tresoč se od vročice, vržem pokonci. Bruham v sod krvavih obvez in plesnivih tablet, jecljam, zavijam z očmi. V strahu, da ne bom sprejet, se delam še bolj bolnega, kot sem. Dolgo iščeva zdravnika. Angleško govoreči doktor me posluša, vpraša to in ono, nato nekaj nakraka na listek in me pošlje v farmacijo na glavni ulici.

V Malakalu je najvišje poslopje mošeja, najdaljše kasarna, najlepša pa je vsekakor farmacija. Ponoči in podnevi okrašena z razkošnimi večbarvnimi lučmi že na daleč kaže svoj velik pomen za ljudi na robu bolnih močvirij.

Ko se kot pijana senca pojavim iz zaudarjajoče črne ulice, poslovođa s palico v roki skoči preko pulta, prežene moje večno spremstvo kričavi pobalinskih zijal, potem pa prinese stol in naroči čaj.

»Rumene oči imaš«, pravi. »Ne verjamem, da imaš samo drisko, kot piše na receptu, tole bo hepatitis.«

Po dolgem času se pogledam v zrcalo, in res, pri moji veri, beločnici sta rumeni.

»Dohtar ne ve, kakšne barve oči imate belci, ne zameri ljudem, če ti niso povedali, da si rumen. Jaz pa sem bil na obisku pri bratu, ki študira v Jugoslaviji,« pojasnjuje, ko me, držeč za roko, vodi čez luže k drugemu doktorju, svojemu prijatelju. Začneva veliko debato, niti čutim ne, ko mi vzame kri. Čez pol ure zvem, da je v urinu vse narobe. Moji novi dobrotniki me z izvidi pospremiijo nazaj v bolnico.

Kolonialna arhitektura iz starih angleških časov je mogočna in vzbuja strahospoštovanje do tujih oblastnikov. Ta poslopja so si podobna v vseh nekdanjih angleških posestih. Upravne zgradbe, železniške postaje, šole, vojašnice in tudi bolnišnice. Debele, z mahom porasle kamnite stene, votli hodniki in zamrežena okna kljubujejo kot spomeniki. V njih vlada vlažen, zatohel vonj, koraki prazno odmevajo, v želođu imaš moreč občutek, kot bi se najedel postanega krompirja.

V dvorani, kjer ležim na plesnivi, kdo ve kolikokrat prescani slamnjači, je zelo živahno. Vse postelje so polne, veliko bolnikov leži po tleh. Med prehodi, pod posteljami, za posteljami, povsod čepo sorodniki bolnikov. Kričavi, neugnani otroci, kašljajoče stare mame, modrujoči starci. Vroče je in soparno.

Seveda, tudi tu, v malakalski bolnici, ni opaziti pretirane čistoče, vendar sem za afriško dojevanje higijene zdaj že precej otopel. Zadovoljen sem. Prvo noč sem ležal na tleh, zdaj pa imam že posteljo. V veno mi počasi kaplja glukoza in nadvse usmiljene bele nune iz novomodne katoliške sekte so obljubile, da bodo zaklale kokoš in naredile juho, tako, kot jo servirajo porodnicam.

Farmacent je prinesel termoforko ledene vode in obljubil, da se bo pozanimal za prvo letalo proti Kartumu. Po dolgem času začnem živžgati.

Desettonska skala pred hišo

S pobočja nad Stražo se je v petek zjutraj utrgala ogromna skala in pristala pred hišo Jožeta Žigmana — Doklej bomo izzivali nesrečo?

DOLENJA STRAŽA — Vaščanom Dolenje Straže je tudi tokrat ob strani stala sreča, čeprav — tako smo zapisali že v eni letošnjih aprilskih števil — vselej gotovo ne bo tako. V petek zjutraj je namreč pred hišo Jožeta Žigmana priletela skala s prostornino dveh kubikov in povzročila precejšnjo materialno škodo, vendar žrtve na srečo ni bilo.

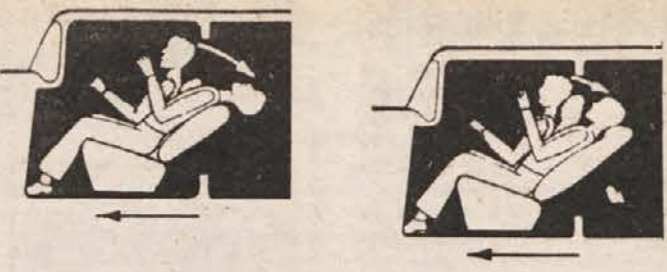
Lahko pa bi bilo tudi drugače. Spomnimo se samo noči na letošnji 10. april, ko jeskala, ki se je prav tako utrgala s pobočja straskega hriba, priletela naravnost v kopalnico stanovanjske hiše Franca Avbarja. Le nekaj metrov stran je v spalnici tisti čas spala vsa družina.

Ob vsem tem je najbolj zanimivo to, da je hrib nad Stražo doslej že večkrat pokazal zobe, saj

se je tudi v preteklosti dogajalo, da je v vas priletela kakšna skala, vendar se je vselej končalo brez hujše nesreče. Po prosti presoji je skala s prostornino dveh kubičnih metrov, ki je v petek treščila pred hišo Jožeta Žigmana, tehtala okoli 10 ton. Kaj lahko naredi takšna kamnita gmota, verjetno ni treba posebno posebej govoriti. Pobočje hriba nad Stražo je s takšnimi nevarnostmi na gosto posejano. Še posebej gozd, kjer je moč malodane na vsakem koraku videti skale, ki grozeče štrlijo iz tal. Da bo nevarnost še večja, se je poleti po Straži pričelo govoriti o predvideni gradnji kamnoloma v bližini hriba; verjetno ni treba poudarjati, kaj bi miniranje pomenilo za že tako razrahljane skale. O rezultatih takrat sprožene akcije glede morebitne gradnje kamnoloma, ko sta bili o nevarnosti, ki preži s hriba, obveščeni novomeška UNZ, občinski komite za urbanizem in razvoj in UIS Novo mesto, ni do danes še nič znanega.

Čeprav je že dalj časa jasno, da rešitev ni prav veliko: skale bo potrebno odstraniti ali pa vsaj zabotohirati in učvrstiti. Če seveda ne želimo še naprej izzivati.

B. B.

»Novost« za voznike Privezani v novo leto

Le še 11 dni do obvezne uporabe varnostnih pasov v avtomobilih — Za pozabljivce kazni

»Voznik in oseba, ki se vozi v motornem vozilu, v katerem so vgrajeni varnostni pasovi, morata biti privezana z njimi, dokler vozi vozilo v prometu na javni cesti. Voznik in oseba, ki se med vožnjo v motornem vozilu ne privežeta z varnostnimi pasovi, se kaznujeta za prekršek takoj na mestu z denarno kaznijo 100 dinarjev. Če je s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec kaznuje z denarno kaznijo od 200 do 500 dinarjev.«

Tako govori 35. člen zakona o temeljih varnosti cestnega prometa, ki bo stopil v veljavo že prve minute bližajočega se novega leta. Smo nanj pripravljeni?

Že od leta 1972 traja akcija, ki naj bi voznike spodbudila k temu, da v svoja vozila vgradijo varnostne pasove, naslonjala za glavo in otroške varnostne sedeže. Štiri leta kasneje pa se je začela obsežna akcija, ki naj bi zagotovila še uporabo varnostnih pasov. Danes, ko razpolagamo že z nič koliko pregledi in kopico statistik, lahko zapišemo, da vozniki novosti niso najbolj sprejeli. Še ne tako dolgo nazaj opravljena anketa je pokazala, da se z varnostnimi pasovi pripenja le 10 odst. voznikov, 50 odst. pa jih pasove uporablja le občasno. Kar slaba polovica je torej šoferjev, ki uporabo pasov zavračajo, pri tem pa se izgovarjajo na morebitne še hujše posledice v primerih prometnih nesreč. Lanski podatki kažejo, da je bilo pri vseh nezgodah s smrtnim izidom na slovenskih cestah privezanih le 12 voznikov in potnikov, pa še od tega je bilo 6 tujcev in 2 zdomca. Še bolj zgovorni so podatki za letošnje prvo polletje: v šestih mesecih je na slovenskih cestah izgubilo življenje 56 voznikov osebnih avtomobilov, le dva pa sta bila pripeta z varnostnim pasom.

POSLEJ PRIPETI — Po nekajletnih akcijah in prepričevanjih je dan, ko se bomo morali obvezno pripenjati z varnostnimi pasovi, tako rekoč pred vrati. Zamujeno se pač ne da nadoknadi in verjetno ne bo malo takih, ki jim bo pripenjanje s pasom prešlo v navado šele, ko se bodo znebili nekaj rdečih bankovcev. Če naša malomarnost in pozabljivost ne bosta imeli hujših posledic...
B. BUDJA

dežurni poročajo

KOLESI IZGINILI — V noči na 11. december je nekdo iz tovorne priklolece Jožeta Golobiča iz Jurke vasi ukradel zadnji levi gumi z obroči. Golobič je s krajo oškodovan za 30 tisočakov. Tatu še iščejo.

LOMIL SMERNIKE IN SNEŽNE KOLE — Med 11. in 12. decembrom je nekdo ob cesti med Mokronogom in Martinju vasjo poškodoval in polomil 19 smernikov ter več snežnih kolov. Lastnik, Novomeško cestno podjetje, je z vandalizmom oškodovan za 10 tisočakov. Razbijača še iščejo.

GROZIL V STANOVANJU — Novomeški miličniki so 14. decembra pridržali do izteznitve 27-letnega Nedža Gojaka, začasno stanujočega v Novem mestu. Mladenič je razgrajal in grozil v stanovanju ter tako motil nočni počitek. Prijavljen bo sodniku za prekršek.

VLOM V VIKEND — Ljubljancan Albin Vodopivec je v nedeljo prijavil miličnikom, da mu je v času med oktobrom, ko je bil zadnjič v vikendu, pa do nedelje nekdo vlomil v počitniško hišo nad vasjo Hrast pri Jugorju. Na srečo storilec ni nič odnesel, vseeno pa miličniki za njim poizvedujejo.

TRAKTOR BREZ NAFTE — Nekdo je iz traktorja Jožeta Udoviča iz Mihovega iztočil 10 litrov nafte. Vozilo je stalo za stanovanjsko hišo, kraj pa je Udovič prijavil miličnikom v nedeljo.

S traktorjem zbil 16-letno dijakinjo

Huda prometna nesreča na cesti pri Ponikvah

PONIKVE — Na lokalni cesti v Ponikvah pri Studencu je prišlo v nedeljo nekaj pred 18. uro do hude prometne nesreče, v kateri je bila hudo poškodovana 15-letna dijakinja Irena Vizler iz Ponikve.

Vizlerjeva je tisti večer skupaj s skupino sošolcev pešala po desni strani ceste proti vasi Arto, nenadoma pa je za njimi pripeljal s traktorjem 54-letni Anton Žnidaršič iz Arta 10. Obstaja sum, da je bil Žnidaršič vinjen, glede na megle in temo je tudi vozil prehitro, tako da skupine mladih ni pravočasno opazil. Ti so se resda potem, ko so slišali, da za njimi vozi traktor, razbežali, odskočila je tudi Vizlerjeva, vendar jo je traktor vseeno zadell in zbil po cesti. Hudo poškodovano so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Na leto 30 smrtnih nesreč Traktor prazni kmetije

Zaradi nesreč s traktorjem vsako leto poškodovanih tudi okoli 70 kmetov — Od kod kabine za starejše traktorje?

Je to zgolj statistika, če zapišemo, da vsako leto ostane poprečno kar trideset slovenskih kmetij brez gospodarja, ker je ta izgubil življenje pod traktorjem, da vsako leto poleg tega zabeležimo še blizu 70 hudo poškodovanih kmetov? Davek, ki ga pobira uporaba kmetijske mehanizacije na podeželju, je dosegel stopnjo, ki malodane ne zagotavlja kmetu varnosti niti pri vsakodnevnih kmetijskih opravilih.

Povsem na dlani je, da so temu krivi premajhna izkušnost za delo s tovrstnimi stroji, nepravilno ravnanje, nepoznavanje morebitnih nevarnosti. Prav čudno zagotavlja, s kakšno lahkomišelnostjo smo letošnja pomlad velikodušno delili dovoljenja za vožnjo traktorjev vsem, ki so imeli opravljen izpit B kategorije brez vsakega preverjanja znanja. Mar lahko od takšnega voznika na traktorju pričakujemo, da bo pravilno usposobljen za vožnjo ali vsaj seznanjen z varno uporabo traktorjev in ostale kmetijske mehanizacije? Časopisje, ki kar naprej prinaša vesti o nesrečah pri delu s traktorjem, temu ne pričuje.

Težko bo karkoli spremeniti čez noč. Morebiti je prvi korak k večji varnosti določilo republiške cestne zakonodaje, ki posledično določa, da morajo vozniki traktorja pred pridobitvijo vozniškega dovoljenja opraviti še tečaj o varnem delu s traktorjem in priključki, prav tako pa ta zakon določa, da morajo biti letos izdelani traktorji obvezno opremljeni z varnostno kabino, vsi ostali, izdelani pred letom 1984, pa morajo biti z njo dodatno opremljeni do konca prihodnjega leta. Se pa že zdaj sprašujemo, kdo bo te varnostne kabine ali loke izdelal in kdo traktorje z njimi opremil? O vsem tem namreč doslej ni še nihče razmišljal, kaj šele ukrepal. Menda nismo sprejeli zakon zaradi zakona?

B. BUDJA

SIN OBSTRELIL OČETA

LOKVE — V nedeljo so v novomeško bolnišnico pripeljali 39-letnega Latifa M. iz Loke pri Črnomlju. Ugotovljeno je bilo, da je Latifa po nesreči ustrelil njegov šestletni sin, ki se je igral s predelano raketno pištolo. Lovski naboj je očetu poškodoval hrbet.

Razbijači pred sodnikom

Ker so se kesali in pristali na poravnavo škode, za poškodovanje tuje stvari le pogojno kaznovani

KOČEVJE — Pred kočevsko enoto temeljnega sodišča Ljubljana so bili 11. decembra obsojeni fantje, ki so 4. aprila 1981 temeljito poškodovali družbeni dom v Željnah. Ob odhodu dveh fantov k vojakom so na poslovnem večeru razbili vsa okna, lestence, žarnice,

inventar, steklenice, vrata, peč in celo gramofon ter pomazali pod in stene.

Dejanje sta v glavnem priznala Mirko Šijanec (22 let) iz Kočevja (priznal je, da je bil pri razbijanju glavni) in Ivan Čampa (26 let) iz Koblarjev (da je razbil 3 steklenice), medtem ko je Viktor Dule (26 let) iz Kočevja zanikal, da bi sodeloval v pretepu, pač pa je dejal, da je pretepače celo miril. Vsi trije so se dogovorili s predstavniki krajevne skupnosti Rudnik Šalka vas, da bodo za uničeno opremo plačali 30.000 din (precej opreme je bilo namreč stare). Zaradi takega sporazuma in ker so storjeno dejanje obžalovali, so bili obsojeni Šijanec na 6 mesecev zapora, pogojno za dve leti, ostala dva pa 3 mesece zapora, pogojno za leto dni. Sodba še ni pravno močna.

J. P.

NA NJIVI NAŠLI MRTVEGA

DOLNJE PIROŠICE — 12. decembra ob 12.30 so na njivi bližje koložova v vasi Dolnje Pirošice pri Brezicah našli mrtvega 75-letnega Franca Pavloviča iz Gornjih Pirošic. Ugotovljeno je bilo, da je Pavlovič dan poprej pešal iz Cerkelj proti domu, v temu pa je najverjetneje zašel, kajti obstaja tudi sum, da je bil vinjen. Na njivi je padel in obležal, kasneje pa zaradi podhladitve tudi umrl. Tuja krivda za njegovo smrt je izključena.

PREDRZNEŽU ŽE NA SLEDI

LESKOVEC — Zaenkrat še neznan storilec, ki pa so mu bojda že na sledi, je 14. decembra okoli 21.30 trkal po oknu stanovanjske hiše 56-letne Rozalije Vizler iz Gorice pri Leskovcu. Vizlerjeva se je trkanja ustrašila in zbežala k sosedu, medtem pa je neznanec skozi okno splezal v spalnico in od tam odnesel možko obleko in pištolo.

KDO JE ZAŽGAL DRVARNICO?

DOLNJE PIROŠICE — V soboto, 15. decembra, okoli 15. ure je prišlo do požara v drvarnici 38-letne Marije Seršen iz Dolnjih Pirošic 15. Na srečo je bil požar pravočasno odkrit in lokaliziran, saj so zublji nevarno ogrozili še bližnje stanovanjsko hišo. Po zbiranju obvestil se je izkazalo, da je ogenj nekdo podtaknil, breziški miličniki pa so storilec že na sledi.

Z avtom trčili v kamnito ograjo

V nedeljo dopoldne huda nezgoda v Novem mestu

NOVO MESTO — V nedeljo dopoldne je prišlo na Kidričevem trgu v Novem mestu do hujše prometne nesreče, v kateri so se poškodovali 26-letni voznik Silvo Bambič iz Dobravnice, 22-letni Igor Štangelj iz Novega mesta, najhuje pa jo je skupil 25-letni Srečko Sirmad iz Gorenje Straže.

Silvo Bambič je v nedeljo vozil osebni avto po Novem mestu in nato po Cesti komandanta Staneta proti cnosmerni ulici na Kidričevem trgu. Pri zavijanju na Kidričev trg je pripeljal v križišče po levi strani in zategadelj s prednjim delom avtomobila trčil v kamnito ograjo ob spomeniku NOB. Vse poškodovance so takoj po nezgodi prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer je ostal v zdravljenju le Srečko Sirmad. Materialno škodo so ocenili na 50 tisočakov.

NAJVIŠJE PRIZNANJE NOVOMEŠKI ŽŠAM

NOVO MESTO — Danes bo ob 16. uri v prostorih zdravilišča v Šmarjeških Toplicah slovesnost, na kateri bodo predstavniki beogradske Politike ekspres svečano podelili plaketo najuspešnejši organizaciji ŽŠAM v Sloveniji. Z letošnjim delom in doseženimi rezultati si je to laskavo priznanje priborila prav novomeška organizacija. Več o tem prihodnjič.

VNOVIČ BREZPLAČNI PREGLEDI AVTOMOBILOV

NOVO MESTO — Tehnična baza AMZ na Otočcu bo tudi letos organizirala brezplačne varnostne teste osebnih avtomobilov, s katerimi bodo odkrili morebitne tehnične pomanjkljivosti vozil. Pregledi bodo 25., 26. in 27. decembra vsak dan med 8. in 18. uro. Za lastnike osebnih vozil je to vsekakor lepa priložnost, da preverijo tehnično brezhibnost svojih avtomobilov.

NA STRANIŠČU OB DENARNICO

ČRNOMELJ — 27-letni Jože Pezdire iz Krasinca je bil minuli petek ob mesečni osebni dohodek. Denar je dvignil na pošti v Črnomlju, nato pa se je odpravil na delo v črnomaljski Belt. Po prihodu na delo je odšel na stranišče in denarnico s preko 28 tisočaki položil na polico nad školjko, ter jo tam pozabil. Ko je izžublo opazil, se je takoj vrnil na stranišče, vendar je denarnico tačas že nekdo odnesel. Kdo, miličniki še ugotavljajo.

TATU ŽE NAŠLI

NOVO MESTO — Delavci novomeške UNZ so prijeli A. G., ki je utemeljeno osumljen, da je 13. decembra ukradel 49-letnemu Antonu Cegljarju z Rebri pri Novem mestu 19.000 din. A. G. naj bi denar odnesel iz kuhinje v času, ko Cegljarja nekaj časa ni bilo v stanovanju.

KDO JE POSEKAL SMREKI?

ČRNOMELJ — 43-letni Adolf Benec z Belčega vrha pri Črnomlju je 13. decembra prijavil tamkajšnjim miličnikom, da mu je nekdo v gozdu ob cesti med Belčim vrhom in Bojanci posekal dve smreki in ga tako oškodoval za najmanj 10 tisočakov. Neznaneča, verjetno »priučena« gozdarja še iščejo.

Pripravljeni na zimo

Zagotovljena vozila, sol in pesek — Stalno dežurstvo — Prvič bodo plužili tudi po Hrvaškem

KOČEVJE, RIBNICA — Po besedah direktorja tozda novomeškega Cestnega podjetja Josipa Abramoviča so tamkajšnji cestarji dobro pripravljeni na zimsko vzdrževanje cest.

V obeh občinah vzdržujejo skupno 56 km magistralnih, 100 km regionalnih in 210 km lokalnih cest. Pozimi bodo za ceste v kočevski občini skrbela 4 vozila za pluzenje in posipavanje, po potrebi pa bo pomagalo še ZKGP s tremi vozili, traktorjem in nakladalci.

NEPREVIDNO HODIL PO TIRIH

LIPNA — Prejšnji četrtek ob 18.40 je prišlo pri železniški postaji Lipna pri Krškem do hude nesreče. 44-letni Nenad Vranič iz Nožičkega pri Srbcu je neprevidno pešal po železniškem tiru, takrat pa je iz smeri Krškega proti Brezicam za njim pripeljal vlak, s katerim je upravljal strojevodja Zvonko Cafuta iz Maribora. Lokomotiva je Vraniča zadela, pri čemer je ta dobil hude poškodbe in so ga prepeljali v novomeško bolnišnico.

NOVEMU MESTU TURNIR ZA DAN JLA

NOVO MESTO — V dvorani doma JLA je bil pred dnevi 4. tradicionalni moštveni šahovski hitropotezni turnir, ki se ga je udeležilo kar 19 ekip. Zmagovalec turnirja, ki ga je pripravil doma JLA in ki ga je odprl starešina Djudovič, je postala ekipa Novega mesta z 59,5 točkami, sledijo pa: Dom JLA Ljubljana 56, tovarna zdravil Krka 55, JLA —starešina Novo mesto 51, SGP Pioneer 50,5, NOVO mesto 49,5, S. O. Metlika 49, ZRVS Novo mesto 46,5, itd. Pokale in priznanja je podelil načelnik doma Dakič.

dalcem. Za ceste v ribniški občini bo skrbelo 7 vozil Cestnega podjetja, nakladalec ribniške Komunale (za območje Svetega Gregorja) in nakladalec Cestnega podjetja (območje Vagovke in Loškega potoka). Cestno podjetje bo v ribniški občini čistilo tudi tako imenovane nekategorizirane ceste, krajevne skupnosti pa bodo čistile svoje trge in parkirišča.

To zimo bodo delavci Cestnega podjetja prvič čistili nekatere ceste na Hrvaškem, in to 12 km ceste od Broda na Kolpi proti Osilnici in 2 km ceste Novi Kot — Stari Kot — Prezid.

Na zalogi imajo že blizu 600 ton (to je 60 odst. predvidene) kaspijske ruske soli, ki je primerna za nižje temperature. Pesek za posipavanje bodo dobivali iz Dobropolj, težava pa je, ker v ribniški občini nimajo zanj primerne skladišča. Denar za nakup tega materiala je delno zagotovljen.

MILAN GLAVONJIČ

KRONIKA NESREČ

KRIVE SO SLABE ZAVORE — Anton Kump iz Dragatuše se je 12. decembra peljal z osebnim avtom iz Črnomlja proti domu. Ko je izven naselja Kanižarica zapeljal v desni nepregledni ovinek, je tam dohitel traktor s prikolico, vendar vozila zaradi prevlekle hitrosti in slabih zavornih ni mogel pravi čas ustaviti in ga je zaneslo na levo stran ceste. Ravno takrat je po njej pripeljala nasproti Ana Rogina iz Stare lipe pri Črnomlju. V hudem čelnem trčenju se je Roginova teže poškodovala in so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 400 tisočakov.

PREHITRO JE VOZIL — 14. decembra se je Miha Keferle iz Zabajka peljal z osebnim avtom po lokalni cesti med Malo Loko in Šentlovcem. V vasi Kratina ga je zaradi neprimerne hitrosti v desnem nepreglednem ovinku zaneslo na bankino, kasneje še na travnik, od koder je trčil v obcestni vsek. Ob nezgodi je iz avtomobila padel 29-letni Janez Keferle iz Zabajka v trebanjski občini in se pri tem poškodoval, tako da so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialno škodo so ocenili na 30 tisočakov.

Preko zime na zadnjem mestu

Sklenjen jesenski del prvenstva v II. zvezni ženski rokometni ligi — Slovenski derbi dna Velenčankam — Novomeščanke pristale na dnu

Novomeške košarkarice so jesenski del prvenstva v II. zvezni ligi zaključile s porazom. V Velenju so orožje položile šele po ogorčeni borbi in tako prav na koncu ponovno ostale na zadnjem mestu na lestvici, kjer bodo morale tudi prezimiti. Res škoda, kajti po prikazani igri v zadnjih kolih si tega mesta gotovo ne zaslužijo.

Slovenski derbi dveh ekip, ki se borita za obstanek v ligi, je prinesel ogorčeno borbo za vsako žogo in na koncu uspeh nekoliko srečnejši ekipe. Velenčanke so resda večji del tekme vodile, polčas zaključile z dvema zadetkoma prednosti, vendar so napotki trenerja Janeza Štruklja med

odmorom očitno zalegli. Novomeščanke so namreč zaigrale še bolj zagrizeno, in čeprav oslabiljene brez Pelkotove in Sitarjeve, rezultat izenačile na 12:12. Do konca pa je takrat manjkalo še več kot 20 minut. V tem času so gostiteljice vendarle zmogle toliko moči, da so izkoristile nekaj napak Novomeščank in srečanje v razburljivi končnici odločile sebi v prid.

Ob zaključku jesenskega dela prvenstva je potrebno zapisati, da je Novomeščanke velikokrat športna sreča zapustila v najodločilnejših trenutkih, poleg tega jim tudi sodniki niso bili posebno naklonjeni. Prav lahko bi se namreč zgodilo, da bi igralke trenerja Janeza Štruklja ta del zaključile vsaj s tremi točkami več, to pa bi tudi pomenilo precej boljše izhodišče pred spomladanskimi odločilnimi boji za obstanek v ligi. Razplet v prvi ligi na srečo kaže, da so drugoligaško družbo zapustila le ena ekipa, to pa je treba iskati med Novim mestom, Velenjem, Zrinjskim, mogoče celo Minelom in Akademcem. Novomeščanke so v najslabšem položaju, za

podvig pa spomladi dejansko ne bi smelo biti spodrsrljavev na domačem igrišču.

B. B.

METLIŠKI SMUČARJI, PRIDITE!

METLIKA — Smučarski klub Metlika bo imel v soboto, 22. decembra, ob 17. uri v učilnici izobraževalnega centra Beti letno skupščino. Novi člani se bodo lahko po skupščini včlanili v klub, vsi pa tudi plačali članarino. Istega dne ob 14. uri se bo v prostorih izobraževalnega centra Beti začel sezam smučarske opreme.

KMALU SE PRIČNE REPUBLIŠKA LIGA

NOVO MESTO, METLIKA — Moški kegljaški ekipe Metlike, letošnjega moštvenega dolenjskega prvaka, in Novega mesta se že nekaj časa zavzeto pripravljata za nastope v drugi vzhodni skupini republiške lige. Tekmovanje se bo pričelo 5. januarja, največ težav pa imajo ta čas Metličani, saj nimajo svojega kegljišča in bodo morali izbirati med nastopi v Novem mestu ali Ivančni gorici.

N. G.

ZADNJE S TOČKO ZAOSTANKA — Po sobotnem porazu proti Velenju so novomeške rokometarice na koncu jesenskega dela prvenstva pristale na zadnjem mestu. Po prikazani igri v zadnjih kolih, ko jim športna sreča ni stala ob strani, so si nedvomno zaslužile boljše izhodišče pred spomladanskimi odločilnimi boji za obstanek v ligi. (Foto: B. B.)

Po soboti za mesto više

Gladka zmaga novomeških odbojkarjev v 9. kolu II. zvezne lige proti Pakracu — V soboto z Metalcem

NOVO MESTO — Kar okoli 300 gledalcev se je v soboto zbralo v novomeški športni dvorani pod Marofom, vendar jih je večina razočaranih odšla domov. Odbojkarji novomeškega Pionirja so namreč v 9. kolu zahodne skupine II. zvezne lige imeli v gosteh ekipo Pakraca, vrsto, ki je v dosedanjih osmih nastopih zbrala enako število točk kot Novomeščani. Že zategadelj je bilo pričakovati enakoverden boj, vendar so gostje prikazali kaj malo odbojarskega znanja, tako da so pionirjevci s povsem poprečno igro, ki gledalcev seveda ni mogla navdušiti, gladko osvojili novi dve točki.

Le slabih 60 minut je bilo potrebnih, da so novomeški odbojkarji strli odpor gostov, ki so se, kot kaže, že vnaprej sprizajzili s porazom. Novomeščani, za katere je ponovno zaigral Primc, so pokazali dobro igro, ki gostom ni dajala niti najmanjšega upanja na morebiten uspeh. Navsezadnje kaže to tudi podatek, da so gostje v vseh treh nizih osvojili borih 23 točk.

J. BLAS

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

rokomet

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 11., ZADNJE KOLO: VELENJE — NOVO MESTO 21:18 (12:10)

NOVO MESTO: Jerman, Simončič I., Zupančič, Jakše 4, Kramar I., Gedler 3, Kastelic, Mršnik 9, Udovč.

KONČNA LESTVICA JESEN-SKEGA DELA: I. Dinamo 18, 10. Velenje 7, 11. Zrinjski 4, 12. Novo mesto 3.

V prvem spomladanskem kolu igrajo Novomeščanke v gosteh z Zrinjskim.

košarka

I. SKL, moški, 7. KOLO: KOPER — NOVOLES 84:97 (35:44)

NOVOLES: Peljahn 8, Cerkovnik 15, Lalič 16, Bajc 11, Seničar 8, Krnjak 17, Bunc 20, Adamič 2.

LESTVICA: I. Ilirija 10 točk, 4. Novo mesto 6.

V 6. kolu igrajo Novomeščanke ponovno doma, tokrat s Salonitom.

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, zahod, MOŠKI, 9. KOLO: PIONIR — PAKRAC 3:0 (7,9,7)

PIONIR: Vernig, Gregurek, Prime, Kosmina, Brulec, Babnik, Petkovič, Smrke, Škrbe, Berger, Pečar.

LESTVICA: I. Fužinar 16 točk, 6. Pionir 10 točk.

V prihodnjem kolu potujejo Novomeščani v Sisak k Metalcu.

I. SOL, ženske, 8. KOLO: PALOMA BRANIK ml. — KOČEVJE 3:1 (-9, 1, 12, 9)

KOČEVJE: Drobnič, Kljun, Kočevar, Levstik, Piškur, Turk, Uran.

LESTVICA: I. Ljubno 16 točk, 7. Kočevje 4.

V naslednjem kolu igrajo Kočevke doma s Triglavom

Neutrudna »zbiratelja« pokalov

Zakonca Legan že lep čas zapisana kegljaškemu športu

KOČEVJE — Kar premajhen je prostor v hiši Leganovih v Podgorski ulici za vse pokale, medalje in priznanja, ki jih je ta zakonski par prejel ob številnih uspešnih nastopih na raznih kegljiščih. Levji delež trofej pripada Kristini, članici kočevskega kegljaškega kluba.

«Z možem resno razmišljava, da bi vsem tem priznanjem namenila še en prostor, saj navsezadnje še nisva rekla zadnje besede v kegljaškem športu,» pravi z nasmehom na ustih 52-letna gospodinja, ki je temu športu zapisana že preko 10 let.

«Škoda le, da se nisem kegljanju zapisala že prej, vendar so otroci zahtevali svoje. Šele ko so odrasli, sem se pridružila možu, ki je prav tako dolgo let član kočevskega kluba, precej časa pa je bil tudi trener ženske ekipe. Lahko rečem, da mi je kegljanje prineslo veliko veselih trenutkov. Letos sem bila na posamičnem prvenstvu ljubljanske regije trinajsta, kar je bilo dovolj, da sem nastopila na republiškem prvenstvu za posameznice v Mariboru. Tam sem zasedla 11. mesto in le 5 podrtih kegljev mi je manjkalo za nastop na državnem prvenstvu. Postavili so me za rezervo, sreča pa je hotela, da sem lahko vskočila v ekipo. S svojim nastopom v Cazinu, kjer so kegljale najboljše jugoslovanske kegljavke, sem lahko izredno zadovoljna, še posebej z rezultatom, 821 podrtimi keglji.»

Škoda je, da kegljaški šport v mestu ob Rinži med ženskami nima najbolj rožnate prihodnosti, saj je mladi deklet, ki bi se odločile za ta lepi in privlačni šport, zelo malo. Včasih je bilo kegljanje privilegij moških, danes je to povsem drugače.

«Na kegljišču se sprostim, in nič čudnega, če sem se odločila, da bom kegljala, dokler bom zmogla. Konec koncev tudi zaradi številnih osvojenih trofej, veliko sva si jih priigrala prav z možem v igri zakonskih dvojic. Šport nama je obema v veliko oporo.»

M. GLAVONJIČ

OD LETALCEV K TERITORIALCEM — Prehodni pokal športnih iger v čast dneva JLA v Posavju je v soboto v Sevnici od lanskih zmagovalcev — letalcev prevzel vodja krške ekipe Ernest Breznikar (na desni). (Foto: A. Železnik).

Pokal Krčanom

Posavske igre v čast JLA

SEVNICA — Tukajšnji športniki so bili v soboto gostitelji tradicionalnega srečanja posavskih športnikov, ki je vsako leto v drugi občini pred dnevom JLA. Strelci so tekmovali z zračno puško na novem strelišču na občini, šahisti v Lisci itd.

V skupni uvrstitvi je letos zmogala ekipa Krškega, ki je od lanskega zmagovalca, garnizije Cerklje, tudi prejela prehodni pokal.

Drugi so bili Sevničani, 3. Cerklje in 4. Brežice. V posameznih disciplinah so zmagali: v kegljanju in namiznem tenisu Sevničani, v šahu in streljanju Krško (s Sevničani so imeli enak rezultat, zmagovalca je odločila ena desetka več), v odbojki pa Cerklje.

A. Ž.

MLADINCI INLESA PRVAKI SRS!

RIBNICA — Mladi rokometarji ribniškega Inlesa so pred dnevi ponovili lanski uspeh in ponovno osvojili naslov najboljših ekip v Sloveniji. Na turnirju v Sežani so po boljšem streljanju sedemmetrovk v finalni tekmi premagali Šoštanj s 15:13, pred tem pa še ekipe Jadrana in Slovana. Najboljši igralec turnirja je bil Ribničan Tomaž Ilc. S to zmago so si inlesovci priborili pravico do nastopa na državnem prvenstvu.

M. G.-č.

TEKMOVANJA ZA DAN JLA

RIBNICA — Komanda ribniške garnizije je v počastitev dneva JLA pripravila v sodelovanju s tamkajšnjimi delovnimi organizacijami vrsto športnih srečanj. Nastopilo je 12 ekip, v kegljanju so zmagali Kočevci, namiznem tenisu prav tako Kočevje, v šahu ekipa ZRVS, v streljanju s pištolo VP 1298 Ribnica in v streljanju z zračno puško vnovič Kočevje. Ze v nedeljo bo v Ribnici ekipno srečanje med šahisti in kegljači.

M. G.-č.

NOVOLETNI TURNIR

NOVO MESTO — Športno društvo »13. maj« Novo mesto organizira odprti novoletni turnir v malem nogometu, ki bo 29. in 30. decembra v športni dvorani. Pismene prijave pošljite na naslov Športno društvo »13. maj« Vrhovčeva 18, Novo mesto, pristopnina znaša 2.500 din in jo nakažite na žiro račun ŠD 52100-678-14307 do četrtka, 27. decembra. Takrat bo tudi žrebanje ekip ob 17. uri v prostorih gostišča Loka. Informacije dobite po telefonu 25-741 ZTKO Novo mesto. Prve tri ekipe bodo dobile pokale, najboljši igralec, strelce in vratar pa nagrado.

Odločile štiri

Plantanove trojke

Zmagi Novolesa in Novomeščank — Tudi dekleta 4.

Če je četrto mesto Novolesovih košarkarjev po 7. kolu prvenstva v I. republiški ligi pričakovano, tega nikakor ne moremo trditi za enak dosežek novomeških deklet po petih kolih I. ženske SKL. Tri zaporedne zmage so igralke Andreja Šveta popeljale pod sam vrh lestvice, česar niso pričakovali niti največji optimisti.

Košarkarice Novega mesta so si zmago nad Mariborom priborile z dobro obrambo in odličnim skoki pod košema. Mariborčanke so se namreč odločile za hitre protinapade in največ preko njih vseskozi ogrožale vodstvo domačink, ki so imele sredi prvega polčasa že 12 točk prednosti. Ogorčen boj pa se je pričel v drugem delu, ko je najprej morala zaradi petih osebnih napak iz igre Dragmanova, zaradi utrujenosti pa je odšla na klopi še Bunčeva. Gostje so v teh minutah zmanjšale razliko na vsega 3 točke, v 39. minuti pa celo povedle za točko. V igro je takrat znova vstopila Bunčeva, najboljša igralka srečanja, domačinke so dosegle še dva koša, kar je bilo dovolj za težko, a zaslužno zmago.

Fantje so tokrat gostovali v Kopru in brez večjih težav osvojili načrtovani točki. Čeprav je Novolesova zmaga, sodeč po rezultatu, prepričljiva, pa trener Jože Splichal ne more biti zadovoljen z igro, saj poročila iz Kopra govore, da se imajo gostje za zmago zahvaliti predvsem svojemu kapetanu Plantanu, ki je v odločilnih trenutkih srečanja kar štirikrat zadec za tritočke.

PUCELJ PRVAK ZA LETO 1984

NOVO MESTO — Skupni zmagovalce hitropoteznih turnirjev SK Novo mesto za letošnje leto je Jože Pucelj, ki je iz 10 nastopov zbral kar 433,32 točk, sledijo pa: Stokanovič 344,54 (9 nastopov), Milič 330,62 (10), Kastelic 307,24 (6), Škerjil 303,70 (8), Božovič 281,80 (9), Luzar 256,63 (6), Ščap 234,92 (10), Avsec 224,85 (10), Šušnjar 210,06 (10), Rudman 201,02 (8) itd.

Vse, ki jih veseli delo na železnici, obveščamo, da bomo organizirali

tečaj za sprevodnika na vlaku

Pogoji za sprejem so:
— končana poklicna šola — program IV. stopnje zahtevnosti
— starost do 30 let
— znanje slovenskega jezika
— zdravstvena in psihofizična sposobnost v skladu s pravilnikom o posebnih zdravstvenih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati železniški delavci, ki neposredno sodelujejo v železniškem prometu.

S pričetkom tečaja boste sprejeti v delovno razmerje pri tozda za promet Ljubljana. Po določenem času uspešnega dela imajo kandidati možnost za napredovanje oziroma dodatno izobraževanje. Približni osebni dohodek na delih in nalogah sprevodnika znaša 38.000 din. Železničarji in njihovi družinski člani imajo posebne ugodnosti pri prevozih z vlakom doma in v tujini. Prijave sprejema kadrovska služba tozda za promet Ljubljana, Trg OF 7, 15 dni po objavi.

814/51-84

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST BO IZHAJAL POSEBEJ

Skupščinski Dolenjski list (SDL), v katerem družbenopolitične skupnosti sedmih občin objavljajo raznovrstno uradno gradivo, že 21 let izhaja kot priloga Dolenjskega lista, in sicer v celotni nakladi tega časopisa. Tak način izdavanja SDL že dlje časa precej gromotno obremenjuje poslovanje naše časopisne hiše, zaradi omejenih možnosti tiskanja so nevedčnosti tudi pri urejanju Dolenjskega lista, kar navsezadnje najbolj občutijo naročniki objav, ki morajo pogosto (pre)dolgo čakati na izid SDL.

Iz več razlogov smo se odločili, da bomo od januarja 1985 dalje SDL izdajali posebej, v manjši nakladi, le za tiste, ki to želijo, s to našo odločitvijo pa soglašata tudi izdajateljki svet Dolenjskega lista. Vse družbenopolitične skupnosti in organizacije, delovne organizacije, društva in drugi, ki za Dolenjski list plačujejo dvojno naročnino, bodo še naprej prejemali SDL, ne da bi se morali nanj posebej naročiti, preostali, ki želijo prejemati SDL (pri tem mislimo na odvetnike, obrtnike in druge bralce Dolenjskega lista), pa naj izpolnijo spodnjo naročilnico in jo pošljejo na naslov: Dolenjski list, 68000 Novo mesto, Germova 3. V prihodnjem letu bo izšlo okoli 25 števk SDL, letna naročnina znaša 250 din, posamezni izvod, ki bo tudi v prosti prodaji, pa bo stal 10 din.

Uredništvo Dolenjskega lista

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

NAROČILNICA

Ime in priimek:

Kraj, ulica, hišna številka:

Datum: Podpis:

KRKA — TOZD ZDRAVILIŠČA IN KRKA HOTEL GRAD OTOČEC

sta vam pripravila prednovoletna kolektivna praznovanja po ugodnih cenah. Kvalitetna hrana z vsemi značilnostmi posameznih kuhinj, pristna dolenjska vina in plesna glasba naših ansamblov vas bodo zagotovo pripeljali v prijetno novoletno razpoloženje.

Informacije in rezervacije recepcija: Zdravilišče Dolenjske Toplice — Tel. 85-730 Zdravilišče Šmarješke Toplice — tel. 84-030 Hotel grad Otočec — tel. 21-830 Hotel Kandija — tel. 22-410

Vabljeni!

SGP »Pionir« — tozd MKI

objavlja prosta dela in naloge:

— 1 rezkalec — KV
— 2 strugarja — VK

Pogoj je končana poklicna šola ustreznе stroke.

Vloge sprejema 15 dni po objavi oglasa SGP »Pionir« — tozd MKI, kadrovska služba, Kettejev drevored 37, Novo mesto.

821/51-84

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 21. XII.

9.00 ZIMSKI ŠOLSKI SPORED: TV koledar Nacionalni parki, Risanka, Sedmi kontinent, Smogovci
10.30 POROČILA
10.35 TV V ŠOLI: Zgodovina, Risanka; Planet Zemlja, Igra na kotlakah, Risanka, Teorija književnosti, Razumevanje govora in teksta
17.05 — 00.15 TELETEKST
17.20 POROČILA
17.25 PREDSTAVLJAMO VAM BIG BAND TV NOVI SAD
17.55 ZA MANO, MULCI, madžarska otroška serija
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 ZDRAVIČNE VODE: PORTOROŠKE TERME, izobraževalna serija

19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 ARMADI ZA PRAZNIK, prenos prireditve ob dnevu JLA
21.15 VČERAJ ZA JUTRI: Jugoslovanski mozaik, dokumentarna oddaja
21.55 NE PREZRITE
22.10 DNEVNİK
22.25 ARABESKA, ameriški film

DRUGI PROGRAM

17.10 Test — 17.25 Dnevnik — 17.45 Pustolovščina: Pionirski pohod — 18.15 Pisma — 18.45 Ansambel Ili-džanke — 19.30 Dnevnik — 20.00 Drugo jugoslovansko baletno tekmo-vanje — 20.45 Zagrebška panorama — 21.00 Porota — 22.10 Manon 70 (francoski film)

TV ZAGREB

17.30 Video strani — 17.40 Poročila — 17.45 Pustolovščina — 18.15 TV koledar — 18.25 Kronika občine Reka — 18.45 Tribuna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Armadi za praznik — 21.20 Šogun — 22.10 Dnevnik — 22.25 Kul-tura srca

SOBOTA, 22. XII.

7.45 — 13.00 in 14.45 — 22.55 TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 ZBIS — J. Ribičič: NANA, MA-LA OPICA, otroška serija
8.20 PEDEŃZEP
8.50 PEŠEC V AVTU, otroška serija
9.10 PUSTOLOVŠČINA: V DOMO-VINI DEKLICE HEIDI, otroška oddaja
9.35 A. Ingolič: MLADOST NA STO-PNICA, mladinska nadaljevanka
10.05 ČUDEŽI NARAVE: AMERIŠKI LOS, kanadska poljudnoznanstvena serija
10.25 VČERAJ ZA JUTRI: TEKMO-VALNA NEMA, dokumentarna oddaja
11.05 LJUDJE IN ZEMLJA, ponovi-tev
12.00 SPOZNANO, NEZNANO, od-daja o znanosti
12.55 POROČILA
15.00 NEZNANI CHAPLIN: SKRI-TI ZAKLAD, angleška nadaljevanka
15.55 POROČILA
16.00 VATERPOLO — PARTIZAN: JADRAN

17.00 PJ V KOŠARKI — PAR-TIZAN: CZ
18.30 ČUDEŽI NARAVE: Živali sve-ta, kanadska poljudnoznanstvena se-rija
18.50 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 VELIKI BELI UP, ameriški film

Gre za izsek življenja prvega velikega črnopoltega boksarskega šampiona Jacka Johnsona, za njegovo kralje-vanje v boksarskem ringu leta 1910 in za njegovo ljubezensko zvezo z belopolto žensko, ki je bila v tistem času pa tudi kasneje praktično nemogo-ča, kazniva in deležna obsodb tako s strani belcev, kot črncev. Režiserja Ritta bolj kot junakova uspešnost v ringu zanima njegova osebnost, osebnost človeka, ki se je bil pripravljen upreti družbenim konvencijam in prepovedim, ki je vseskozi poskušal ohraniti človeško dostojanstvo in pravo do svobode. V takšni neenako-pravni borbi posameznik seveda ne more zmagati, niti kot človek niti kot šampion.

21.40 ZRCALO TEDNA
22.00 ANDREJ IZ STRAŽIŠČA, za-bavnoglasbena oddaja
22.50 POROČILA

DRUGI PROGRAM

15.00 Srečno Kekec (slovenski film) — 16.30 V kraljestvu sanj — 17.30 V. Radovič: Husinska vstaja (TV drama) — 19.00 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ulični pevci — 20.30 Dokumenti našega časa — 21.15 Poročila — 21.20 Športna sobota — 21.45 Ironija usode (1. del sovjetskega filma) — 22.40 Poczija

TV ZAGREB

9.00 Zimski šolski spored — 14.45 Sedem TV dni — 15.15 Vojaški orkester Zagreb — 15.45 Poročila — 15.50 TV koledar — 16.00 Vaterpolo Partizan: Jadran — 17.00 Košarka Partizan: CZ — 18.30 Živeti z naravo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Film — 21.45 Dnevnik — 22.00 Za konec tedna

NEDELJA, 23. XII.

8.25 — 13.05 in 14.10 — 22.30 TELETEKST
8.40 POROČILA
8.45 ŽIV ŽAV, otroška matineja
9.35 ZA MANO, MUECI, ponovitev madžarske nadaljevanke
10.05 PARK AVENIJA 79, ponovitev ameriške nadaljevanke
11.40 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
14.25 MOSTOVI
14.55 G. Stefanovski: NAŠA LETA, nadaljevanka TV Skopje
15.30 POROČILA

15.55 MOŠKI, KI JE PRIŠEL NA VEČERJO, ameriški film

To je izredno zabaven in duhovit film o tem, kaj se lahko prizadetim pripeti, če slavnemu moškemu spodrsne pred hišo, v katero je povabljen na večerjo. Film je poln imenitno interpretiranih, domiselnih in nadsvce duhovitih dialogov.
17.55 ŠPORTNA POROČILA
18.10 TV KAVARNA
19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 A. Marodič: RESNIČNI OB-RAZ ANITE NOVAK, nadaljevanje

in konec
20.55 MINIATURE: Mlini ob Krki
21.10 ŠPORTNI PREGLED
21.40 ŽIVETI V NARAVI, reportaža TV Sarajevo
22.25 POROČILA

DRUGI PROGRAM

9.00 Oddaje za JLA — 15.30 Nedeljsko popoldne — 17.30 Najdaljši dan (ameriški film) — 18.55 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Svet v letih 1900—1939 — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.10 Pragovi (madžarska nadaljevanka)

PONEDELJEK, 24. XII.

8.55 ZIMSKI ŠOLSKI SPORED: TV koledar, Naši narodni parki: Krka, Risanka, Sedmi kontinent, Smogovci
10.35 TV V ŠOLI: Dostojevski, Risanka, ponovitev, Mali program, Risanka, Poklic, Mozart
17.05 — 22.15 TELETEKST
17.20 POROČILA
17.25 PEŠEC V AVTU, otroška serija
17.55 NEGA BOLNIKA NA DOMU,

izobraževalna serija
18.10 SPEKTER
18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.40 PET MINUT ZA REKREACI-JO
18.45 VIDEO ŠOLA, oddaja za mlade
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 GOSPOD HALPERN IN GO-SPOD JOHNSON, angleška drama

21.00 SPOZNANO, NEZNANO, od-daja o znanosti
22.00 DNEVNİK

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Mesto basni — 18.00 Mit in legende — 18.45 Glasbeni album — 19.00 Telesport — 19.30 Dnevnik — 20.00 Znanost — 20.50 Zagrebška panorama — 21.05 Hit meseca — 21.55 Dinastija

TOREK, 25. XII.

8.55 ZIMSKI ŠOLSKI SPORED: TV koledar, Naši narodni parki: Krka, Risanka, Sedmi kontinent, Smogovci
10.35 TV V ŠOLI: Kemija povsod, Ri-sanka, Metropolitanski muzej: Vzpon krščanske umetnosti, Šola, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minute
15.55 — 22.35 TELETEKST
16.10 ŠOLSKA TV: USTVARJANJE TITOVE JUGOSLAVIJE — April-ska vojna, dokumentarna oddaja
17.25 POROČILA
17.30 ZBIS — H. Ch. Andersen: MA-LA MORSKA DEKLICA
17.55 NAŠA PESEM — MARIBOR 84, 6. oddaja
18.25 KOROŠKI OBZORNIK
18.40 SANKAČI, českoslovaški krat-ki film
18.55 KNJIGA
Oddaja je zamišljena kot pregled literature, ki je na Slovenskem izšla

letos. Predviden je izbor iz del Daneta Zajca, Lojzeta Kovačiča, Valentina Cundriča, B. A. Novaka, Marka Kravosa, Svetlane Makarovič, Nika Grafenauerja, Tomaža Salamuna, Žarka Petana, Toneta Pavčka in drugih.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 D. du Maurier: MOJA SESTR-IČNA RAHELA, angleška nadalje-vanka
21.00 AKTUALNO: Tara — naravni ali energetska zaklad?

Eden od pogojev za razvoj črnogor-skega gospodarstva je ustrezna ener-getska osnova. Kako jo zagotoviti? Najhitreje, najbolj poceni in najbolj »pri roki« bi bilo postaviti hidroelektrarne, vendar na katerih vodah? Je ekonomska upravičenost dovolj velik razlog, da Črnogorci prelijejo v kilo-

vate tudi nekatera naravna bogastva in lepote, ki jih občuduje ves svet? Od-daja bo skušala z vseh strani prikazati razloge za večmesečne vroče razprave o gradnji ene izmed hidroelektrarn na reki Tari, ki je pri Unescu zapisana v dediščino narodov vsega sveta.
21.45 DNEVNİK
22.00 IZ KONCERTNIH DVORAN: V. Globokar: VOJE ZA ZBOR, ORKESTER IN RECITATORJA

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Kaj vedo otroci o rojstnem kraju — 18.15 Čas knjige — 18.45 Glasba in pleš skozi stoletja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Večer za tamburico — 20.45 Žrebanje lota — 20.50 Po poteh svobode — 21.35 Zagrebška panorama — 21.50 Čas jaza

SREDA, 26. XII.

8.55 ZIMSKI ŠOLSKI SPORED: TV koledar, Naši narodni parki: Reka: fa-ra — 1. del, Risanka, Sedmi kontinent, Smogovci, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Življenjske skupnosti, Risanka, Alpsko smučanje, Vojna zvezd, Risanka, Čarobna piščal, Planšarstvo
17.50 — 23.30 TELETEKST
18.05 POROČILA
18.10 CIBAN, DOBER DAN — Klovni so bolni od smeha: Čevlji

18.25 POMURSKI OBZORNIK
18.40 MOZAIK KRATKEGA FIL-MA: Pomladni tek, Spomini na zlato, českoslovaška filma
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 Film tedna: Prometna zmeda, francoski film
21.30 MAJHNE SKRIVNOSTI VE-LIKIH KUHARSKIH MOJSTROV
21.35 KULTURNE DIAGONALE

22.05 DNEVNİK
22.15 OMIZJE

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Merlin — 18.15 Pisma: Dojran — 18.45 Za-bavnoglasbena oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Jazz — 20.50 Zagrebška panorama — 21.05 Srečanje z Ivanom Jeltičem — 21.50 Povodi in sledi

ČETRTEK, 27. XII.

8.55 ZIMSKI ŠOLSKI SPORED
10.35 TV V ŠOLI
16.15 — 22.10 TELETEKST
16.30 ŠOLSKA TV
17.45 POROČILA
17.50 A. Ingolič: MLADOST NA STOPNICA, mladinska nadaljevanka
18.25 POSAVSKI OBZORNIK

18.40 NA SEDMI STEZI
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 DNEVNİK
21.05 ANA PAVLOVA, sovjetska nadaljevanka
21.55 DNEVNİK

DRUGI PROGRAM

16.25 Smučamo vsi — 17.25 Dnevnik — 17.45 Varuhi časa — 18.15 Znanost — 18.45 Show express — 19.15 Mladinska oddaja — 19.45 Atene: Bal-kansko prvenstvo v košarki — Jugoslavija: Bolgarija
21.15 Glasbena oddaja
22.15 Zagrebška panorama

Nasvet, ki lahko veliko pomeni

Vsem imetnikom deviznih hranilnih vlog

Bliža se konec leta in z njim pomemben dogodek tako za banko kot za vse varčevalce:

Vse do letos smo stvari okrog pripisa obresti tudi za imetnike deviznih sredstev urejali razmeroma preprosto, brez večjih nesporazumov ali zastojev in v obojstransko zadovoljstvo. S spremembo zakonskih določil o izplačilu obresti od deviznih prihrankov občanov, ki ne bodo uveljavljali statusa delavca na začasnem delu v tujini, pa so se stvari okrog obresti za leto 1984 v marsičem spremenile. Zato vas želimo ob tej priložnosti ponovno seznaniti z nekaterimi podrobnostmi in vas hkrati zaprositi za sodelovanje, da bi bil postopek v zvezi z obračunom in pripisom obresti za leto 1984 predvsem za vas kar najmanj zapleten, hiter in čim bolj ugoden. Kot že rečeno, bomo vsem našim občanom, ki ne bodo predložili v banki dokazila o delu oziroma prebivanju v tujini, morali obresti obračunati in izplačati v dinarjih. Pri tem pa bomo obresti seveda obračunali po obrestnih merah, ki veljajo za devizne hranilne vloge. Te pa, kot veste, znašajo

7,5% za nevezane hranilne vloge,
9% za devizne vloge, vezane nad eno leto,
11% za devizne vloge, vezane nad dve leti in
12,5% za devizne vloge, vezane nad tri leta.

Tako obračunane obresti bomo za vsako vrsto deviz posebej preračunali v dinarje, in sicer po srednjem tečaju, ki bo za posamezno valuto veljal na dan obračuna, 31. decembra 1984.

V dinarsko protivrednost preračunane obresti od vaših deviznih prihrankov bomo potem vodili kot vpogledno vlogo na posebnem računu in jih obrestovali po 7,5% obrestni meri vse do dne, ko bomo dobili vaš nalog, na kateri dinarski račun naj vam ta sredstva prenesemo.

Priporočamo vam, da zato čimprej, po možnosti pa kar ob prvem obisku v banki, stopite še do okenca, kjer imate devizni račun ali ste odprli svojo devizno hranilno knjižico, ter našim delavcem posredujete številko svojega tekočega računa oziroma dinarske hranilne vloge.

Pri tem se lahko poslužite posebnega obrazca, ki ga dobite v banki, ali pa nam pošljete kar zahtevek, ki ga objavljamo.

Nikar tudi ne pozabite, da si z vezavo sredstev zagotovite neprimerno višje obresti, zato naj ne bo odveč naš nasvet, da nam sporočite številko svoje že obstoječe hranilne knjižice za vezane vloge, ali pa odprete novo.

Hvala za razumevanje, Ljubljanska banka.

Zahtevek za prenos obresti po deviznih hranilnih vlogah, obračunanih v dinarjih

(ime in priimek imetnika deviznega računa ali devizne hranilne knjižice)

prosim, da obresti, obračunane po računu (številka deviznega računa)

prenesete na dinarski račun št. (številka hranilne knjižice ali tekočega računa)

v banki (naziv banke in enote banke)

na ime (ime imetnika hranilne knjižice ali tekočega računa)

Zahtevek velja vse dotle, dokler nam pisno ne sporočite spremembe.

Kraj in datum

Podpis imetnika deviznega računa ali devizne hranilne knjižice oziroma pooblaščen osebe

Zahtevek pošljite enoti banke, kjer imate svoj devizni račun ali devizno hranilno knjižico.

Ljubljanska banka

P E S M
I / D O L
E N J S
K E / D E
Ž E L E

»Nobena zgodovinska knjiga ne bi podala tako verne podobe o dolenski deželi, kot jo podajajo te pesmi. Iz mozaika v antologiji zbranih pesmi je nastala jasna slika, Dolenska je v nji zaživila.«

Janez Menart

PESMI DOLENJSKE DEŽELE

NAROČILNICA

Naročam izvodov antologije Pesmi dolenske dežele.

Cena izvoda je 2.300 din. Račun bom plačal: — po povzetju ali v 3 mesečnih obrokih

Ime in priimek ali naziv delovne organizacije:

Kraj, ulica, hišna številka:

Datum: Podpis (za DO tudi žig):

Naročilnico pošljite na: Dolenjski list, Germova 3, Novo mesto

Mirenska mrliška vežica je dograjena

Že uresničujejo program samoprispevka

MIRNA — Na referendumu o uvedbi krajevnega samoprispevka, ki je bil letos 3. junija, so Mirenčani glasovali »za«. Rezultat je bil tesen, vendar samoprispevek velja od 1. julija letos, kmalu pa so se pričela tudi dela iz programa.

Priprave na gradnjo mrliške vežice potekajo že dolgo. Zemljišče zanjo so pridobili že pred petimi leti, kasneje so bili pripravljene projekti. Medtem je gradnja končana, zdaj bo potrebno samo še do konca urediti okolico. Gradnja mrliške vežice je veljala 5 milijonov dinarjev vsa dela skupaj pa bodo veljala še milijon dinarjev več.

Kot so krajani Mirne lahko že sami opazili, je bila letos asfaltirana ploščad pred Mercatorjevo samopostrežnico, kjer so denar za dela prispevale tudi delovne organizacije z Mirne. Hkrati so asfaltirali spodnji del avtobusnega postajališča. Kot je dejal predsednik sveta krajevnega skupnosti Mirna, pa so že v dogovoru s Sigmatom, da bo izdelal tudi tri tipska avtobusna postajališča.

Največ hudih besed je bilo rečeno na račun Sokolske ulice, ki pelje na Roje III. Predračun za asfaltiranje dela ulice je že narejen, krajevna skupnost je že prejela ponudbo Cestnega podjetja iz Novega mesta. Za ta dela namerava krajevna skupnost prispevati milijon dinarjev, okoli 2 milijona dinarjev pa bodo prispevali tamkajšnji krajani, stanovajska skupnost in ostali uporabniki.

Prihodnje leto se večjih del ne bodo lotili.

J. S.

**Razpisni komisiji delavskega sveta
tozd Konfekcija Dobova in DSSS**

razpisujeta naslednja dela in naloge:

1. individualnega poslovnega organa:
direktorja tozd Konfekcija Dobova
2. direktorja službe za organizacijo in
informacijske sisteme

Pogoji:

Pod 1:

- visoka ali višja strokovna izobrazba ustrezne smeri
- 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delih in nalogah
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- moralna in politična neoporečnost

Pod 2:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delih in nalogah
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- moralna in politična neoporečnost

Razpis velja 15 dni po dnevu objave. O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu. Kandidati bodo izbrani za dobo 4 let. Prijave zbira Kadrovska splošni sektor Beti, Metlika, Tovarniška 2.

**Industrija motornih vozil
DO Tovarna mobilnih enot Adria
Novo mesto**

tozd Proizvodnja opreme Črnomelj

objavlja dela in naloge:

- kuharski pomočnik — kuhar

Pogoji:

- KV kuhar
- 6-mesečne delovne izkušnje

Dela in naloge se objavljajo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 2-mesečnim poskusnim delom. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili na naslov: IMV—tozd Proizvodnja opreme Črnomelj. Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Novotehna«, Glavni trg 11, Novo mesto

Komisija za delovna razmerja
objavlja prosta dela in naloge:

kontrolor plinskih priključkov

Pogoji:

- dokončana osnovna šola in 2 leti delovnih izkušenj
- Kandidat mora imeti:
- opravljen izpit za kontrolorja plinskih priključkov
- vozniški izpit B kategorije
- lastno vozilo

Za objavljena prosta dela in naloge bomo delovno razmerje sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Ponudbe z dokazili naj kandidati pošljejo na naslov v 8 dneh po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijav. 820/51-84

**Komisija za delovna razmerja DO Birostroj v
skladu z določili 15. člena pravilnika o
delovnih razmerjih delavcev v DO Birostroj**

ponovno objavlja

prosta dela in naloge

**birotehnika IV za nedoločen čas za potrebe
servisa precizne mehanike v Krškem.**

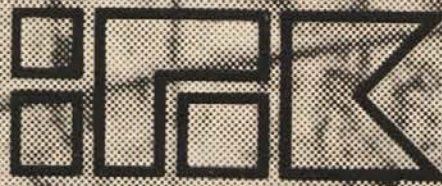
Pogoji:

- zaključena elektrotehnična šola — smer elektronika, V. stopnja UI ali RTV mehanik
- 1 leto delovnih izkušenj
- zaželen izpit B kategorije

Za podrobnejše informacije se obrnite za Birostroj, Gregorčičeva 24, 62000 Maribor, telefon (062) 23-361. Kandidati naj pošljejo pismene prijave z opisom dosedanjih del in dokazili o strokovni izobrazbi, delovnih izkušnjah in kratkim življenjepisom v 8 dneh po objavi na naslov: »Birostroj«, komisija za delovna razmerja, 62000 Maribor, Glavni trg 17 b. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku roka za prijavo. 811/51-84

NOVOLES

NOVO MESTO

tozd industrija gradbene keramike
trebnje — račje selo

**NOVOLES tozd Industrija gradbene keramike v
Račjem selu pri Trebnjem razprodaja keramične
ploščice iz opušenih programov in desortirine.
Popust je do 40%.**

**Kupite jih lahko vsak delovnik od 6.00 do 18.00, ob
sobotah od 6.00 do 14.00.**

**Razprodaja je od 18. decembra do 10. januarja v
Industrijski prodajalni Industrije gradbene kera-
mike v Račjem selu pri Trebnjem.**

**Industrija motornih vozil
DO Tovarna mobilnih enot Adria
Novo mesto**

tozd Proizvodnja oken in kovinske
galanterije Šmarjeta

objavlja dela in naloge,

- obratni tehnolog II

Pogoji:

- lesni ali strojni tehnik
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Dela in naloge se objavljajo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 2-mesečnim poskusnim delom. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili na naslov: IMV DO TME Adria — kadrovska splošna služba, Novo mesto, Zagrebška 18—20. Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v roku 30 dni po končanem zbiranju ponudb.

**DINOS Ljubljana
tozd Priprava odpadnih surovin
Delovna enota Novo mesto**

objavlja
prosta dela in naloge

finančno administrativna dela

Pogoji:

- srednja strokovna izobrazba — ekonomski tehnik in najmanj 6 mesecev delovnih izkušenj v finančni stroki, poizkusno delo 2 meseca.

Kandidati naj vložijo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: DINOS, Novo mesto, Ljubljanska cesta 35.

**Tovarna celuloze in
papirja »Djuro Salaj«
Krško**

proda osebni avtomobil
AUDI-100 GLS,
letnik 1979.

Licitacija bo dne 21. 12.
1984 ob 9. uri za družbeni
in ob 10. uri za zasebni
sektor.

815/51-84

CIK GAK PO KOČEVSKI

PRAŠIČA POBEGNILA — Davorin Hočevar s Ceste v Mahovnik v Kočevju je 10. decembra zjutraj prijavil miličnikom, da je ujel dva (domača) prašiča, težka po okoli 80 kg. Malo kasneje pa je Barbara Hudorovac iz Rožne 32 prijavila pobeg dveh prašičev. Snidenje je bilo prisrčno.

PUŠKA POD OMARO — Franc Horvat iz Kočevja, je prijavil 9. decembra tatvino lovske puške iz nezaklenjene omare v predsobi. Puško so našli miličniki že naslednji dan v eni bližnjih hiš. Vzel jo je Ž. T. in jo skril pod očetovo omaro.

NEKULTURA PRED KULTURNIM DOMOM — 13. decembra okoli 21. ure je v Stari cerkvi pred kulturnim domom vinjeni V. D. brnil Č. R. v predel leve rame (?), nato pa še pretepel Č. M., ki ga je opozoril, naj se ne obnaša nekulturno. Še pred prihodom miličnikov je V. D. »odšel s kraja dogodka«. Verjetno se je spomnil, da je bil le nekaj dni prej pred sodiščem v Kočevju obsojen na pogojno kazen.

**TOVORNJAK SE JE
PREVRNIL**

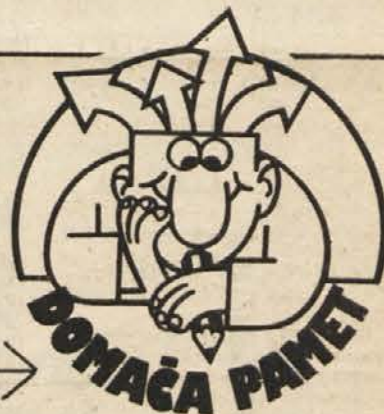
KARTELJEVO — 31-letni Janez Bradač iz Drganjih sel je v petek peljal tovornjak iz Zagreba proti Ljubljani, za njim pa je prav tako s tovornjakom peljal še 36-letni Žarko Barič iz Nove Gradiške. V Karteljevem je Barič pričel prehitovati Bradačev tovornjak, v tem trenutku pa se je za prehitovanje odločil še Bradač. Zapeljal je na levo stran ceste, pri tem pa zaprl pot Baričevemu vozilu. Ta je sicer zaviral, vendar ga je pri tem zaneslo na neutrjeno bankino, od koder se je vozilo prevrnilo. Poškodovanega Bariča so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, medtem ko so materialno škodo na vozilu ocenili na 700 tisočakov.

LUTKOVNA PREDSTAVA

Pred kratkim je našo šolo obiskal lutkar Cveto Sever in nam predstavil lutkovno igrice Vrtljak ter različne vrste lutk. Povedal nam je, da so se prvi začeli ukvarjati z lutkami Čehoslovaki. Zaigral je tudi na kitaro in zapel nekaj pesmic o vrtljaku. Tovaris ravnatelj se je lutkarju na koncu zahvalil za lep nastop, nam pa povedal, da je predstavo omogočila kulturna skupnost Trebnje.

JOŽE PADOVAN, 7. r
OŠ dr. Pavla Lunačka
Sentrupert

RAZPIS

Na ta razpis se lahko javite vsi, ki ste avtorji prototipov, izdelkov, načrtov ali morda samo zamisli, a jih še niste predstavili ali pa doslej brez uspeha. Prijavite lahko izume s tehničnega področja in koristne predloge ali ideje, ki jih lahko uporabimo v vsakdanjem življenju.

Strokovna komisija bo pregledala in ovrednotila vse zanimive in izvorne ideje, patente, izume in izdelke za razstavo na sejmu »Domače pameti«.

Poleg priznanj bomo avtorjem podelili tudi značke »DOMAČE PAMETI«.

Uredništvi Dnevnika in Nedeljskega si pridržujeta pravico objavljanja najzanimivejših inovacij in idej v Dnevniku ali Nedeljskem.

Gradivo bomo avtorjem vrnil, če bodo to želeli.

Prijavo pošljite čimprej, najkasneje do 31. 1. 1985, in sicer na naslov: DNEVNIK-NEDELJSKI »Domača pamet«, Ko pitarjeva 2, 61000 Ljubljana.

PRIJAVA:

Ime in priimek:

Točen naslov:

Starost:

Poklic:

Opis ideje: (izdelka, prototipa, skice, načrta, fotografije; navedite, kako in kje ste se že predstavili)

Vse od temeljev do strehe v prodajalni gradbenega materiala

OPEKARNE ZALOG

NOVO MESTO, tel.: 21 - 403, 22 - 291

Sprejemamo naročila za leto 1985!

Zagotavljamo datum dobave opečnih izdelkov lastnega proizvodnega programa tistim kupcem, ki bodo naročili potrebne količine že v decembru 1984 ter do konca januarja 1985. Priporočamo nakup v naši prodajalni: cement, apno, salonitne plošče, tervol, armaturne mreže, nosilce, preklade, polnilce itd.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 20. decembra — Evgen Petek, 21. decembra — Peter So-ota, 22. decembra — Dan JLA Nedelje, 23. decembra — Viktorija Ponedeljek, 24. decembra — Eva Torek, 25. decembra — Božidar Sreda, 26. decembra — Štefan Četrtek, 27. decembra — Janez

LUNINE MENE
22. decembra ob 12.46 — mlaj

KINIO

BREŽICE: 21. in 22. 12. ameriški film Barbarosa, 21. 12. nemški film Patricia, 23. in 24. 12. ameriški film Super fant, 25. in 26. 12. ameriški film Zgodba o J. Kennedy, 27. 12. ameriški film Kramer proti Kramerju.
ČRNOMELJ: 20. in 23. 12. hongkonski film Ping in pong, 21. 12. ameriški film Jaz in nilski konj, 21. in 23. 12. jugoslovanski film Tesna koža, 25.

12. ameriški film Dva super policajca, 27. 12. francoski film Bilitis.
DOLENJSKE TOPLICE: 22. in 23. 12. francoski film Izredna žena.
KOSTANJEVICA: 22. 12. ameriški film Monstrumi morijo, 23. 12. ameriški film Tihotapci izgubljenega blaga.
KRŠKO: 20. 12. ameriški film Vroči žvečilnik, 23. 12. ameriški film Boksar za dolarje, 25. 12. risanka Tom in Jerry, 26. 12. italijanski film Herkul triumfira, Od 26. do 31. 12. program novoletnih risank.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 20. 12. angleški film Vedoželjna Rita, Od 21. do 23. 12. ameriški barvni film Plavi grom, 25. in 26. 12. ameriški film Krvni bratje, Matineje: 20. in 21. 12. češki film Lolek in Bolek, 22. in 23. 12. pisani program, 24. 12. slovenski pravljicni film Kekec, 26. in 27. 12. češki lutkovni film Robinzonove pustolovščine.
SEVNICA: 20. 12. italijanski film Mračna ljubezen, 21. in 22. 12. ameriški film Goljufiva igra, 23. 12. ameriški film Strup in med, 26. in 27. 12. ameriški film Surovi udarci.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM delavca, mlajšega fanta, za priučitev v mizarški stroki. MIZARSTVO Marjan Ilar, Vrh pri Ljubnu 2, Novo mesto.

STANOVANJA

MIRNEMU FANTU oddam opremljeno in centralno ogrevano sobo, Novo mesto, telefon 23-883.
PRODAM opremljeno enosobno stanovanje v Novem mestu (naselje »Plava laguna« ob Cesti herojev). Vseljivo v maju 1985. Naslov v upravi lista (7066/84).

Motorna vozila

PRODAM Zastavo 101, letnik 1984, ter kombi IMV—1600 v dobrem stanju. Informacije na tel. 20-228.
R 4, letnik 1975, brezhiben, ugodno prodam. Tone Bobič, Dobe 9 a, Kostanjevica.
Z 101, letnik 1976, obnovljeno, ugodno prodam. Rudolf Jakša, Gaber 3, Semič, telefon 56-329 (v petek od 15. ure dalje).
LADO, letnik 1978, prodam. Telefon (068) 61-161.
PRODAM Z 101 C, letnik 81 in Z 750 SC letnik 80, Malenska vas 26, Mirna peč.
PRODAM VW 1200, registriran, letnik 1974, ali zamenjam za ZASTAVO 750, Marjan Vogel, Kočarija 5, Kostanjevica na Krki.
R 4 TLS, letnik 1978, prodam. Ogleđ ves dan, samo ta teden. Miroslav Ograjšek, Kotarjeva 2, novo mesto.
126 P, letnik 1984, prodam. Dolinar, Lutrško selo 16, Otočec.
Z 750 luxe, letnik 1976, prodam. Gazvoda, Smolenja vas 50, Novo mesto.
RENAULT 4 TL, letnik 1978,

dobrem stanju, prodam. Dol. Toplice 172.
TOMOS APN 6 in RENAULT 8 S prodam. Brane Uhernik, Otočec 48.
Z 750, letnik 1981, prodam. Krapež, Orehovec, Kostanjevica.
NSU 1200, letnik 1971, prodam. Informacije na tel. 23-134, interna 18 (dopolodne), ali 85-979 (popoldne).
LADO 1200 standard, letnik 1978, prodam. Dane Lozar, Rožanc 17, Črnomelj.
NOVE blatnike in praga za Z 101 prodam. Naslov v upravi lista (7065/84).
Z 101 lux 1977 ugodno prodam. Tel. 69-716.
PRODAM 126 P, letnik 1979, in Z 750, letnik 1981. Zupančič, Veliki Podluben 18, Uršna sela.
DVE ZASTAVI 750, letnik 1972 in 1975, ugodno prodam. Blaž Cerjak, Askerčeva 2, Krško.
R 4, neregistriran, letnik 1973, nujno prodam. Tel. 20-224.
Z 101 comfort, letnik 1982, prodam. Tel. 56-270 od 19. ure dalje.
PRODAM FIAT 126 P, letnik 1981, 11300 km. Informacije na telefon (068) 23-585, popoldne.
ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. Alojz Derčar, Podgora 15, Straža.
ZAPOROŽKA, letnik 1979, registrirana, prodam. Florjančič, Loka 14, Sentjernej.
R 4, letnik 1978, prodam. Telefon 22-184 ali 84-524, dopoldne.
AUDI 50 LS, letnik 1976, prodam. Ivan Zupančič, Gabrje pri Soteski 8, Straža.
PRODAM novo karoserijo za R 4 GTL. Sentjernej 60.
126 P, letnik 1980, odlično ohranjen, prodam. Ogleđ v Koštalovi 9.
PRODAM po ugodni ceni osebni avtomobil znamke VW 1200, letnik 1965, registriran do septembra 1985. Informacije na telefon 71-708 ali pa 71-541.
R 4, malo rabljen, prodam. Jože Kalin, Dol. Gradišče 17, Sentjernej.
R 4 TLS, letnik 1979, prevoženih 40000 km, prodam. Lenart, Smolenja

vas 22 B, tel. 21-826 int. 207, dopoldne.
UGODNO prodam VW 1300, dobro ohranjen. Telefon 32-048.
ZASTAVO 750 LE, letnik 1981, prodam. Tel. 21-653.
PRODAM motor za Z 750, prevoženih 13000 km. Informacije na naslov: Slavica Testen, Gotna vas 30, Novo mesto.
PRODAM dve zimski gumi Traya, malo rabljeni, za Z 750. Telefon 24-590.
126 P, letnik 1980, prodam. Hlača, Ob Težki vodi 28, Novo mesto.
PRODAM opel kadet, letnik 1970, Jare, Ivanja vas 8, Mirna peč.
SKODO 110 L, leto izdelave 1974, ugodno prodam. Avgust Kopač, Gubčeva 4 a, Trebnje.
PRODAM ZASTAVO 1300 EC, letnik 1979 (35000 km), registriran do novembra 1985. Zlatko Romih, Šegova 18, Novo mesto.
PRODAM ZASTAVO 750 L, letnik oktober 1978, dobro ohranjen. Cena po dogovoru. Anton Derganc, Podgora 27, Straža.
R 4, letnik 1976, neregistriran, prodam za 5 M. Telefon 23-939, popoldne.
WARTBURG TURIST, letnik 1978, prodam. Informacije na telefon 23-664, popoldne.
ZASTAVO 750, letnik 1978, prodam. Jerman, Gorenja vas 9, Mokronog.
FIAT 125 P (78000 km) ugodno prodam. Jupi Baumkircher, Bohorska 6, Šmarje — 68290Sevnica, tel. 81-542.
GOLF diesel, letnik 1983, z dodatno opremo prodam. Žonta, Potov vrh 4, Novo mesto.

Kmetijski stroji

PRODAM motokultivator (8 KM), plug, Irezo in motorno žago Makulo, Peter Goleš, Rosalnice 49, Metlika.
PRODAM kosilnico in obračalnik za traktor Tomo Vinkovič, oboje v dobrem stanju. Albert Povše, Klenovik 4, Škocjan.
PRODAM nov dvobrazdni plug »OLD«, Franc Vovk, Pečeje 1, Sevnica, telefon (068) 82-371, po 19. uri.
TRAKTOR Ursus (35 KM) prodam. Franc Muihič, Veliki Kal 3, Mirna peč.
PRODAM kosilnico BCS 127 in osovino za prikolico in obračalnik SIP, Telefon 25-148.
PRODAM traktor Steier 30 skoso in kabino, dobro ohranjeno. Franc Povše, Klenovik 7, Škocjan.
PRODAM traktor PORSCHE (20 KM), generalno obnovljen. Franc Pucelj, Mokronog 204.
PRODAM traktor Zetor 4711 ali IMT 533 in 13-colski gumi voz. Naslov v upravi lista (7063/84).
PRODAM traktor Ursus (prevoženih 260 ur) ali zamenjam za močnejšega. Silvo Papež, Lopata 10, Hinje.
PRODAM dobro ohranjen traktor Štore 404, Jože Klobučar, Uršna sela I a.
PRODAM traktor URSUS C 335 in izkopalnik za krompir ter 4 mesece brejo kравo, ki je imela dva teleta. Kristelj Glavan, Železno 1, 68211 Dobrovo.

PRODAM

KUČMO in ovratnik iz polarne lisice, novo, ugodno prodam. Telefon 85-125.
PRODAM trajnožarečo peč Tobi plamen, rabljeno 3 mesece. *Murn, Podgora 6, Straža.
USNJENO JAKNO klasičnega kroja, številka 50, prodam. Telefon 25-388 (popoldne).
PRODAM hladilnik z zamrzovalnikom, televizor, kuhinjo Marles (komplet ali po elementih). Telefon 23-906.
ELEKTROMOTORNO centrifugalno vodno črpalčko MIO-Standard 700 lit./min., vibracijski vrtni stroj in termostatske radiatorske ventile prodam. Telefon 23-305 (zvečer).
OTROŠKO POSTELJICO z jogijem prodam. Bogovac, Cesta herojev 32, Novo mesto, tel. 22-138.
POCENI PRODAM siporeks 5 cm, 8-literski električni bojler, bide, željezne cevi 1/2 cole. Telefon (068) 88-952 (vsak delavnik dopoldne).
PRODAM motorno žago Stihl 08, Martin Cvelbar, Šmarje 37, Sentjernej. Prodam pralni stroj Gorenje. Informacije od 15. ure dalje na tel. 23-957. Šerović, Nad mlino 43, Novo mesto.
PRODAM sedežno garnituro. Telefon 23-893.
PRODAM kavč, sobno kredenco, lestenec, kompresor, termoakumulacijsko peč. Telefon 21-970.
PRODAM malo rabljeno motorno žago Alpina 070 S, Rafael Zupan, Gorenja vas 13, Šmarješke Toplice.
PRODAM kuhinjsko mizo s stoli, Rodič, Kristanova 2, Novo mesto, po 16. uri.
UGODNO prodam popolnoma novo spalnico, še tovarniško zapakirano, plačljivo lahko tudi na tri obroke. Telefon 23-960.
PRODAM dve novi gumi za R 4 in nekaj rezervnih delov. Rus, Šegova 14, Novo mesto.
PRODAM barvni televizor Gorenje. Telefon 20-376, po 15. uri.
PRODAM otroški voziček z avtosedežem, sedežno garnituro z

dvema foteljema in termoakumulacijsko peč (3 KW), vse po ugodni ceni. Pokličite na telefon 20-297.
PRODAM otroško sobo brez ležišča. Nad mlino 48, Novo mesto, telefon 25-046.
UGODNO prodam dobro ohranjeno spalnico. Kličite v popoldanskih urah na tel. 21-082.
PRODAM črno-beli televizor Gorenje, Franc Vidmar, Travni dol 4, Uršna sela.
PRODAM konja, starega 7 let, Željko, Tribučje 26, Črnomelj.
PRODAM skrinjo (380 l), rabljeno, kostanjeve kole in dve rabljeni zastekljeni okni. Cena po dogovoru. Telefon 32-092.
PRODAM visečo vago na Stango (230 kg). Anton Gole, Mirna peč 43.
PRODAM pletilni stroj PASSAP DUOMATIC. Ogleđ možen vsak dan. Zdenka Kerin, Trška gora 63, Krško, telefon 72-113.
STROJČKE za rezanje keramičnih plošč (tudi končno rezanje) in rezerve vidia koleške prodam. Pošljem tudi po povzetju. Telefon (061) 349-272.
PRODAM malo rabljen električni štedilnik (4 plošče). Telefon 25-986.
UGODNO prodam biceskin dizel motor 420 ccm, generalno obnovljen. Janez Majde, Luža 4, 68211 Dobrovo.
PRODAM televizor El Niš, brezhiben. Zlatko Romih, Šegova 18, Novo mesto.
PRODAM univerzalni mlin UM 11, izdelek MIO — Osijek. Informacije na telefon 21-432, dopoldne.
PRODAM dva prašiča (120 kg, 150 kg). Telefon (068) 32-086.
PRODAM jabolka za ozimnico zelo poceni (10 din kg). Naslov v upravljalistu (7064/84).

KUPIM

KUPIM stroj za izdelavo strešne opeke, ročni ali vibracijski. Telefon (064) 42-067.
KUPIM starejši barvni televizor Gorenje v okvari. Telefon (068) 24-259.

POSEST

VEČJO obdelovalno parcelo (njivo) v izmeri 2.05 ha pri Mrtvica, k. o. Cerklje ob Krki, in 0.80 ha travnika v bližini Škopic prodam najboljšemu ponudniku. Informacije po telefonu (068) 71-225.
PRODAM enodružinsko 4-sobno hišo z vrtom in vsemi pritlikami v Vinici pri Črnomlju ali zamenjam za hišo ali stanovanje v Ljubljani. Informacije: Podgorelec, Ljubljana, Kržičeva 4, telefon 328-006, ob 20. uri.
PRODAM novejšo stanovanjsko hišo (11 x 7,5) z lepim naravnim vrtom v izmeri pribl. 4000 m² in malim kozolcem, oddaljeno 2,5 km od Dolenjskih Toplic. Zelo lepa lega. Vse informacije po telefonu (061) 722-290.
PRODAM družinsko hišo, novo, v Brežicah. Lahko tudi zamenjam za stanovanje v Zagrebu. Vse informacije dobite po telefonu (041) 413-595, Zagreb.
ZIDANICO in vinograd (približno 10 arav) pri železniški postaji v Semiču prodam. Rudolf Macele, Kristanova 22, Novo mesto.
PRODAM 7 arav vinograda, ležalni in visoki kamin. Telefon 85-754.
DVE STANOVANJL, takoj vseljivi, v tristanovskimi hiši z velikim vrtom ob Krki v Novem mestu (center) ugodno prodam. Informacije na telefon (068) 22-027.
PRODAM 54,06 a (parcela na ravnini, del njive, del travnika) v Vel. Trnu. Prodaj 173,78 a (parcela nagnjena, njive in travnik, možna strojna obdelava, možna gradnja) v Vel. Trnu. Vse informacije v popoldanskem času na telefon (068) 72-493.
PRODAM njivo v izmeri 1 ha 84 m² pod Karteljevim. Informacije v soboto, 22. decembra, pri Juncu, Ulica Slavka Gruma 2 (Brod), Novo mesto.
PRODAM enostanovanjsko hišo, staro 20 let, z elektriko in vodo ter nekaj zemlje v Ivanji vasi 13 pri Mirni peči. Naslov v upravi lista (7060/84).
PRODAM dve njivi v vasi Kočevje pri Črnomlju. Telefon (068) 58-305.
NEDOGRAJEN VIKEND na Brezovi rebrji prodam. Informacije na telefonu (061) 345-756.

RAZNO

15. decembra je izginil psiček (ne čisto krvni španjel). Sliši na ime Ari, je črne barve, daljše dlake, delno kodrast, ima močan, košat rep, nad očmi obrvmi in pod gobčkom ter prsmi je svetlorjav, ima viseča ušesa, težak je blaz 15 kg. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči na telefon 22-951. Najdilež ali izsledilež dobi nagrado.
STAREJŠI UPOKOJENEC išče starejšo upokojenko za gospodinj. Šifra: »UPOKOJENEC«.
VZAMEVA v oskrbo starejšo žensko ali moškega, z nekaj zemlje na relaciji Senovo—Brestanica—Krško. Naslov v upravi lista (7062/84).
ODDAM v najem prostor za obrt, skladišče ali garažo. Trebnje. Rimska cesta 19.
PROFESORICA instruirala nemščino, angleščino in slovenščino ter lektorirala

PREKLICI

IRENA MLAKAR iz Studenca, preključim vse neresnične besede zoper Darjo KUŠTRIN iz Studenca in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.
JANEZ SIVC, Dobrava 54, Škocjan, prepovedujem JANEZ RUPARJU iz Štrita sekanje gozda ob mojih parcelah št. 3375/22 in 1738 na Štritu, dokler se ne uredijo točne meje. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjal.

ČESTITKE

Dragi mami in stari mami NEŽKI ŠTRK iz Hrastulj 13 za njen 80. rojstni dan veliko sreče in trdnega zdravja želijo hčerke z družinami, posebno pa vnučka Barbara in Marko.
Danes praznuje 85. rojstni dan naša draga mama MARIJA SUŠTERŠIČ, Podgrajčeva mama, iz Zgornjih Lakovnic. Ob njenem visokem jubileju ji čestitajo in ji želijo še vrsto let vsi njeni.

OBVESTILA

VALILNICA na Senovem obveščala, da bodo piščanci od 21. decembra dalje vsak petek, pozneje tudi vsak torek. Valimo bele težke, grahaste in rjave nesnice. Krmila bodo zagotovljena. Vljudo prosimo stranke, da se pravočasno naročijo. Priproča se Mijo GUNJILAC, valilnica, Kajuhova 3, 68281 Senovo, telefon (068) 79-375.
VALILNICA PETELINKAR bo začela z valjenjem piščancev. Obveščamo cenjene stranke, da že sprejemamo naročila za enodnevnne piščance težke pasme za meso in rjave nesnice. Naročila sprejemamo vsak delovni dan od 7. do 14. ure v Muzejski ulici 3 pri novomeški tržnici ali pa v valilnici Čegelnici tudi v popoldanskih urah. Prvi piščanci bodo v drugi polovici januarja. Za naše stranke so krmila preskrbljena. Se pripravljamo!
NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! — servis gospodinskih aparatov v Metliki: štedilniki, plinske peči, mešalniki, sesalniki, sušilci las, kavni mlinčki itd. v garanciji in izven. ELEKTROINSTALACIJE IN POPRAVILA gospodinskih aparatov Ivan PETRIČ, CBE 59. Se pripravljamo in vsem želim srečno in uspešno novo leto 1985!

POPRAVEK

Pri zahvali za MARIJO SITAR iz Jablana 9, ki je bila objavljena v prejšnji številki, je bila pomotoma izpuščena zahvala sosedom Kolenčevim za pomoč, za kar se opravičujemo.

NARODNOZABAVNI ansambel se priporoča za igranje na silvestrovanjih. Naslov v upravi lista (7061/84).

PIŠČANCE vseh vrst do 5 tednov starosti bomo prodajali od februarja dalje. Prednaročila sprejemamo na naslov: Franc Humek, Irča vas 18, Novo mesto, telefon 24-496.
STRANKE obveščamo, da bomo prodajali še po stari ceni enoletne rjave kokoši nesnice za zakol ali nadaljnjo rejo. Prodajati bomo pričeli 20. decembra, Stane Zdravje, Zalog 17, Novo mesto, telefon 24-594.

CENJENE STRANKE obveščamo, da je CLUBKRISTAL odprt vsak dan, razen nedelje, tudi od 9. do 16. ure. Sprejemamo rezervacije za silvestrovanje.

FRIZERSKI SALON MILKA, Novo mesto, Partizanska 3, želi strankam SREČNO NOVO LETO 1985. Obveščamo stranke, da bo salon 29. decembra odprt od 6. do 17. ure, 31. decembra pa od 6. do 13. ure.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 28. novembra do 4. decembra so v novomeški porodnišnici rodile. Marija Knez iz Spodnjih Vodal — Marka, Jožica Pavlin iz Soteske — Bojana in Boruta, Andreja Erazem iz Slovenske vasi — Neja.

Marijana Šolman iz Otočca — Lidjo, Ana Kunej iz Straže — Matejo, Justina Pavček iz Karteljeva — Uroša, Irena Vene iz Hrastulj — Borisa, Suzana Kalin iz Bršljina — Anjo, Marija Štravs iz Gabrja — Marjana, Kristina Rogelj iz Praproče — Simona, Polonica Florjančič z Malega Kala — Tejo, Darinka Ružič iz Kočevja pri Črnomlju — Roberta, Zdenka Česnovar iz Ljubljane — Dejana, Sabina Božič s Ceste — Damjana, Milena Bruner iz Stranske vasi — Jerneja, Ljubica Gršič — Jurka iz Jurovega — Danijela, Janja Budič iz Leskovec — Roberta, Nežka Šimec iz Griščev — Martino, Darinka Omerzu s Senovega — Jasno, Jadranka Kolegar iz Gorenje Straže — Leo, Jožica Rus iz Dobravnice — Silva, Darinka Kordeč iz Brestanice — Katjo, Ljubica Benkovič iz Lukšičev — dekleo, Jožica Pirnar iz Gorenjeja Gradišča — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Antonija Blatnik iz Trdinove 5 b — Martina, Marjanca Kopač iz Ulice Danila Bučarja 8 — Roka, Sofija Žvkovič z Novega trga 5 — Aleksandra, Pavla Koba s Partizanske 29 — Majo, Liljana Rifelj — Znidaršič, Nad mlino 5 — Miha in Vlasta Arh iz Jerebove 20 — Ano. Čestitamo!

NA OBISKU V MELAMINU

Delovna organizacija Melamin Kočevje praznuje letos 30-letnico obstoja. Ob jubileju smo jo obiskali člani literarno-dopisniškega krožka in se z njenimi predstavniki pogovarjali o zgodovini, razvoju in prihodnosti tovarne. Tovarna stoji že skoraj na robu mesta. Prebivalci Kočevja se jezimo, ker se iz dimnikov včasih širi neprijeten vonj. V pogovoru smo zvedeli, da tovarna ima čistilne naprave in si strokovnjaki prizadevajo, da bi čim manj onesnažili okolje. Proizvajajo pomembne surovine za lesno in čevljarstvo industrijo ter za industrijo barv in lakov. Delajo v treh izmenah. Delo teče tako in tudi nevarno. So uspešni, posvečajo veliko skrbi inovacijam in spodbujajo delovno prizadevanost. V Melaminu so nam obljubili vsestransko pomoč pri šolanju, še posebej članom kemijskega krožka.

ALEN BAUER, 7. e OŠ Zborod opodlancev Kočevje

O ŠKODLJIVOSTI RAZVAD

Prejšnji teden nam je v Domu za učence Majde Šilec dr. Ratko Kapš predaval o škodljivosti kajenja, alkohola in narkomanije. Predavanje je bilo namenjeno predvsem učencem prvih letnikov. Čeprav o tem poslušamo vsak dan, smo marsikaj slišali prvič. Prepričana sem, da se je kdo le zamislil nad škodljivimi posledicami teh razvad, zlasti kajenja, ki je med srednješolsko mladino zelo razširjeno.

MARIJA ZEMLJAK Dom za učence Majde Šilec Novo mesto

HARMONIKARJI VADIMO

Vsak ponedeljek imamo v glasbeni šoli v Krškem učenci harmonike vaje orkestra. Ta deluje šele tri leta, vendar nastopamo na prireditvah v glasbeni šoli, pa tudi v delavskem domu Edvarda Kardelja smo že nastopali. Letos nas vadi že 18. Vodi nas Etelka Poscel, ki vedno poskrbi, da so vaje čim bolj zabavne.

BRANKA GERŠAK, 7. b OŠ XIV. divizije Senovo

DOBER OBISK V KINU

RIBNICA — Kino v ribniškem domu JLA je edini v tem kraju. Število obiskovalcev je v jesenskem času še porastlo, k čemur je gotovo prispevala nizka cena vstopnic (40 din) pa tudi predvajanje komercialnih filmov, ki najbolj privlačijo mladino. Manj obiskovalcev imajo filmi, ki so umetniško na višji ravni, ki govore o resničnem življenju in ki so pogosto za svojo kakovost nagajani. Kljub temu bodo tudi v prihodnjem letu v kinu doma JLA predvajali filme, ki so bili v zadnjih letih ocenjeni v svetu kot najboljše. Na programu pa bodo tudi vsi domači filmi, ki so bili prikazani na filmskem festivalu v Pulju.

M.G.-č

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJICE LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Tone Jesenko.
UREDNIŠKI ODBOR: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Zdenka Lindič—Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik.
IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din. Letna naročnina 900 din. Za delovne in družbene organizacije 1.800 din, za inozemstvo 15 ameriških dolarjev oz. 40 DM (oz. ustreza druga valuta v tej vrednosti). — Devizni račun 52100-620-970-257300-128-4405/9 (Ljubljanska banka — Temeljna dolenska banka Novo mesto).
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 460 din, za razpise, licitacije ipd. 650 din, 1 cm na določeni srednji ali zadnji strani 700 din, 1 cm na prvi strani 900 din. Vsak mali oglas do 10 besed 300 din, vsaka nadaljnja beseda 30 din. Na podlagi mnenja sekretarja za informacije IS skupščine SRS (št. 421—1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.
TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK Novo mesto 52100-603-30624. Naslov. Dolenjski list 68001 Novo mesto, Germova 3, p. p. 33, telefon uredništva (068) 23-606 in 24-200, telefon ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka (068) 24-006 — Nenaročeni rokopolis in fotografije ne vračamo — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozđ Grafika, Novo mesto — Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

9. decembra se je v 48. letu starosti tiho poslovil od nas mož, oče, stric ter brat

LOJZE STARC

iz Gabrja 116 pod Gorjanci

Prisrčna hvala dobrim sosedom in gasilcem iz Gabrja, ki so nam pomagali v težkih trenutkih in izrekli sožalje. Hvala tudi kolektivu IMV in Labodu Novo mesto, 3. razredu OS Brusnice, Gasilskemu društvu in mladincem iz Gabrja za podarjene vence in denarno pomoč, pevcem za zapete žalostinke, župniku za lepo opravljeni obred ter Ivanki Boltez in Vinku Rušetu za poslovilne besede. Prisrčna hvala Jožetu Franku za vso pomoč.

Žalujoči: žena Pepca, hčerka Jožica, sin Slavko in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 82. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat, stari oče, tast in stric

IVAN PUCELJ

iz Svibnika 25 pri Črnomlju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za darovano cvetje, izrečeno sožalje ter spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivu Gorenje GA Titovo Velenje, TOZD Kompresorji Črnomelj, Domu počitka iz Metlike, posebno pa sosedom, ZZB za organizacijo pogreba in izrečene poslovilne besede ter duhovniku za opravljeni obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta

FRANCA OPREŠNIKA

iz Novega mesta
upokojenega voznika reševalnega avtomobila

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in pokojnemu darovali cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom, dr. Miroslavu Vodniku za dolgoletno skrb in nego, Zdravstvenemu centru Dolenjske in osebju kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za skrb in nego ter reševalnim postajam dolenjske regije. Posebno zahvalo, tov. Lojzu Drganu za poslovilne besede, novomeški godbi za odigrane žalostinke in župniku za opravljeni obred ter vsem, ki so pokojnega pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je po daljši bolezni zapustil naš dragi mož, ata, ded, brat in stric

JANEZ LEVSTEK st.

z Brega pri Ribnici

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremili na zadnji poti. Prisrčna hvala sosedom, sorodnikom, kolektivom Riko, Kočevski tisk, KIT Ribnica, govorniku g. Gradišarju za poslovilne besede, čebelarškemu in gasilskemu društvu, pevcem in dekanu za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Karolina, otroci Mirko, Marjan, Marta, Marija in Janez z družinami, hčerka Anica, sestra Marija in ostalo sorodstvo

Vedno smo radi te imeli,
skupaj živeli v slogi in veselju,
a prišel je kruti dan,
o ljubi oče, tvoje življenje
je ugasnilo kot dan.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta in starega očeta

KARLA BEVCA

iz Kovačjega grada
upokojenca, Maistrovega borca, udeleženca NOB

se najiskreneje zahvaljujemo medicinski sestri Marjici, vaščanom Kovačjega grada, Vukovcev in Učakovcev, delavcem IMV, društvu upokojencev iz Črnomlja, tov. Flajniku za poslovilne besede ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi našega ljubelega očeta, brata, deda, pradedu in strica

ALOJZIJA JUREČIČA

se toplo zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom in prijateljem za pomoč v najtežjih trenutkih. Prisrčna hvala bratrancu Stanislavu, njegovi ženi Justici ter vsem njegovim za skrb, požrtvovalnost in trud v teh dneh. Posebej se zahvaljujemo župniku Novaku za lep pogrebni obred in tople besede slovesa, moškemu pevskemu zboru iz Cerklj, pevovodji Franciji in pevcem njegovega zbora iz Podbočja za prelep izbor pesmi na domu, v cerkvi ter ob odprtem grobu. Hvala vsem!

Družina Jurečič

Veliko Mraševo, v decembru 1984

ZAHVALA

V 80. letu nas je za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče in stric

ANTON LENARČIČ

s Suhorja 7 pri Prečni

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, kolektivu LABOD in Ribiški družini, ki so nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja sosedu Rostanu za poslovilne besede na domu, družini Kukman in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi
Suhor, dne 8. decembra 1984

V SPOMIN

24. 12. 1980 — 24. 12. 1984

Minila so štiri leta, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi sin, oče in brat

NIKO BADOVINAC

gostilničar iz Metlike

Čas hitro beži, a bolečina za teboj je iz dneva v dan večja. Pogrešamo te, toda nadomestila zate ne najdemo nikjer.

Mama, oče, hčerki Petra in Danica, brat in sestra

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica in prababica

ALOJZIJA KOŠMRL

Potov vrh 45 (Križe)

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter spremili pokojno na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi kolektivom Mercatorja, Tovarne zdravil Krka in Komunale Novo mesto. Lepa hvala tudi župniku za opravljeni obred, govorniku in pevcem za zapete pesmi.

Žalujoči: vsi njeni

Tvoj glas je utihnil,
ostalo je tvoje srce,
še solza te naša boleča
več ne prikljče nazaj.
Domov nam le v tih spomin
vsak dan prihajaš ti.

V SPOMIN

Z bolečino in žalostjo v srcih se spominjamo 17. decembra 1982, ko nas je zapustil naš dragi mož, ati in stari ata

FRANC NOVAK

iz Vrhtrebnjega

Spomin nate ne bo nikoli zbledel in bo v naših srcih vedno živ. Iskrena hvala vsem, ki se ga še spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate svečke na njegovem grobu.

V tih žalosti: vsi njegovi

ZAHVALA

V 74. letu je prenehalo biti sree drage mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE MIKLIČ

z Rdečega kala 20

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, najbližjim sosedom in drugim vaščanom, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala vsem za podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala župniku za opravljeni obred in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

FRANCA TRATNIKA

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo tov. Ivanu Aupiču za organizacijo pogreba ter Upravi za notranje zadeve Novo mesto, ZB Kot in Društvu upokojencev Semič za poslovilne besede.

Žalujoči: žena Marija, sin Žarko in hčerka Sonja z družinama, sin Rudi z družino iz Avstralije, sestre in ostalo sorodstvo

Kot pri Semiču, 5. decembra 1984

STANE NUNČIČ

«Nikoli se nisem rinil naprej,» pravi Stane Nunčič, krepak 70-letnik čokate postave, ki so ga na svet prinesli vsi svetniki, kot se rad sam in tudi kdo od njegovih malo pošali, ker je privekal na dan v srednji kmečki družini pri Krškem ravno 1. novembra. Toda Nunčičevo zavzetost in marljivost so zmeraj opazili, zato so mu zaupali najodgovornejše naloge. Lahko bi rekli tudi oblasne, politične in še kakšne funkcije, a te besede Stane Nunčič ne sliši najraje, saj je imel pred očmi vedno predvsem delo, ki ga mora čim temeljiteje opraviti. «funkcija» pa je bila zmeraj le bojni položaj za lažje izvojevanje številnih manjših in večjih bitk. Značilno za Nunčiča je tudi to, da ni nikoli zviška, s položaja opazoval razvoj dogodkov, temveč se je rad posvetoval z ljudmi in jim prislusnil.

Zelo živ stik je imel s svojimi volilci, ko je bil krški župan, saj je bil vsako soboto ali nedeljo vsaj na enem zboru občanov. «Včasih so nekateri rekli, da sem edini župan v Sloveniji, ki se zanima tudi za kmetijstvo,» se spominja Nunčič. Kar 15 majhnih zadrug v krški občini so združili najprej v tri, pozneje v eno in nato je nastal Agrokombinat Krško, kjer je bil Nunčič direktor kar 17 let. Združili so vsa posestva, posebno pozornost so posvetili razvoju sadjarstva in vinogradištvu. Nunčič se mora precej boriti za uveljavitev strokovnosti, kot župan pa za razvoj gospodarstva. Vedel je, da je treba najprej razviti ekonomsko bazo, šele nato nadstavbo. Zato je občina Krško tako napredovala. «Nisem se boril za institucije. Mi smo že

tedaj združevali za vinogradništvo, naložbe. Hodil sem na delavske svete v Celulozo in drugam in spodbujal delavce, da so se odločali za razširitev proizvodnih zmogljivosti, kot rečemo razširjeni reprodukciji,» pove Nunčič.

Kmetijstvo po svetu nima iste obveznosti kot industrija; pri nas pa kmetijci ne zahtevajo nobene potuše, ampak močnejše spodbude, stimulacijo, meni Nunčič. Ne bi si smeli zapraviti zaupanja, ki ga trenutno načenjajo tudi previsoke obresti, kajti če bo pridelava hrane upadla, si kmetijstvo ne bo več kmalu opomoglo. Nunčič z veseljem obdeluje pol hektarja svojega vinograda. Sam obreže trte, ne zmore pa najtežjih del, ker so posledice ran, ki jih je dobil, ko je bil v partizanih v Dobju pri Planini ranjen, prehuje.

Ko se je pred vojno po končani meščanski šoli hotel zaposliti, na Vidmu, kjer so »vzladali« klerikalci, ni dobil službe, saj je bil kot podnačelnik Sokola v Krškem preveč naprednih pogledov. Nekaj časa je bil tudi starešina »Napredne mladine« v Stari vasi. Ker so bili Nunčičevi v izselitvenem pasu, so tudi oni povegnili. Brat je sel v partizane, Stane pa je dobil delo na železnici in je pomagal NOB kot aktivist. Jeseni 1943 pa je postalo le preveč in je pobrisal v partizane. Bil je sekretar okrajnega komiteja Šmarje pri Jelšah, po osvoboditvi pa je dal »skozi« vse reorganizacije in je bil med drugim sekretar okrajja Brežice, pozneje Krškega, okrajni tožilec v Črnomlju, na Ptuj... Stuzbovat je v Irbovljah. Novem mestu in niti pomisliti ni smel, da je prikrajšana družina in on sam. Ko soga 1944 sprejeli v Partijo, si je pač naložil največje breme in odgovornost, ki ne dovoli izmikanja; zato je Stane Nunčič kljub možnosti, da bi se predajal prelestim vinograda in kmetovanja, še danes tam, kjer ga potrebujejo. Ta čas uspešno vodi občinsko borbensko organizacijo v Krškem, a še to ni njegova zadnja beseda. Če ga bodo seveda kje spet potrebovali...

PAVEL PERC

Ohranja izročilo

Angelca Kvas že 20 let izdeluje lutke v narodnih nošah

ČRNOMELJ — Pred dobrima dvema desetletjema je bila Angelca Kvas predsednica turističnega društva v Črnomlju. Takrat so na njeno pobudo odprli turist biro. Angelca, ki je tudi sama delala v njem leto dni, je pritegnila Belokranjce, ki so še vedno sledile ljudskemu izročilu in se ukvarjale z domačo obrtjo, da so svoje izdelke prodajale tudi v črnomljskem biroju. Navdušila pa je še pet žena, da so začele izdelovati lutke v narodnih nošah; danes jih od teh dela le še Rezka Cimerman. Že 20 let pa je temu delu zvesta tudi Kvasova.

«Lutk ne delam iz potrebe po zaslužku, saj je ta pičec 400 din za par. Pač pa sem vesela, da se ta domača obrt ohranja,» pove Angelca, ki izdeluje lutke v slovenski narodni noši in planšarje. «Načrt» za lutke in pomanjšane kroje oblačil je naredila sama, trudi pa se, da bi bili izdelki čim bolj pristni. Da ji to uspeva, potrjujejo mnoga priznanja Zveze obrtnih združenj Slovenije, ki jih je prejela za ohranjanje domače obrti.

Kvasova naredi na lutki vse razen glave, rok in obuval. Potoži pa, da kljub temu, da lutke merijo le dober peden in da je za eno potrebno kaj malo materiala, vsega ni moč dobiti pri nas in mora ponj celo v tujino. A je to ne gane, prav tako kot je ni ganilo, ko so ji šivlje priznale, da prej šešijejo obleko kot ona obleče eno lutko. To nikakor ne pomeni, da Angelca ni spretna, saj je izpod njenih rok prišlo že na tisoče lutk, a je delo zaradi tega, ker je v glavnem ročno, zelo zamudno. B. M.

Angelca Kvas

Volk, kakršnega ne pomnijo

Trofeja Martina Pečavarja iz Nestoplje vasi

NESTOPLJA VAS — Čeprav Martinu Pečavarju iz Nestoplje vasi pri Semiču na kmetiji nikoli ne zmanjka dela, se svojima konjicoma — debelarjenju in lovu — ne more odpovedati. Enajst let je že v semiški lovski družini Smuk, in čeprav je za njim že vrsta uspešnih lovon, priznava,

VOLK VELIKAN — Martinu Pečavarju iz Nestoplje vasi je uspelo z enim strelom ubiti volka, kakršnega tamkajšnji lovci ne pomnijo: tehtal je 40 kilogramov, v dolžino pa mu je lovec nameril 130 centimetrov.

da lovske sreče, kakršna se ga drži letos, doslej še ni imel. Prav gotovo pa je krona vseh uspehov volk, ki ga je Martin drugo soboto v decembru ustrelil pod Travnikom nad Črmošnjicami.

Pečavarja je tisto soboto povabila na pogon na košute, jelene, mladiče jelenjadi in merjasec lovska družina iz Črnomlja. Že v prvem pogonu sta mu prišla pred puško dva jelena, a jih ni smel ustreliti, ker ni imel dovolilnice. Zato je bil v drugem pogonu pod Travnikom, ko je slišal lomastenje v grmovju, prepričan, da bo dobil na muho srno. Šele ko je videl rep živali je spoznal, da gre za volka. Pótem so odločale sekunde, zmagala pa je Martinova spretnost. »Toliko boljsem

Gomile bodo kulturni spomenik

Bo grobišče v Sajevcah iz starejše železne dobe in antike zavarovano?

SAJEVCE — Območje gomilnega grobišča v Sajevcah pri Kostanjevici predstavlja enega redkih, celotno ohranjenih tovrstnih kulturnih spomenikov. Raziskovalni posegi so že pokazali, da spadajo gomile v starejšo železno dobo, najdba antične grobnice pa dokazuje uporabo grobišča tudi v rimskem času.

Gomilno grobišče se razprostira pri vasi Sajevce vzhodno od Kostanjevice,

med cesto, ki pelje proti Brežicam in Krškemu, ter reko Krko. Razteza se okoli 600 metrov v dolžino in 100 metrov v širino, same gomile pa merijo v poprečju 15 do 20 metrov in so do dva metra visoke.

Doslej je na tem prostoru dokumentiranih 22 železnodobnih in ena rimska grobnica. Razen gomil 8, 10, 11 in 16, ki so povsem odstranjene in so v tlorisu vidne zaradi slabše rasti trave na steril-

ni zemlji, so ostale gomile nepoškodovane, čeprav so že precej sploščene od oranja. Skratka: dosedanja arheološka raziskovanja območja najdišča gomilnega grobišča v Sajevcah so pokazala, da gre za visoko ovrednoteno arheološko najdišče, ki ga je treba zaščititi za kasnejše raziskave. Občin-

● Ljubljanski zavod predlaga, da bi za območje spomenika veljala 1. stopnja varstvenega režima. Raha prostora na zaščitenem območju devetih parcel za 11 lastnikov mora ostati nespremenjena, zato posledje razen za tradicionalno kmetijsko izrabo ne bo dovoljeno nikakršno poseganje v zemeljske plasti, niti melioriranje zemljišča, kaj šele izravnavanje gomil.

ski komite za družbene dejavnosti v Krškem je zahteval, naj Regionalni zavod za varstvo kulturne dediščine iz Ljubljane pripravi vsebino odloka o razglasitvi gomilnega grobišča Sajevce za kulturni spomenik.

Načelna nezadovoljnost grobišča je potemtakem že samoumevna, toda če naj bi ljubljanski zavod za varstvo kulturne in naravne dediščine dajal tudi soglasja za vse spremembe na stanovanjskih in gospodarskih objektih, domačini upravičeno pričakujejo veliko mero razumevanja, saj brez tenkočutnosti za njihove potrebe tudi ni moč pričakovati, da bi bili oni spóštliivi do kulturne dediščine. Marsikje se ljudje morajo žal, še zmeraj bolj ukvarjati z vprašanjem, kako preživeti danes; kako bo jutri, ali kaj odkriva siva davčina, pa preprostega človeka manj zanima, čeprav mu še tako dopovedujemo, da narod, ki ne spoštuje ali nima svoje kulturne dediščine, nima niti prihodnosti! P. PERC

Iz kart bo skočil zajček

Miran Čanak, „čarovnik“ evropskega slovesa, na prireditvi Živžav v Novem mestu

NOVO MESTO — Letos bo vse tri dni gost novoletnega Živžava na novomeškem Glavnem trgu eden najboljših slovenskih »čarovnikov«, Ljubljančan Miran Čanak—Mirani, ki se ga mnogi mlajši in starejši spominjajo tudi z malih zaslonov kot izrednega mojstra iger s kartami in

Čarovnik Miran Čanak

drugih rokohitskih spretnosti. Na Dolenjskem se bo pojavil prvič in bo nastopil predvsem s programom za najmlajše, ki so njegova najboljša publika. »Otroci še vedno verujejo v čarobna carstva, čarovništvo in čarovnike. Tudi sami so neke vrste čarovniki. Če nečesa ne znajo povedati, povedo kaj drugega. To je njihov trik,» pravi Miran o svojem prvem poklicu, ki ga opravlja že 11. leto. Drugi njegov poklic je dipl. socialni delavec.

Čarovništvu se je zapisal kot šestnajstleten fant, potem, ko mu je stric pokazal enostavno »finto«, kako cigareto vidiš, v naslednjem trenutku pa pred tvojimi očmi izgine. Začela se je vaja, ki ni imela konca. Ure in ure je premetaval karte, vadil skrivanje in mešanje in po štirih letih je že dal vedeti, da mu v kartomagiji daleč na okoli ni enakega. V njegovih rokah karte oživijo, pričnejo skakati in se skrivati med prsti, spreminjajo svoje vrednosti in nazadnje zgornjo in ognju, potem pa se iste spet pojavijo.

Seveda pa je to le ena od njegovih čarovniških mojstrov. Čestokrat nastopi v vlogi magika, rokohitca, iluzionista. Skratka, njegova naloga je zabavati ljudi, ki bi želeli biti prevarani. »Začel sem na ulici, potem sem se preselil v bare in diskoteke, restavracije in hotele in nazadnje spoznal, da je še najljubša otroška publika. Vesel sem, ko lahko petletnega fantka naučim, da izvede pravo malo čarovnijo. Uživam povsod, kjer je dobra publika. Veliko je takih, ki na moje prireditve prihajajo zato, da bi me odkrili, jaz pa imam zanje v rezervi še sto in sto trikov. Prav smešno je, ko so prepričani, da si čarovniki pomagamo z rokavi. Morda so si naši stari kolegi res, danes pa rokovav skorajda ne uporabljamo. Čarovnika današnjih dni bogati izredna spretnost. Gledalca je potrebno v trenutku, ko razmišlja v pravi smeri s svojimi gibi prevarati in prisiliti k razmišljanju v napačno smer,« je nekaj spretnosti razkril čarovnik Miran.

Obiskovalcem Živžava se torej obeta prva velika predstava pravega poklicnega čarovnika, ki bo na veliki tribuni pred rotovžem nastopil vsak dan med 16,30 in 19. uro.

J. PAVLIN

Kultura mladih

V Krškem spet »Dnevi kulture mladih 84«

Člani krške Glasbene mladine so zopet pripravili niz prireditev pod skupnim naslovom »Dnevi kulture mladih 84«. Letošnji dnevi so po številu prireditev res za polovico manjši, saj jih bo le sedem, zato pa so te bolj pripravljene. Občinstvo si je že ogledalo originalen videoposnetek dogajanj na legendarnem Woodstock festivalu, poslušali so predavanje Draga Vovka o zgodovini rock glasbe, v Domu mladih pa so se predstavili trije ansambli iz Krškega — Pred remontom, Gusta Gabo in Britanic. Jutri, 21. decembra, bosta Mira in Matija Terlep predstavila slovenska ljudska glasbila in zvočila, v soboto, 22. decembra, bo otvoritve razstave mladih likovnih ustvarjalcev, sledila pa bo še prireditev »Sonce v predalu«, ki jo pripravlja Literarni klub Beno Zupančič. Za zaključek letošnjih dnevov kulture mladih pa bo 27. decembra mlade in stare razvedril Andrej Šifer s samostojnim koncertom. Vse te prireditve bodo v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem. G. R.

ROBAR ZAKLJUČIL SNEMANJE

NOVO MESTO — Prejšnji teden je filmska ekipa, ki jo vodi režiser Filip Robar, avtor znamenitega filma o Romih »Na noge, Romil«, zaključila snemanje novega filma »Bosnabla«, v katerem angažirani režiser ponovno odpira eno od družbenih vprašanj, tokrat o delavcih iz drugih republik pri nas. Posneto gradivo je zdaj obdelavi, film pa naj bi bil nared že do marca prihodnjega leta, ko bo doživel premiero v Cankarjevem domu? Snemanje filma je izdatno podprla Kultura skupnost Slovenije, veliko razumevanja pa je pokazala tudi IMV, ki je filmski ekipi zagotovila prevoz.

TROJČKI — V Stranjah, hribovskem naselju pod glavnim slemenom Bohorja, so v torek, 11. decembra, zjutraj na kmetiji Antona Kočevarja doživeli prijetno presenečenje: petletna simentalka krava Miša je namreč povrgla trojčke. Veselje v hlevu pa je nekoliko skalil pogin drugega teleta. Domači česa takega ne pomnijo, gospodar Anton, ki je s hčerko pomagal novorojenčema na noge za tole poziranje, pa je povedal, da doslej niso imeli niti dvojčkov. Se v brestaniški veterinarski postaji imajo opraviti z dvojčki v krški občini kvečjemu na vsakih 5 do 10 let. (Foto: Pavel Perc)

Praznik belokranjske folklore

Lep nastop ob 10-letnici metliške folklorne skupine »Ivan Navratil«

METLIKA — Kaj pomeni za Metliško folklorna skupina »Ivan Navratil«, je pokazal tudi sobotni nastop, ki so ga priredili ob 10-letnici delovanja te skupine in 50-letnici organizirane folklorne v Metliki. Dvorna metliškega kulturnega doma je bila premapnjna, da bi sprejela vse, ki so prišli, da bi si ogledali celovečerni nastop navratilovcev pod naslovom »Bodimo veseli«. O priljubljenosti te skupine in navezanosti na lepo ljudsko izročilo govori tudi to, da so bili med gledalci v dvorani tako stari ljudje, katerih starši so še hodili v narodni noši, kot otroci, ki še niso prestopili šolskega praga.

O delu folklorne skupine »Ivan Navratil« je po nastopu, ki je bil lep praznik belokranjskega ljudskega izročila, beseda tekla z Jankom Bračičko, vodjem pesalcev, ki se je na tej prireditvi po 20 letih poslovil od nastopanja, seveda pa bo metliški skupini še naprej ostal zvest. »Sedaj šteje folklorna skupina Ivan Navratil 56 članov, od tega je 23 tamburašev. Skupina je zelo mlada, saj je povprečna starost članov manj kot 19 let. Ker je veliko naših članov po šolah zunaj Metlike, imamo vaje ob koncu tedna. Ob sobotah vadijo tamburaši pod vodstvom Staneta Križarja sami, ob nedeljah pa imamo skupne vaje. Naš skupni repertoar obsega belokranjske plesne in pesmi,

tamburaši pa igrajo tudi druge pesmi in skladbe. Naš spored je tako bogat, da vedno lahko pripravimo celovečerni nastop. Naša želja je, da bi imeli na sporedu res vse belokranjske plesne, vendar tistih iz Poljske doline in bojanških sedaj ne plešemo, ker nimamo potrebnih noš. Tudi te naše so že precej zdelane, vendar denarja za nove ni, kajti moška belokranjska noša brez čevljev stane danes najmanj stari milijon,« je pripovedoval Bračička.

Nasploh je financiranje skupine posebno vprašanje. Za letos so od metliške kulturne skupnosti dobili 100 tisočakov, samo za avtobus v Italijo, kjer so letos dvakrat nastopili na velikih mednarodnih folklornih prireditvah, pa so dali 140.000 din. V veliki meri si navratilovci denar za svoje delovanje zaslužijo sami.

mladek, saj na metliški osnovni šoli deluje folklorna skupina, ki šteje čez 60 članov in jo vodi Stane Križ. V naši sedanji skupini je okoli polovica članov, ki so še pred kratkim plesali in igrali v šolski folklorni skupini.

Vsekakor drži ugotovitev, izrečena tudi na zadnjem nastopu, da je folklorna skupina »Ivan Navratil« najuglednejši zastopnik metliške ljubiteljske kulture v Sloveniji, Jugoslaviji in tudi v tujini.

A. BARTELJ

BODIMO VESELI — S celovečernim nastopom pod tem naslovom je metliška folklorna skupina »Ivan Navratil« proslavila 10-letnico svojega uspešnega delovanja.

Zlata »Metliška črnina«

Zlata kasetna in srebrna plošča za »Metliško črnino« ansambla »Henček in njegovi fantje«

NOVO MESTO — Metliška črnina se je pred kratkim spet pozlatila. Vendar tokrat to priljubljeno vino ni dobilo zlate medalje na kakšnem vinškem sejmu, marveč je Henček Burkat, ljudski muzikant iz Kamenc pri Novem mestu, dobil zlato kaseto, poleg tega pa še srebrno ploščo za kaseto in ploščo »Metliška črnina«, redkih

Skladba »Metliška črnina«, ki je dala naslov plošči in kaseti, je že dobro leto prava uspešnica med ljubitelji narodnozabavne glasbe in jo poslušajo ne samo po vsej Sloveniji, marveč se je močno priljubila tudi našim izseljencem v Ameriki in Kanadi, kar je potrdilo zlasti lansko gostovanje Henčkovega ansambla onstran velike luže. Glasbo za »Metliško črnino« je napisal Henček, besedilo pa Toni Gašperič. Druga najbolj priljubljena skladba s te kasete oz. plošče pa je Bertija in Tatjana Rodošek »Niagara cvček falls«. Z zadnjo Henčkovo ploščo je povezana še ena zanimivost: odkar je izšla, nastopa ansambel »Henček in njegovi fantje« v belokranjskih narodnih nošah.

Koncert ob podelitvi zlate kasete bo spomladi prihodnje leto v novomeški športni dvorani, združili pa ga bodo s praznovanjem 20-letnice delovanja ansambla.

Te dni pa bo v prodaji nova Henčkova velika plošča in kasetna »Polka, valček, rock in roll«. To in ostale pesmi s te plošče, kot so Jurjevanje, Noč na Koplji, Matji Dolenjska, Družina, Mamići in druge, že nekaj časa vrtijo po radiu in so ljudem že prišle v ušesa. Na tej plošči prvič poje nova pevka, Henčkovega ansambla, Metka Kastrevc iz Bučne vasi.

A. B.

Janko Bračička: »Naša skupina ima tak program, da lahko vedno pripravimo celovečerni nastop.«